

URJALAN KIINTEÄT MUINAISJÄÄNNÖKSET

1. Linnavuori, muinaislinna, Nuutajärvi, II
2. Jokimaa, kivikautinen asuinpaikka, Perho, II
3. Hannu, kivikautinen asuinpaikka, Hakolahti, II
4. Ojantausta, maansekaisia kiviröykkiöitä, Harittu, II
5. Kranninaho, rautakautisia röykkiöitä, Nuutajärvi (Valajärvi), II
6. Niemumäki, rautakautinen kalmisto, Nuutajärvi, II
7. Pajamäki, hautaraunio, Vanhakylä, II
8. Naurismo, rautakautisia hautoja, Vanhakylä, II
9. Sudenkuopanmäki, rautakautinen hauta, Vanhakylä, II
10. Niemelä, rautakautisia hautoja, Vanhakylä, II
11. Pappilanmäki, kiviraunioita, Vanhakylä, II
12. Tiensuu, maansekainen kiviröykkiö, Vanhakylä, II
13. Uusi-Seppälä, rautakautisia hautaröykkiöitä, Laukeela, I
14. Ali-Uotila, rautakautinen kalmisto, Laukeela, I
15. Kunnalliskoti, rautakautinen kalmisto, Laukeela, II
16. Jokinen, rautakautinen kalmisto, Salmi, II
17. Härmä, rautakautinen kalmisto ja hautakumpuja, Salmi, II
18. Tarhamäki, rautakautinen kalmisto, Laukeela ja Salmi, II
19. Vesaniemi, kaksi kivirauniota, Huhti, II
20. Toivola, kivikautinen asuinpaikka, Salmi, II
21. Palomäki, kivikautinen asuinpaikka, Huhti, II
22. Veili, kivikautinen asuinpaikka, Huhti, II
23. Hakala, kivikautinen asuinpaikka, Kehro, II
24. Tiensuu, uhrikivi, Salmi, I
25. Pertunkulma, uhrikivi, Salmi, I
26. Mansikkamäki, uhrikivi, Leikkikangas, I
27. Korpisaari, kivikautinen asuinpaikka, Välkkilä (Hakolahti), II
28. Hirvikangas, kiviraunio, Nuutajärvi, II
29. Porttimäki, kiviraunio, Laukeela, II
30. Mullikkamäki, kiviraunio, Huhti, II
31. Mäntylä, rautakautinen kalmisto, Pappila, II
32. Huvilamäki, kiviraunioita, Vahonen, II
33. Häihälä, rautakautinen kalmisto, Urjalankylä, I
34. Kukkuramäki, rautakautinen hauta, Urjalankylä, II

URJALAN MUINAISJÄÄNNÖSTEN INVENTOINTI

Suoritin Urjalan muinaisjäännösten inventoinnin vuosina 1982 ja 1983 sekä silloin kesken jääneeltä osin viimeiset tarkastukset v. 1989.

Työn perustaksi keräsin museoviraston Esihistorian toimiston topografisessa arkistossa olevat tiedot Urjalan muinaisjäännöksistä. Tärkein lähde on ollut Anna-Liisa Hirviluodon v. 1954 suorittaman inventoinnin kertomus. Sitävastoin J.V. Hirsjärven vuosina 1882 ja 1883 keruumatkoiltaan laatiman Tammelan kihlakuntakertomuksen tietoja en ole tarkastanut.

Inventointikertomus on laadittu siten, että kiinteät muinaisjäännökset on luetteloitu juoksevan numeroinnin mukaisesti ykkössarjassa (x/1) ja irtolöydöt kakkossarjassa (x/2). Tarkoitus on, että uusintatarkastuksista tai lisätiedoista tehdään ilmoitus asianmukaiselle kohdalle ja uudet löydöt voidaan liittää numeroinnin jatkoksi. Näin menettelemällä kertomus voidaan jatkuvasti pitää ajan tasalla ja mikäli esim. edellä mainitun Hirsjärven kertomuksen tietojen tarkastaminen tuo tullessaan uusia kohteita, saadaan ne helposti liitetyksi mukaan.

Kiinteät muinaisjäännökset

Kiinteät muinaisjäännökset on jaettu kolmeen kategoriaan seuraavien periaatteiden mukaisesti:

- I Valtakunnallinen muistomerkki. Niin arvokas muinaisjäännös, että sen säilyttäminen on turvattava kaikissa olosuhteissa.
- II Muinaisjäännös, jonka arvoa ei voi selvittää ilman tarkempia tutkimuksia. Tutkimusten perusteella se voi siirtyä joko luokkaan I tai III.
- III Muinaisjäännös, jota kokonaan hävinneenä tai tutkittuna ei katsota tarpeelliseksi pitää rauhoitettuna.

Inventoinnin tuloksena eriteltiin 34 kiinteää muinaisjään-
nöstä. Kiinnittäisin huomion siihen, että olen luokitellut
joitakin Hirviluodon kiinteäksi muinaisjäännökseksi määritte-
lemiä kohteita irtolöydöiksi. Lisäksi s. 49 mainitussa Maja-
korvessa olevat rauniot ovat mielestäni peltoraunioita (esim.
Majakorven lipputangon alla). Havaintoni Tarhamäestä (18/1)
jäivät niukoiksi. Vanhankylän Tiensuun (12/1) rauniota en löy-
tänyt. Koska se kuitenkin on (tai on ollut) olemassa, olen
pitänyt sen kertomuksessani varustettuna käytössäni olevin
tiedoin.

Irtolöydöt

Urjalan muinaisjäännösten inventoinnissa suoritettiin ir-
tolöytöjen löytöpaikkojen määrittely yli sadan numeroidun esi-
neen suhteen. Pyrkimys on ollut selvittää ja tarkastaa niiden
löytöpaikat. Mukana on myös talon tarkkuudella ja hatarammin-
kin perustein paikallistettuja löytöjä.

Näiden ulkopuolelle ovat jääneet seuraavat Urjalasta löyde-
tyt tai sieltä löydetyiksi luetteloidut löydöt:

2040:49, Liten hålmejsel af skiffer med afspjelkt öfre ända,
52 l., 25 br, 11 tj, från Kehto (=Kehro) by i Urdiala. Salomon
Wilskmans andra sänding den 28. November 1880.

2040:50, Liten bred rätmejsel, tunn afsmalnande mot skaftän-
dan, genomskärningen rektangulär; från Kehto (=Kehro) by i
Urdiala. Salomon Wilskamans andra sänding den 28. Novemb.
1880.

2572:395, Kourutaltan teräpuolisko, terä hyvin hiottuna, nyk.
pit. 72, l. 60, terä hiukkasen kapeneva, p. 19, poikkil. Hur-
rin (=Huhdin) kylästä Mäkelän talon torpparin pellosta. S.
Wilskman 28/III 88.

Inventoinnissa selvisi, että mm. Veili on ollut Mäkelän
talon torppa, mutta niitä on ollut muitakin.

3019:2, Teräkatkelma veneenmuotoisesta vasarakirveestä. Pit.
115 mm vaih. Löyt. Kalle Marjamäki Nuottajärven (Nuottajärven)
kartanon vanhan pytingin sijalta, kun se on hajoitettu. S.
Wilskmanin lähetys 17.11. 94.

3654:1 Tasataltta, mustaa saviliusketta, jonka pinta rap-
peutunut. Kerroksien välit kuluneet. 109 mm pitkä, 47 mm le-

veä, 23 mm paksu. Saatu Annulan kylän suutari Vihtori Kalliolta. Löytöpaikka tuntematon.

Alli Salmen lähetys 1899. Lunastettu valtion kokoelmiin 6/II 1899.

Hämeen museo, Tampere No: 344:5, Sieran katkelma, 71 x 24 x 20 mm. Löydetty Urjalasta tarkemmitta tiedoitta.

"Urjalan pitäjän Salmen kylässä Nissin torpassa on tämä vanhanaikainen vaaja". "Kallion kolosta löytyy." Piirros! Sal. Wilskmanin tieto.

KM 13689:11, Kourutaltoa, 10.95 x 3.6 x 2.25 cm. Raittiuspuhujajalmarin Matiston perikunnan Kansallismuseoon lahjoittamat esineet. Diar. 15/I -55.

Matisto saanut sen Matti Järveltä Urjalan Välkkilästä hän saanut sen Pohjanmaalta (Matiston kok. n:o 357).

KM 1703:1-2; 1. oikokirves, nelisivuinen, vaajamainen, ohutniskainen, 2. reikäkivi, soikea, latte, pieni. Löytänyt A. Kaukanen Kranijärven rannalta ent. asunnon uunin perustuksesta. No:2 reijässä oli ollut löydettäissä puuta.

Opettaja Hakalalta Helsingissä 29/8 1914 Smk 36:- lunastettu esineitä. Ks. seuraavaa löytöä.

KM 2066:135, Brettändan af en hammaryxa, afbruten vid skafthålet, på sidorna starkt sliten eller skrapad; fr. Kran i Urdiala. Salomon Wilskmans femte sänding den 16. April (och i Maj) 1881. Löytöpaikasta stipendiaatti J.V. Hirsjärvi ei saanut tietoa.

(Teksitin sivuun on kirjoitettu Kraana, Kokon kl. Lisäksi Peruskartalla 2114 07 Kylmäkosken asema, ruudussa 6770/ 484 on Kraani?).

KM 2572:397, Tuura, iso, latiskainen, pit. 206, l. 79 1/2, pks. 39. Kylmäkosken kylästä Matti Pajulahti pellosta löytänyt. "Tästä kivistä on kraavittu pistoksiin; se on sitä paa-vinuskoa." S. Wilskman 28/III 88.

3214:3, Kivilaaka, käytetty nähtävästi kiviaseitten hiomakivenä; särkynyt, toisessa sivussa näkyy sahauksen uurrosta. Löytänyt mäkitupalainen Viktor Juhonpoika Saviniemen Mäkelän talon "Pukkikankaan Mäkituvan" pellosta. K.A. Lindströmin lähetys 6/2 96. Verif.

Saviniemi on nykyistä Forssaa.

KM 5171:1-2, kaksi kourutaluttaa, Frans Siukolan lähetys, saapunut museoon 17/IX 08 ja lunastettu 7 mk:lla.

Löydetyt Urjalan pitäjän Urjalan kylän Siukolan talon maalta Vehkajärven N rannalta, peltoniemestä, talosta kaakkoseen päin, No:1 sanotaan löytyneen kivirauniosta, samoinkuin erästä toistakin varatuomari Furuhjelm on kaivellut, raunion pohjalla olevan kivilatouksen alta (!); n:o 2 piti löytyneen parin metrin päästä no: 1:stä (K.A. Lindströmin tiedonanto 22 p:ltä syysk. 1908).

KM 5425:1, Tasatalutta, löyd. Raitoon kylässä, Varkluun tl. maalla, Ihamäen trp. pellossa, hietamaasta, pienestä peltotilkusta. Tien toiselta puolen n. 25 m on aikanaan löyd. 3 kiviesinettä, jotka lienevät Turun museossa. Ljä torppari Aug. Ihamäki.

Raitoo on nykyistä Forssaa.

KM 14552, Pyörökirves, 17.1 x 4.6 x 3.9. cm. L. 1 km:n päästä Matkun asemasta.

Matku on nykyistä Forssaa.

Forssassa 10.1. 1990

Jouko Kaljapallio

URJALAN KIINTEÄT MUINAISJÄÄNNÖKSET

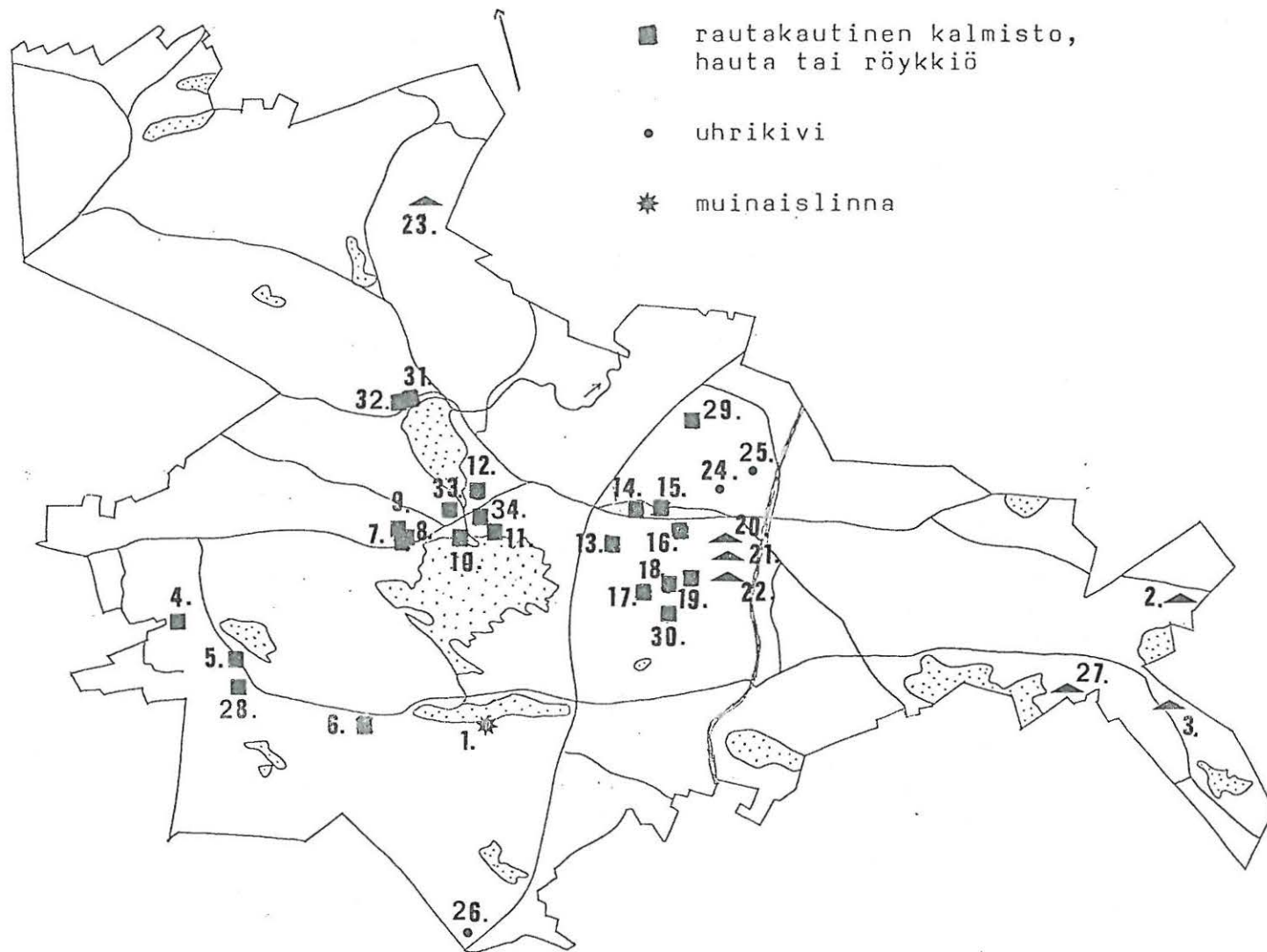
1. Linnavuori
2. Jokimaa
3. Hannu
4. Ojantausta
5. Kranninaho
6. Niemumäki
7. Pajamäki
8. Naurismo
9. Sudenkuopanmäki
10. Niemelä
11. Pappilanmäki
12. Tiensuu
13. Uusi-Seppälä
14. Ali-Uotila
15. Kunnalliskoti
16. Jokinen
17. Härmä
18. Tarhamäki
19. Vesaniemi
20. Toivola
21. Palomäki
22. Veili
23. Hakala
24. Tiensuu
25. Pertunkulma
26. Mansikkamäki
27. Korpisaari
28. Hirvikangas
29. Porttimäki
30. Mullikkamäki
31. Mäntylä
32. Huvilamäki
33. Häihälä
34. Kukkuramäki

▲ kivikautinen asuinpaikka

■ rautakautinen kalmisto,
hauta tai röykkiö

• uhrikivi

* muinaislinna

URJALAN ESIHISTORIALLISET KIINTEÄT MUINAISJÄÄNNÖKSET

1. LINNAVUORI
Muinaislinna, II.
Peruskartta: 2113 06, MATKU
Koordinaatit: x= 6769 30, y= 471 25, z= n. 135 (muinaislinnan laki)
kl. Nuutajärvi
tl. 1) Jaakkola, 1:50; 2) Kinola, 1:90
om. 1) Turkka ja Elma Elonheimo; 2) Simo Jokelan perikunta.
Nuutajärven etelärannalla kohoava jyrkkärinteinen mäki.
Inventoinnit: Hirviluoto 1954, no: 49, s. 55.
Pohjakallio 1983.

2. JOKIMAA
Kivikautinen asuinpaikka tai hauta, II.
Peruskartta: 2113 12 MÄYRÄ
Koordinaatit: x= 6767 54, y= 492 42, z0 n. 110.
kl. Perho
tl. Jokimaa, 1:16
om. Markku Laine, os. Urjala, Perho
Kumpareinen talonpaikka.
Löydöt: KM 11928: 1-5;
Inventoinnit: Hirviluoto 1954, no:3, s.6.
Pohjakallio 1983.

3. HANNU
Kivikautinen asuinpaikka, II.
Peruskartta: 2113 12 MÄYRÄ
Koordinaatit: x= 6764 52, y= 491 22, z= 120-125.
kl. Hakolahti
tl. Hannu, 2:26
om. Veikko Hannu, os. 31700 Urjala, Hakolahti
Löydöt: KM 16073; KM 21615; Hakolahden kansakoulu: tassatalta, alkeellinen kaitatalta, oikoteräisen lattean kivikirveen teräkatkelma, kivikirves.
Inventoinnit: Hirviluoto 1954, no: 4, s. 7.
Pohjakallio 1982.

4. OJANTAUSTA
Maansekaisia kiviroykkiöitä, II.
Peruskartta: 2114 01 NUUTAJÄRVI
Koordinaatit: x= 6774 12, y= 461 04, z= n. 100.
kl. Harittu
tl. Ojantausta, 14:48
om. Tauno Ojantausta
Inventoinnit: Hirviluoto 1954 s.44
Pohjakallio 1983.

5. KRANNINAHO
Rautakautinen röykkiökalmisto, II.
 Peruskartta: 2114 01, NUUTAJÄRVI
 Koordinaatit: x= 6773 25, y= 463 34 - x= 6773 16, y= 463 72 - x= 6772 92, y= 463 58, z= 110-117,5 (Raunioita on ainakin koordinaatein merkittyjen pisteiden sisäpuolelle jäävällä alueella, mahdollisesti sen ulkopuolellakin).
 kl. Nuutajärvi (Valajärvi)
 tl. 1) Kranni, om. Kyösti Pyykkö, Uusikaupunki
 2) Viikari, om. Kauko ja Anja Palonen, os. Tursa
 3) Kalliomaa, om. Esko ja Hilka Salo, os. Tursa
 4) Sahala, om. Esko Stenberg (?)
 Inventoinnit: Hirviluoto 1954, NO 43, s. 47.
 Pohjakallio 1989
6. NIEMUMÄKI
Maansekaisia kiviraunioita, II.
 Peruskartta: 2114 01 NUUTAJÄRVI
 Koordinaatit: x= 6770 64, y= 466 70, z= 105.
 kl. Nuutajärvi
 tl. Niemo, 1:45
 om. Arto Paavilaisen kuolinpesä l. Riitta ja Ismo Paavilainen os. 31160 Nuutajärvi
 Maansekaisia kiviraunioita Niemumäen pohjoisrinteellä.
 (Ei näkyvissä)
 Tarkastus: Hjalmar Appelgren-Kivalo 1909.
 Kaivaus: A. Hackman 1920.
 Löydöt: KM 7743:1-10; KM 2505:1-24;
 Inventoinnit: Hirviluoto 1954, Pohjakallio 1983.
7. PAJAMÄKI
Hautaraunio (osittain tutkittu), II.
 Peruskartta: 2114 01 NUUTAJÄRVI
 Koordinaatit: x= 6775 00, y= 469 38, z= 110-115.
 kl. Vanhakylä
 tl. Pajamäki, 5:32
 om. Vesa Paasi, Kivivuorent. 4, 00610 Helsinki
 Osaksi Paasin huvilan alla oleva kiviröykkiö.
 Löydöt: KM 11443, KM 11978,
 Tarkastus: Kivikoski 1948.
 Invenoinnit: Hirviluoto 1954, s. 38. Pohjakallio 1989.
8. NAURISMO
Rautakautisia hautoja, II.
 Peruskartta: 2114 01 NUUTAJÄRVI
 koordinaatit: x= 6774 98, y= 469 41, z= n. 110.
 kl. Vanhakylä
 tl. Naurismo, 1:49 (?)
 om. Anja Salakari, Tampere
 Kiviraunioryhmä Paasin huvilan itäpuolella.
 Inventoinnit: Hirviluoto 1954, s. 41.
 Pohjakallio 1989.

9. SUDENKUOPANMÄKI
Rautakautinen hauta, II.
 Peruskartta: 2114 01 NUUTAJÄRVI
 Koordinaatit: x= 6775 10, y= 469 50, z= 100-103.
 kl. Vanhakylä
 tl. Naurismo, 1:49
 om. Olavi Niittymäki
 Maansekainen kiviraunio pellon keskellä olevassa metsäsaarekkeessa.
 Inventoinnit: Hirviluoto 1954, s. 42.
 Pohjakallio 1989.
10. NIEMELÄ
Rautakautisia hautoja, II.
 Peruskartta: 2114 04 URJALA
 Koordinaatit: x= 6774 90, y= 471 08, z= n. 110.
 kl. Vanhakylä
 tl. Sillanpää
 om. Antti Sillanpää, os. 31720 Urjalankylä
 Maansekaisia raunioita viljelemättömällä aholla.
 Inventoinnit: Hirviluoto 1954, ss. 42-43.
 Pohjakallio 1989.
11. PAPPILANMÄKI
Kiviraunioita, II.
 Peruskartta: 2114 04, URJALA
 Koordinaatit: x= 6774 80, y= 471 64, z= n. 100-105.
 kl. Vanhakylä
 tl. 1) 2) 3)
 om. 1) Rakennusmestari Kortemaa, Nurmijärvi, 2) Ahlman, Urjala, 3) Loimaan Sähkö.
 Kiviraunioita Rutajärven pohjoisrannan metsässä.
 Inventoinnit: Hirviluoto 1954, ss. 40-41.
 Pohjakallio 1983.
12. TIENSUU
Maansekainen kiviröykkiö, II.
 Peruskartta: 2114 04 URJALA
 Koordinaatit: x= 6775 85, y= 471 70, z= n. 110.
 kl. Vanhakylä
 tl. Tiensuu, 1:34
 om. Fanni Kuusiston perikunta
 Inventoinnit: Hirviluoto 1954, s. 43
 Pohjakallio 1983.
13. UUSI-SEPPÄLÄ
Rautakautisia hautaröykkiöitä, I.
 Peruskartta: 2114 04, URJALA
 Koordinaatit: x= 6774 25, y= 475 55, z= 105.
 kl. Laukeela
 tl. Uusi-Seppälä
 om. Martti Nissin perikunta (Helvi Nissi)
 Hautaröykkiöitä kuivatun Vanhajärven rannalla, nykyisessä peltosaarekkeessa.
 Inventoinnit: Hirviluoto 1954, ss. 28-29.
 Pohjakallio 1983.

14. ALI-UOTILA
Rautakautinen kalmisto, I.
 Peruskartta: 2114 04, URJALA
 Koordinaatit: x= 6774 40, y= 476 10, z= 105-110.
 kl. Laukeela
 tl. Ali-Uotila, 4:160
 om. Urjalan kunta
 Kuivatun Vanhajärven pohjoisrinnettä.
 Inventoinnit: Hirviluoto 1954, ss.26-28.
 Pohjakallio 1983.
 Kaivaukset: Hirviluoto 1954 (Kuulaanmäki)
 Lehtosalo 1961.
 Lehtosalo 1962.
 Pohjakallio 1989.
 Löydöt: KM 13444: 1-169; KM 15211: 1-20; KM 16247: 1-33;
15. KUNNALLISKOTI
Rautakautinen hautaröykkiö, I.
 Peruskartta: 2114 04 URJALA
 Koordinaatit: x= 6774 40, y= 476 28, z= 105.
 kl. Laukeela
 tl. Kunnalliskoti
 om. Urjalan kunta
 Kunnalliskodin tontilla oleva tutkittu ja entistetty rautakautinen hautaraunio ja sen ympäristö.
 Kaivaus: Jorma Leppäaho 1953.
 Löydöt: KM 13213:1-6; KM 13219:1-24.
 Inventoinnit: Hirviluoto 1954, s. 25.
 Pohjakallio 1983.
16. JOKINEN
Rautakautinen kalmisto, II.
 Peruskartta: 2114 04, URJALA
 Koordinaatit: x= 6773 93, y= 477 25, z= 105.
 kl. Salmi
 tl. Jokinen, 1:12
 om. Väinö Jokinen
 Kivikarikko, jossa rautakautista hautausta.
 Löydöt: KM 13445:1-4.
 Inventoinnit: Hirviluoto 1954, ss. 30-31.
 Pohjakallio 1983.
17. HÄRMÄ
Kiven ja maansekaisia hautaraunioita, II.
 Peruskartta: 2114 04, URJALA
 Koordinaatit: x= 6773 08, y= 476 68 (Härmän as. rak.)
 kl. Salmi
 tl. Härmä, 6:171
 om. Arto Rantala
 Kaivaukset: Appelgren-Kivalo 1909.
 Löydöt: KM 4923:1-12; 5360:4-7; 11741:1-5; 11765:1-2; 11879; KM 11933; KM 12210:1-2; KM 12211:1-5;
 Inventoinnit: Hirviluoto 1954, ss. 35-36.
 Pohjakallio 1983.

18. TARHAMÄKI
Rautakautinen kalmisto, II.
 Peruskartta: 2114 04, URJALA
 Koordinaatit: x= 6772 98, y= 477 46, z= 115.
 kl. 1) Laukeela
 tl. 1) Neittenlinna, 4:107
 om. 1) Lauri Jaakkola
 kl. 2) Salmi
 tl. 2) Lähti, 8:119
 om. 2 Kalle Jaakkola
 (Inventoinnin jälkeen v. 1989 kaivauksella kuulin, että maanomistajat olisivat Urjalan kunta ja Selma Jaakkola.)
 Kaivaus: Ella Kivikoski, 1948.
 Löydöt: KM 11741: 1-5; KM 11765: 1-2; KM 11881:1-31.
 Inventoinnit: Hirviluoto 1954.
 Pohjakallio 1983.
19. VESANIEMI
Kaksi kivirauniota, II.
 Peruskartta: 2114 04 URJALA
 Koordinaatit: x= 6772 82, y= 478 40, z= 105.
 kl. Huhti
 tl. Vesaniemi, 10:35
 om. Terho Rikkonen, os. 31700 Urjala, Härmänkulma.
 Inventoinnit: Hirviluoto 1954, ss. 36-37.
 Pohjakallio 1983.
20. TOIVOLA
Kivikautinen asuinpaikka, II.
 Peruskartta: 2114 04, URJALA
 Koordinaatit: x= 6773 32, y= 479 05, z= 105.
 kl. Salmi
 tl. Toivola
 om. Martti Nurminen
 Tarkastus: Hirviluoto 1965.
 Inventointi: Pohjakallio 1983.
 Löydöt: KM 16688:1-3.
21. PALOMÄKI
Kivikautinen asuinpaikka, I.
 Peruskartta: 2114 04, URJALA
 Koordinaatit: x= 6773 20, y= 479 40, z= 105-110.
 kl. Huhti
 tl. Palomäki
 om. Insinööri-toimisto, vuokraaja Saima Valonen.
 Puutarhamaata, harjun rinnettä, kuivatun Vanhajärven kaakkoispäässä.
 Kaivaus: Pälsi 1913.
 Inventoinnit: Hirviluoto 1954, ss.4-5.
 Pohjakallio 1982.
 Löydöt: KM 6319:1-4; KM 6355:1-69; KM 7601; KM 7957:1-4; KM 8225:1-2; KM 8691:1-3; KM 9217:1-5; KM 9246; KM 9578:1-6; KM 13449:1-4; KM 14909:1-6; KM 15749:1-2; KM 21614:1-3;

22. VEILI
 Kivikautinen asuinpaikka, II.
Peruskartta: 2114 04, URJALA
 Koordinaatit: x= 6772 80, y= 479 34, z= 105.
 kl. Huhti
 tl. Veili
 om. Jaakko Veilin perikunta
 Inventoinnit: Hirviluoto 1954, s. 5.
 Pohjakallio 1982.
 Löydöt: KM 7601:1-4; KM 8367:1-3; KM 9188:1-3;
 KM 11704; KM 13448:1-3; Hämeen museo, Tampere, No:
 1182:5; No: 1182:7; No: 1182:6;
23. HAKALA
 Kivikautinen asuinpaikka, II.
Peruskartta: 2114 05, KEHRO
 Koordinaatit: x= 6785 52, y= 473 56, z= 115-120 (Hakalan asuinrakennus)
 kl. Kehro
 tl. Hakala, 1:901
 om. Keijo Rantanen, os. 31750 Kehro
 Hakalan tilan pihamaan ja navetan alueella.
 Tarkastus:
 Inventointi: Pohjakallio 1982
 Löydöt: KM 15479:1-11;
24. TUULENSUU
 Uhrikivi, I.
Peruskartta: 2114 04, URJALA
 Koordinaatit: x= 6774 48, y= 477 76, z= n. 105.
 kl. Salmi
 tl. Tuulensuu
 om. Valtteri ja Emma Halonen, os. 31760 Urjala
 Tarkastus: Taavitsainen 1980.
 Inventointi: Pohjakallio 1983.
25. PERTUNKULMA
 Uhrikivi, I.
Peruskartta: 2114 04, URJALA
 Koordinaatit: x= 6774 86, y= 479 83, z= 107,5-110.
 kl. Salmi
 tl. Kallio, 4:72, Pertunkulma
 om. Onni Kauranen, os. Uusi Salmi, 31700 Urjala as.
 Maakivi, jossa yksi kuppi.
 Tarkastus: Taavitsainen 1980.
 Inventointi: Pohjakallio 1983.
26. MANSIKKAMÄKI
 Uhrikivi, I.
Peruskartta: 2113 03 VENÄJÄ
 Koordinaatit: x= 6762 89, y= 468 21, z= 110-115.
 kl. Leikkikangas
 tl. Mansikkamäki
 om. Ilmari Saha, os. 31140 Menonen
 Inventointi: Pohjakallio 1983.

27. KORPISAARI
Kivikautinen asuinpaikka, II.
 Peruskartta: 2113 09, VÄLKKILÄ
 Koordinaatit: x= 6766 13, y= 488 11, z= 110-115.
 kl. Väykkilä (Hakolahti)
 tl. Korpisaari
 om. Eero Korpisaari, os. Väykkilä, 31700 Urjala as.
 Inventointi: Pohjakallio 1982.
 Löydöt: KM 21618:1-3;
28. HIRVIKANGAS
Kiviraunio, ajaltaan ja tarkoitukseltaan epämääräinen, II.
 Peruskartta: 2114 01, NUUTAJÄRVI
 Koordinaatit: x= 6772 30, y= 463 66, z= 113.
 kl. Nuutajärvi
 tl. Hirvikangas, 1:47
 om. Toivo Pyykkö, os. 31860, Tursa
 Inventointi: Pohjakallio 1983.
29. PORTTIMÄKI
Kiviraunio, ajaltaan ja tarkoitukseltaan epämääräinen, II.
 Peruskartta: 2114 04, URJALA
 Koordinaatit: x= 6776 23, y= 2477 08, z= 115-120.
 kl. Laukeela
 tl. Porttimäki, 1:40
 om. Urjalan kunta
 Inventointi: Pohjakallio 1983.
30. MULLIKKAMÄKI
Kiviraunio, ajaltaan ja tarkoitukseltaan epämääräinen, II.
 Peruskartta: 2114 04, URJALA
 Koordinaatit: x= 6772 02, y= 2478 09, z= 125-130.
 kl. Huhti
 tl. Vesaniemi, 10:35
 om. Terho Rikkonen
 Inventointi: Pohjakallio 1983.
31. MÄNTYLÄ
Rautakautinen kalmisto, maansekaisia kumpuja, 4 kpl, II.
 Peruskartta: 2114 04, URJALA
 Koordinaatit: x= 6779 04, y= 470 41, z= 100-105.
 kl. Pappila
 tl. Mäntylä
 om. Pauli Särkinen, os. 3173 Honkola
 Inventoinnit: Hirviluoto 1954, s. 45.
 Pohjakallio 1983.

32. HUVILAMÄKI
Kolme kivikumpua, mahdollisia rautakautisia hautoja,
II.
 Peruskartta: 2114 04, URJALA
 Koordinaatit: x= 6779 03, y= 2470 25, z= n. 102,5.
 kl. Vahonen
 tl. Rekunen, 1:15
 om. Usko Rekunen, os. 31730 Honkola
 Pelloksi kyntämätön saareke Huvilamäen länsipuolella.
 Inventointi: L. Pohjakallio 1983
33. HÄIHÄLÄ
Rautakautinen kalmisto, I.
 Peruskartta: 2114 04, URJALA
 Koordinaatit: x= 6775 54, y= 470 92, z= 105.
 kl. Urjalankylä
 tl. Häihälä
 om. Astala
 Kaivaukset: A. Hackman 1916 ja 1917.
 Löydöt: KM 6703:3-9; KM 7097; KM 7276 ym.
 Inventointi: L. Pohjakallio 1989.
34. KUKKURAMÄKI
Rautakautinen hauta, II.
 Peruskartta: 2114 04, URJALA
 Koordinaatit: x= 6775 41, y= 2471 50, z= n. 105.
 kl. Urjalankylä
 tl.
 om.
 Tutkittu rautakautinen hauta.
 Kaivaus: A. Hackman 1927.
 Löydöt: KM 8687; KM 8778:1-19.
 Inventoinnit: Hirviluoto 1954, s. 37 (Grönholmin palsa-
 ta).
 Pohjakallio 1989.

URJALA

Menonen

(Nuutajärvi)

Jaakkola

1/1

Muinaislinna, II.

Peruskartta: 2113 06, MATKU

Koordinaatit: x= 6769 30, y= 471 25, z= n. 135 (muinaislinnan laki)

k1. Nuutajärvi

t1. 1) Jaakkola, 1:50; 2) Kinola, 1:90

om. 1) Turkka ja Elma Elonheimo; 2) Simo Jokelan perikunta.

Nuutajärven etelärannalla kohoava jyrkkärinteinen mäki.

Inventoinnit: Hirviluoto 1954, no: 49, s. 55.

Pohjakallio 1983.

URJALA
Menonen
(Nuutajärvi)
Jaakkola
1/1

Linnavuoren tarkastuskäynti Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen v. 1983.

Vuoden 1954 inventointinsa kertomuksessa Anna-Liisa Hirvituoto kirjoittaa muinaislinnasta seuraavaa:

"Nuutajärven etelärannalla kohoaa ympäristöönsä huomattavasti korkeammalla Linnavuori-niminen kallio. Sen järvenpuoleinen, läntinen ja luonainen seinämä on erittäin jyrkkä, kun taas rinteiden eteläinen ja itäinen sivusta laskeutuu loivana metsäiseen maastoon. Kallion laki on alaltaan 30-35 m x 20 m. Eteläpuoleisella rinteellä leviää tasainen terassi, jonka lounaiskulmassa on kivilatomusta. Se on tehty osittain limittein ladotuista litteistä kivistä. Suureksi osaksi on valli hajonnut rinteeltä alaspäin. Latomus vaikuttaa ihmiskäden tekemältä, varsinkin on sen asema luonteva juuri terassin äärimmäisellä reunalla. Pyöreistä kivistä tehtyä vallimaista rakennelmaa kulkee ketjuna vuoren loivalla kaakkoisella ja itäisellä rinteellä aina järven rantaan asti. (Ks. oheen piirrettyä käsivaraista luonnosta). Edelleen on kaakkoisella rinteellä, vallin ulkopuolella pitkänomainen kiviröykkiö (2 m x 0,5 m) sekä sen vieressä toinen vähäpätöisempi raunio. Karttaliitteet Ia, Iib, III, valokuvaliite 12-13."

Inventointikäyntiini liittyen tein linnavuoren tuntumasta seuraavia havaintoja:

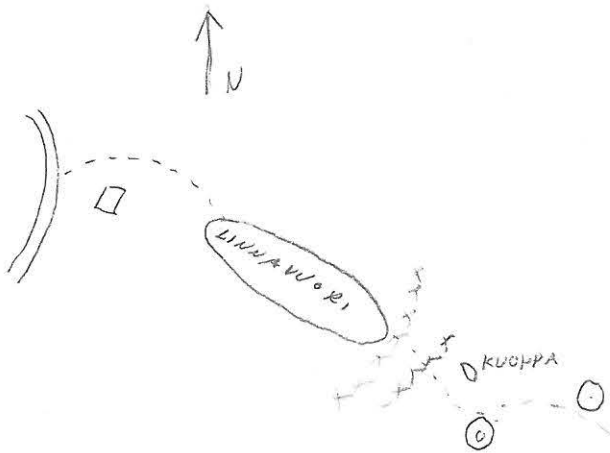
Mäeltä kaakkoon johtavaa polkua mentäessä em. suuntaan, on n. 17 m etäisyydellä n. 0.5 m syvä, 1 x 2 m kokoinen kuoppa. Siitä jatkettaessa 5 m, on polun eteläpuolella, polussa kiinni, pyöreä, 0.2 m korkea, halkaisijaltaan n. 3 metrinen maakumpare. Se on reunoista n. 0.5 m leveydeltä tasainen ja painuu keskeltä loivaksi syvennykseksi. Tästä n. 16 m polkua

KÄÄNNÄ

edelleen kaakkoon, on polun pohjoispuolella, siinä lähes kiinni samanlainen maakumpare, halkaisijaltaan noin 2 m.

Linnamäen luoteispuolella, sieltä mäelle johtavan polun eteläpuolella, n. 20 m kalliion reunasta on n. 40 cm korkea, perusmuodoltaan neliskulmainen, n. 2 x 2 m laajuinen kivi-röykkiö.

Forssassa 11.11. 1983, Lauri Pohjakallio

LOUNAIS-HÄMEEN MUSEO

URJALA
MENONEN
(NUUTAJÄRVI)
JAAKKOLA

11

F.2791.

NUUTAJÄRVEN LINNAVUORI
VASTARANNALTA ELI LUOTEESTA
KUVATTUNA

F.2790.

KUTEN EDELLINEN KUVA,
MUTTA ON OTETTU KAUEMPA A.

Uole. E. Salmi

Kivikautinen asuinpaikka tai hauta, II.

Peruskartta: 2113 12 MÄYRÄ

Koordinaatit: x= 6767 54, y= 492 42, 20 n. 110.

kl. Perho

tl. Jokimaa, 1:16

om. Markku Laine, os. Urjala, Perho

Kumpareinen talonpaikka.

Löydöt: KM 11928: 1-5;

Inventoinnit: Hirviluoto 1954, no:3, s.6.

Pohjakallio 1983.

URJALA

Perho

Jokimaa

2/1

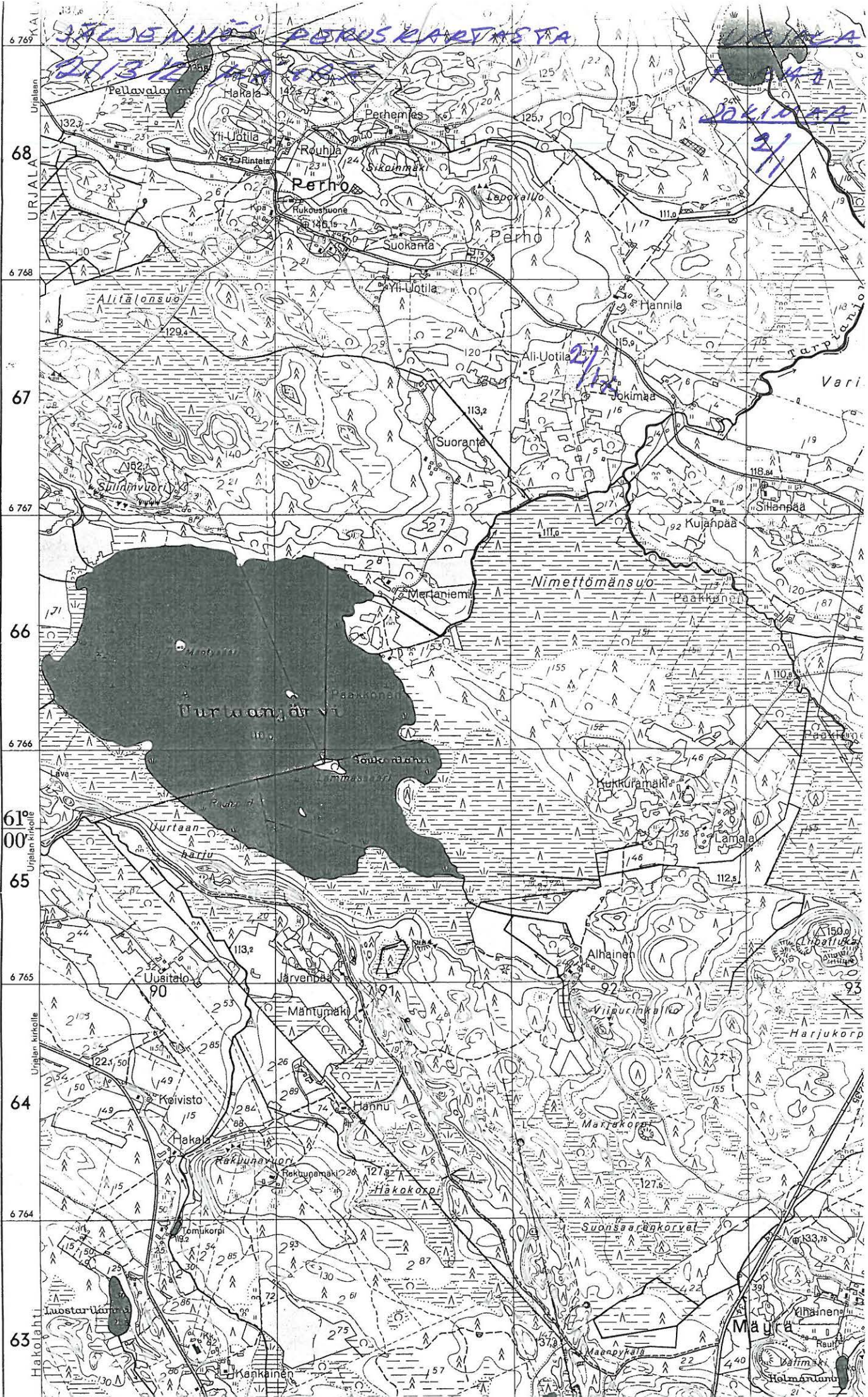
Jokimaan kivikautisen asuinpaikan tarkastus kesällä 1983.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen tarkastin Jokimaan kivikautisen asuinpaikan. Se sijaitsee Uurtaanjärvestä n. 1350 m koilliseen. Asuinpaikkaan viittaavat löydöt tehtiin Jokimaan asuinrakennusta perustettaessa kesällä 1948. Talon paikka on valittu ympäristöstään loivasti nousevasta hiekkaperäisestä kumpareesta, joka rajoittuu etelä- ja lounaispuolella pelto- ja suomaihin.

Inventointiin liittyen tarkastin pihapiirin. Talon kaakkoispuolella oleva puutarhamaa oli ainoa kohta, jossa pintamaa oli rikottu. En havainnut paikalla mitään mainittavaa. Myöskään talonväki, jota haastattelin, ei ollut tavannut pihapiirissä mitään asuinpaikkaan viittaavia merkkejä. Todettakoon, että Anna-Liisa Hirviluoto oli inventoinnin yhteydessä v.1954 havainnut talon itä- ja pohjoispuolella olevassa maaleikkauksessa tummaa sekä punaista maata n. 30 cm syvyydessä.

Forssassa 11.11. 1983, Lauri Pohjakallio

LOUNAIS-HÄMILÄEN MUSEO

URJALA
PERHO
JOKIMAA
2/1

F. 1448.

F. 1447.

JOKIMAAN VASARA KIRVESKULTTUURIIN LIITTYVÄT LÖYDÖT
TEHTIIN ASUINRAKENNUKSEN PERUSTUSTA KAIVET-
TAESSA. KUVA KAAKOSTA.

Valok. G. Salonen

Kivikautinen asuinpaikka, II.

Peruskartta: 2113 12 MÄYRÄ

Koordinaatit: x= 6764 52, y= 491 22, z= 120-125.

k1. Hakolahti

t1. Hannu, 2:26

om. Veikko Hannu, os. 31700 Urjala, Hakolahti

Löydöt: KM 16073; KM 21615; Hakolahden kansakoulu: tasatalta, alkeellinen kaitataltta, oikoteräisen lattean kivikirveen teräkatkelma, kivikirves.

Inventoinnit: Hirviluoto 1954, no: 4, s. 7.

Pohjakallio 1982.

URJALA

Hakolahti

Hannu

3/1

Hannun kivikautisen asuinpaikan tarkastus kesällä 1982.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen tarkastin Hannun tilan maalla todetun kivikautisen asuinpaikan. Se sijaitsee Uurtaanjärvestä n. 900 m etelään ja Hannun vanhasta asuinrakennuksesta n. 100 m lounaaseen. Löytöpaikka on loivasti länteen viettävää hiekkamaapeltoa. Tarkastuksen ajankohtana se oli kynnettynä, mutta päällisin puolin suoritetussa tarkastuksessa en havainnut asuinpaikkaan viittaavia merkkejä. Löytöjen määrä viittaa kuitenkin asuinpaikan olemassaoloon.

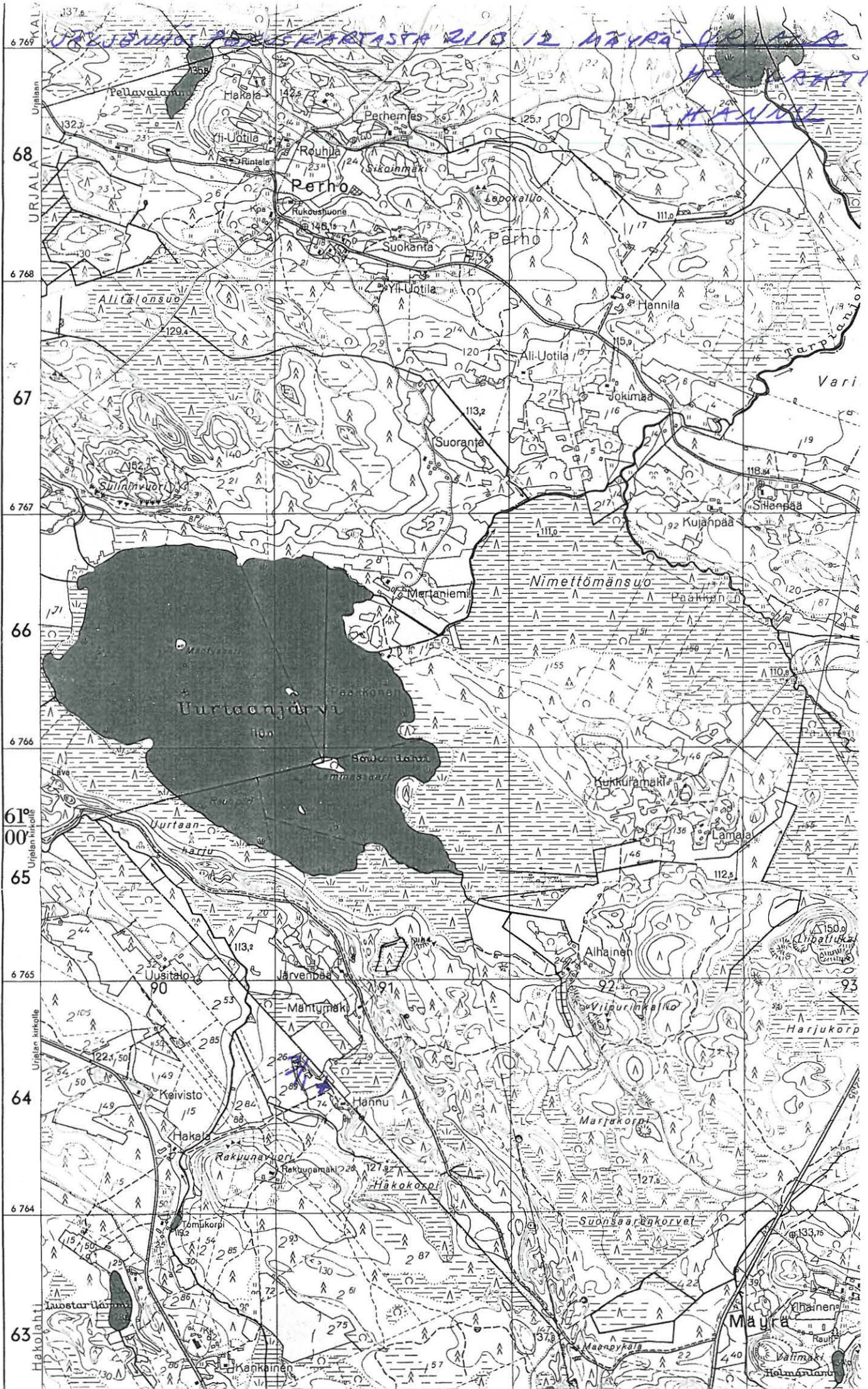
Hirviluoto mainitsee inventointikertomuksessaan asuinpaikan olevan Hannun päärakennuksesta (vanhasta) n. 20 m luoteeseen. Hän totesi siellä perunamaan vieressä hiekkakuopan seinämässä nokista kiveystä n. 30-40 cm:n syvyydessä kahden metrin leveydellä. Perunamaasta ovat löytyneet kivitaltta ja oikokirves. Tasataltta on saatu saman mäen rinteeltä, Ojapelto nimisestä paikasta aivan metsän reunasta, perunamaasta n. 100-80m etelään.

Forssassa 14.12. 1982, Lauri Pohjakallio

URJALAN KAUPUNKI KORTISTA 210 12 MÄYRÄVAARA

MÄYRÄVAARA
HÄNDEL

68
URJALA

67

66

61°
00
65

64

63

6 769

6 768

6 767

6 766

6 765

6 764

6 763

Urgilän kirkolle

Urgilän kirkolle

Urgilän kirkolle

Urgilän kirkolle

Urgilän kirkolle

Hakolahti

Hakolahti

KALV

Urgilän kirkolle

Urgilän kirkolle

Urgilän kirkolle

Urgilän kirkolle

Urgilän kirkolle

Urgilän kirkolle

Urgilän kirkolle

Urgilän kirkolle

Urgilän kirkolle

Urgilän kirkolle

Urgilän kirkolle

Urgilän kirkolle

Urgilän kirkolle

Urgilän kirkolle

Urgilän kirkolle

Urgilän kirkolle

F. 1449.

HAKOLAHPEN HANNUN TILALTA TEHDYT KIVIKAUTISET LÖYDÖT OVA TULLEET ESIIÄ KUVAN ETURAKALLA NÄKYMÄSTÄ KENNETYSTÄ PELLOSTA. KUVA KAAKROSTA.

URJALA
Harittu
Ojantausta
4/1

Maansekaisia kiviröykkiöitä, II.

Peruskartta: 2114 01 NUUTAJÄRVI

Koordinaatit: x= 6774 12, y= 461 04, z= n. 100.

kl. Harittu

tl. Ojantausta, 14:48

om. Tauno Ojantausta

Inventoinnit: Hirviluoto 1954 s.44

Pohjakallio 1983.

URJALA

Harittu

Ojantausta

4/1

Haritun Ojantaustan raunioiden tarkastus kesällä 1983.

Urjalan muinaisjäännösten inventoinnin yhteydessä tarkastin Ojantaustan rauniot Haritun kylässä. Rauniot sijaitsevat Ojantaustan talosta n. 80 m kaakkoon, kuusimetsässä, pellon reunassa.

Inventointikertomuksessaan vuodelta 1955 Anna-Liisa Hirviluoto mainitsee raunioista seuraavaa:

Valajärvestä n. 1,5 km länteen sijaitsevalla Haritun asuma-alueella, Jalasjoesta laskevan Haritunjoen pohjoispuolella on Ojantaustan maalla muutamia kiviraunioita. Maasto on havupuuta kasvavaa metsää, jonkin verran etelään viettävää rinnettä.

Karttaliitteet: Ib, IIb, III.

Raunio No:1

N. 20 m Toukolan taloon vievästä tiestä ylöspäin on soikea, matala kiviladelma. Kiviä näyttää olevan yhdessä tai kahdessa kivikerroksessa. Koekaivaus 10-20 cm:n syvyyteen oli tulokseton. Rakenne vaikutti melko säännölliseltä. Koko 2.60 m x 1.80 m x 30 cm. Mahdollinen hauta.

Raunio No:2

Edellämäinitusta kivi-röykkiöstä 2-3 m itään on toinen samankaltainen kiviladelma. Koko= 2.50 m x 2.30 m x 20 cm. Mahdollinen hauta.

Raunio No:3

Aivan röykkiön n:ro 2:n vieressä on matala kiviladelma. Toista reunaa kehystävät tasaisessa rivissä litteät reunakivet. Koko= 2 m x 1.70 m x 10 cm. Mahdollinen hauta.

KÄÄNÄ

Raunio No:4

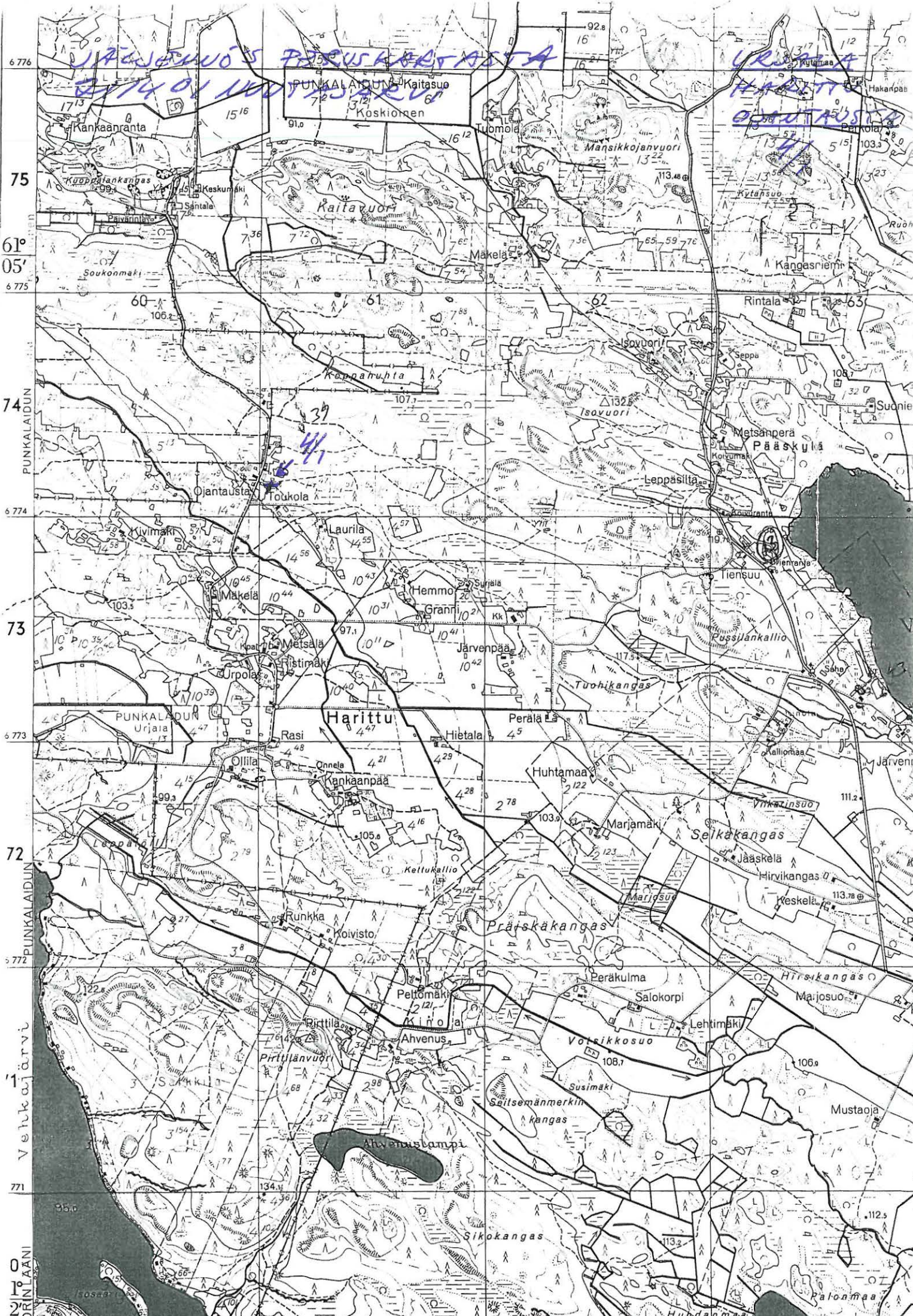
Toukolan taloon vievästä tiestä n. 30-40 m pohjoiseen, aivan puisen aidan alla on kivipanos. Isojen maakivien rajoittamalle alalle on koottu maansekainen kivikumpu. Koko 2.70 m x 2.45 m x 40 cm. Mahdollinen hauta.

Karttaliite Ib, IIB, III.

Vuoden 1983 tarkastuksessa Ojantaustan talon väki näytti minulle rauniot. No:2 näkyi selvimmin, no: 3:a en erottanut. Rauniot 1 ja 4 olivat aivan pellon tuntumassa, vesotun puuston alla.

Forssassa 14.11. 1983, Lauri Pohjakallio

F. 2800.

OJANTAUSTAN RAUNIO NO:2 N.
KAAROSTA KUVAATTUNA. RAUNIO
NO:1 ON TAUSTALLA OLOVAN
RESUKASAN ALLA.

URJALA

Nuutajärvi

Valajärvi

Kranninaho

5/i

Rautakautinen röykkiökalmisto, II.

Peruskartta: 2114 01, NUUTAJÄRVI

Koordinaatit: x= 6773 25, y= 463 34 - x= 6773 16, y= 463 72 -
x= 6772 92, y= 463 58, z= 110-117,5 (Raunioita
on ainakin koordinaatein merkittyjen pisteiden
sisäpuolelle jäävällä alueella, mahdollisesti
sen ulkopuolellakin).

kl. Nuutajärvi (Valajärvi)

- tl. 1) Kranni, om. Kyösti Pyykkö, Uusikaupunki
2) Viikari, om. Kauko ja Anja Palonen, os. Tursa
3) Kalliomaa, om. Esko ja Hilikka Salo, os. Tursa
4) Sahala, om. Esko Stenberg (?)

Inventoinnit: Hirviluoto 1954, NO 43, s. 47.

Pohjakallio 1989

Kranninahon raunioiden tarkastus v. 1989.

Suorittaessani Urjalan muinaisjäännösten inventointia kesällä 1983, kävin tutustumassa Kranninahoon, jossa Anna-Liisa Hirviluoto oli kirjannut olevaksi raunioita. Silloin en pystynyt löytämään yhtään kivikasaa, enkä pystynyt paikallistamaan Hirviluodon mainitsemissa raunioita maastossa.

En toista tässä Hirviluodon rauniokuvauksia, vaan pelkästään alkutekstin: "Valajärven länsisivustalla rantaa kiertävän tien molemmin puolin, sahan lähellä kohoaa tasaaisesta nummimaasta useita pyöreitä maansekaisia kumpuja. Ne ovat erittäin huonossa kunnossa. Niinpä muutamista ei ole muuta kuin pohja jäljellä. Mv. Kranni kertoi niistä löydetyn erillisiä esineitä, joiden laatua hän ei osannut tarkemmin selittää. Seuraavassa on selostettu vain parhaimmassa kunnossa olevat rauniot."

Paikalla v. 1989 käydessäni löysin Hirviluodon mainitsemalta alueelta ainakin kaksi rauniota (No:1 ja 2). Huomioni kiintyi kuitenkin Valajärven tien länsipuolella oleviin raunioihin. Tapaamani maanomistaja Kari Palosen mukaan niistä suurimmasta osasta on kiveys jo ajettu pois ja vain pohjakivet ovat enää näkyvissä. Tein niistä seuraavat ylimalkaiset muistiinpanot ja käsiverraisen karttaluonnoksen:

1. Maansekainen kiviraunio, n. 2 x 3 m, korkeus n. 0.5 m. Krannin navetasta n. 15 m luoteeseen.
2. Maansekainen kiviraunio halkaisija n. 2,5 m, edellisestä n. 20 m länteen.
3. Kiven ja maansekainen kumpu, tien puolella lehmän polku tai muuten kulunut suoraksi, halkaisija n. 2 m, korkeus n. 0.5 m.
4. Laakeaa kiveystä, tielle päin kapeneva kumpare, 3 x 2 m, korkeus 0.5 m, 1.5 m.
5. Turvepeittoinen kumpare, 2.5 x 2 m.

6. Ison maakiven ympärillä kiveystä.
7. Kiven ja maansekainen kumpare, 2 x 1 m, korkeus 0.5 m.
8. Kiven ja maansekainen kumpare, keskeltä pengottu 2.5 x 2 m.
9. Kiven ja maansekainen kumpare, keskeltä pengottu, 3 x 2 m, korkeus 0.5 m.
10. Isojen maakivien kupeessa olevaa kiveystä. 4 x 4 m, korkeus n. 0.5 m.
11. Kiven ja maansekainen kumpare, n. 2 x 1 m, korkeus yli 0.5 m.
12. Kiven ja maansekainen seljänne, n. 9 x 5 m, n. 0.5 m korkea.
13. Kahden maakiven kupeessa, kiven ja maansekainen.
14. Lohjenneen kiven kupeessa, keskeltä kaivettu, n. 2 x 2 m, korkeus n. 0.5 m.
15. Kiven ja maansekainen kumpuu, n. 3 x 3 m, korkeus n. 1 m.
16. Kiven ja maansekainen kumpare, n. 3 x 2 m, korkeus n. 0,5 m.
17. Kiven ja maansekainen kumpare, keskeltä kaivettu, päälle tuotu uudempiä isoja kiviä, n. 3 x 3 m, korkeus n. 1 m.
18. Maakumpare, n. 4 x 3 m, korkeus yli 0.5 m.
19. Kiven ja maansekainen raunio, n. 3 x 2 m, korkeus n.0.5m.
20. Kiven ja maansekainen kumpare, pyöreä, halkaisija n. 6 m, korkeus n. 1 m, keskellä halkaisijaltaan n. 1,5 m laajuisen ja 1 m syvä kuoppa.
21. Kiven ja maansekainen kumpu, n. 4 x 3 m, korkeus n. 0.5 m.
22. Kiviraunio, reunoista ja vähän päältä umpeenkasvanut, n. 4 x 3 m, korkeus n. 0.5 m.
23. Kiviraunio, reunoista ja vähän päältä umpeenkasvanut, n. 3 x 2 m, korkeus n. 0.5 m.
24. Ison maakiven ympärillä oleva raunoilta peittynyt kiveys, n. 7 x 3 m, korkeus n. 0.5 m.
25. Kiven ja maansekainen raunio, n.5 x 10 m, korkeus n.0.5m.
26. Kiven ja maansekainen raunio, keskeltä pengottu, halkaisija n. 3 m korkeus n. 0.5 m.
27. Kiven ja maansekainen, maakiven ympärille kasattu raunio, halkaisija n. 2 m, korkeus 0.5 m.

28. Kiven ja maansekainen raunio, n. 3 x 4 m, korkeus n. 0.5m.
29. Pyöreä raunio, kivet keskellä avoimia, reunoilta umpeenkasvanut, halkaisija n. 2 m, korkeus n. 0.5 m.
30. Kiveystä ison maakiven kupeessa.
31. Maakiven kupeessa, pyöreä, kaiveltu, halkaisija n. 4 m.
32. Pyöreä, reunoilta turpeen peitossa, keskellä avoin kiveys, halkaisija n. 4 m, korkeus n. 0.5 m.
33. Turpeen peittämä pyöreä kiveys, halkaisija n. 2 m, korkeus n. 0.5 m.
34. Sammalpeitteinen kiveys, halkaisijaltaan 1.5 m laajinen, 0.5 m korkea.
35. Raunio, turpeen peitossa, pinnassa näkyv vähän kiviä, halkaisija n. 3 m, korkeus n. 0.5 m.
36. Raunio, jossa isoja kiviä maakiven kupeessa, reunoilla kasvaa turvetta, halkaisija n. 3 m.
37. Lähes pohjaan kaivettu raunio, halkaisija n. 4 m.
38. Kiviraunio, reunoilta vähän umpeenkasvanut, 0.5 m korkea, halkaisijaltaan n. 3 m.

Alueella on raunioita ja raunionpohjia huomattavasti nyt lueteltua enemmän. Aikaisempiin verrattavia kiveyksiä on useita vielä viimeksi mainitusta etelään ja itään. Niiden kirjaamiseen minulla ei ollut enää käynnilläni aikaa. Samoin entisen sahan ympäristö jäi nyt kokonaan kiertämättä. Toisaalta nyt tehty kartta on niin ylimalkainen, että se on joka tapauksessa piirrettävä joskus uudestaan.

Forssassa 1.12. 1989, Lauri Pohjakallio

KÄÄNNÄ 0

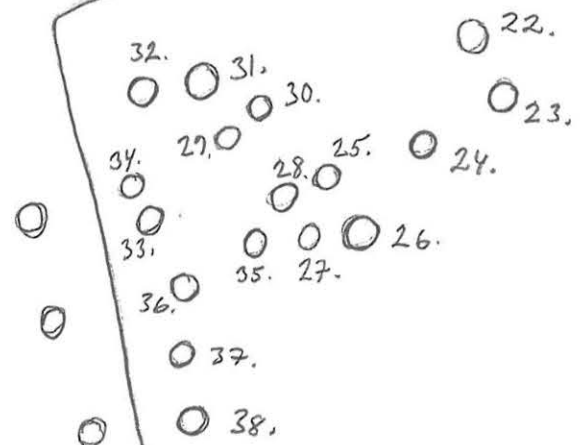
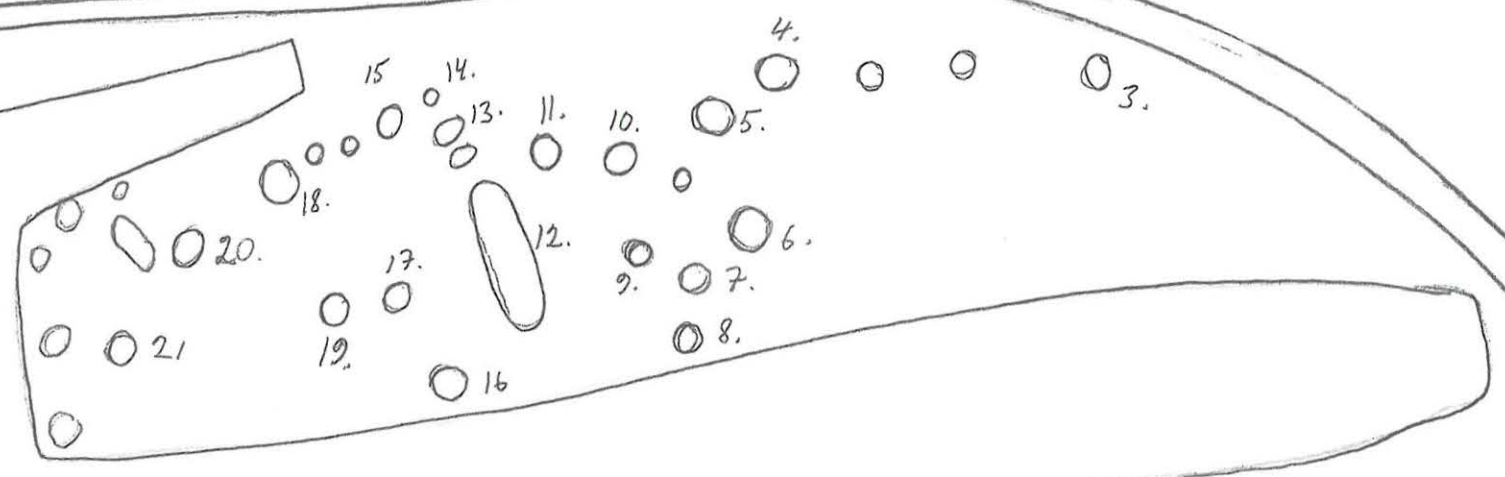
N

2.0 1.0

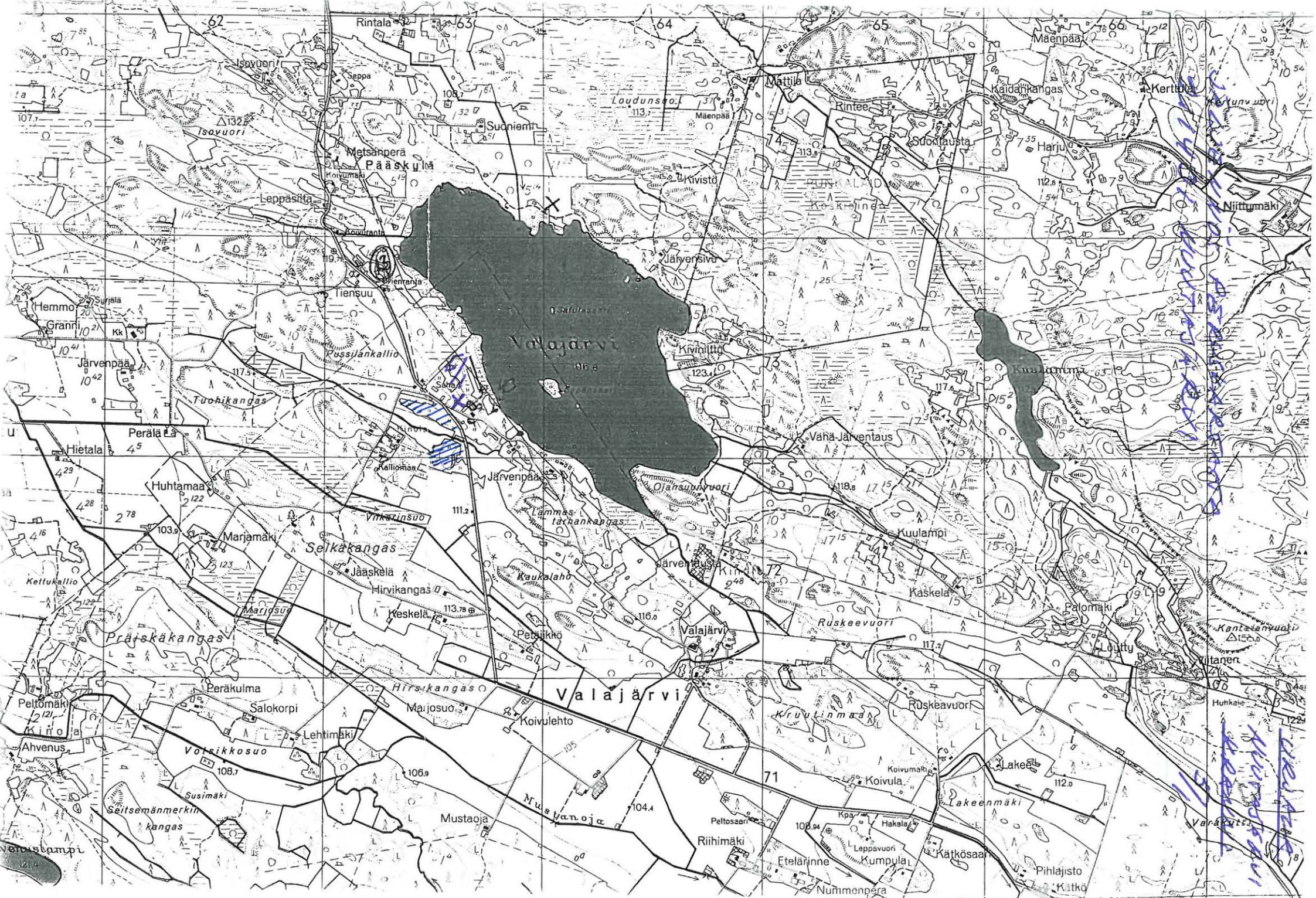
URJALA, VALAJÄRVI
KRANNINAHO
KÄSIVARAISPIIRROS
L. PÖHJÄKALLIO 1989

← PUOLIMATKA

NOUTA JÄRVI →

Maansekaisia kiviraunioita, II.

Peruskartta: 2114 01 NUUTAJÄRVI

Koordinaatit: x= 6770 64, y= 466 70, z= 105.

kl. Nuutajärvi

tl. Niemo, 1:45

om. Arto Paavilaisen kuolinpesä l. Riitta ja Ismo Paavilainen

os. 31160 Nuutajärvi

Maansekaisia kiviraunioita Niemumäen pohjoisrinteellä.

Tarkastus: Hjalmar Appelgren-Kivalo 1909.

Kaivaus: A. Hackman 1920.

Löydöt: KM 7743:1-10; KM 2505:1-24;

Inventoinnit: Hirviluoto 1954, s. 46.

Pohjakallio 1983.

URJALA

Nuutajärvi

Niemumäki

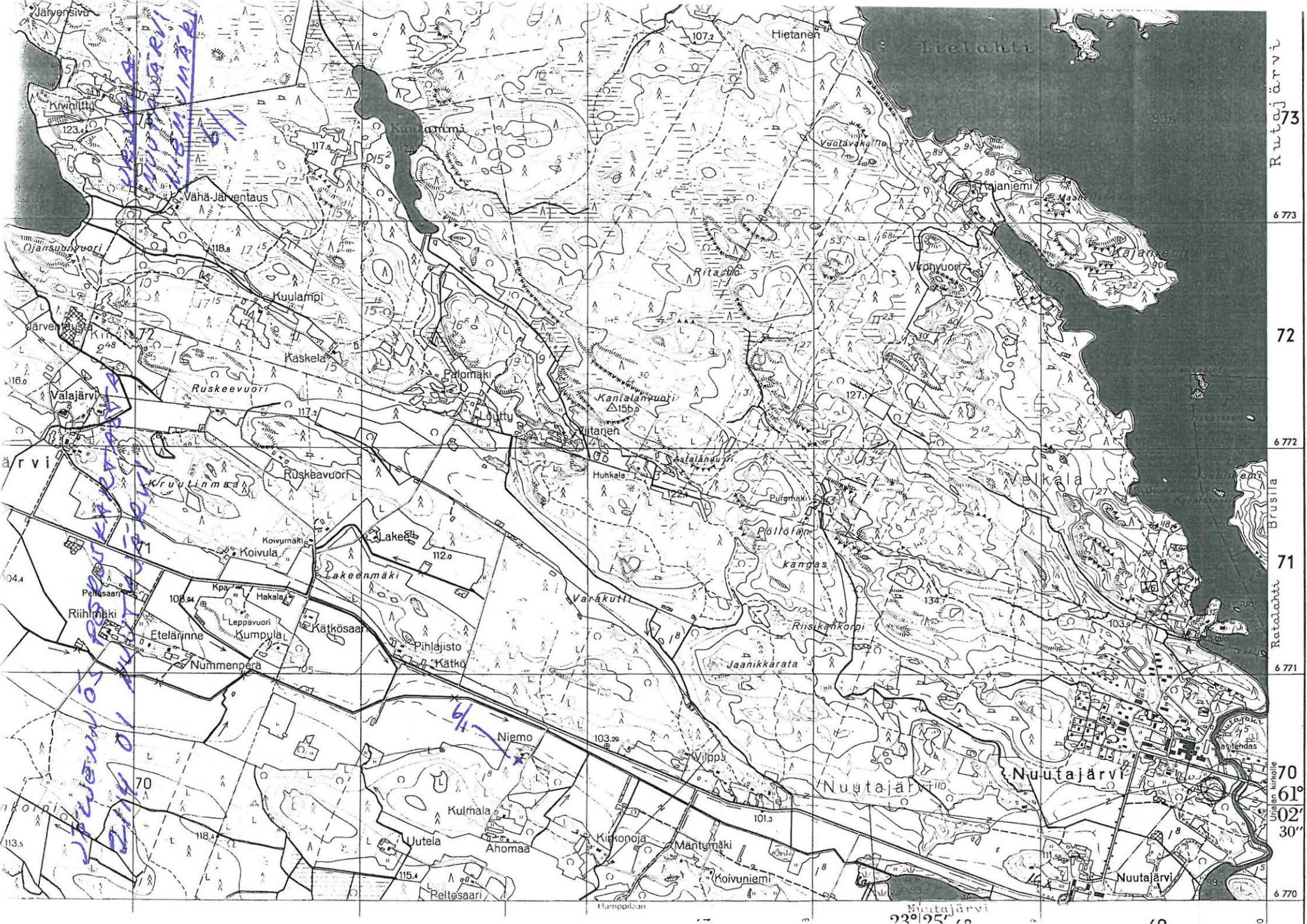
6/1

Niemumäen rautakautisen kalmiston tarkastus kesällä 1983.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen tarkastin Niemumäen kalmiston. Se sijaitsee n. 3 km Nuutajärven lasitehtaasta länteen, Niemon talon lounaisenpuoleisella kumpareella. Paikalla ei ole enää mitään selvästi näkyvää, muinaisjäännökseen viittaavaa rakennelmaa. Alueella olleista kiviraunioista tehtyihin löytöihin viitaten määrittelen Niemumäen II-luokan kiinteäksi muinaisjäännökseksi, joka mahdollisen maankäytöntarpeen ilmaantuessa olisi vielä tarkistettava koekaivauksin, metallinilmaisimella jne.

Forssassa 12.2. 1984, Lauri Pohjakallio

6 773
72
6 772
71
6 771
70
61°
02'
30"
6 770

Nuutajärvi
22° 15'

40

9

Järventaus
Kruulinmäki
Lännenos
214 01

LOUNAS - HÄMEEN MUSEO

F.4399

F.4398.

NIEMON TALO JA SEN TAKAINEN METSÄ, JOSSA TUT-
KITUT RAUNNOT OVA T OLLUT.
KUVA. KOILLISESTA.

Valok. G. Jeltö kalur 1987

URJALA
Vanhakylä
Pajamäki
7/1

Hautaraunio (osittain tutkittu), II.

Peruskartta: 2114 01 NUUTAJÄRVI

Koordinaatit: x= 6775 00, y= 469 38, z= 110-115.

kl. Vanhakylä

tl. Pajamäki, 5:32

om. Vesa Paasi, Kivivuorent. 4, 00610 Helsinki

Osaksi Paasin huvilan alla oleva kiviröykkiö.

Löydöt: KM 11443, KM 11878,

Tarkastus: Kivikoski 1948.

Invnetoinnit: Hirviluoto 1954, s. 38.

Pohjakallio 1989.

URJALA

Vanhakylä

Pajamäki

7/1

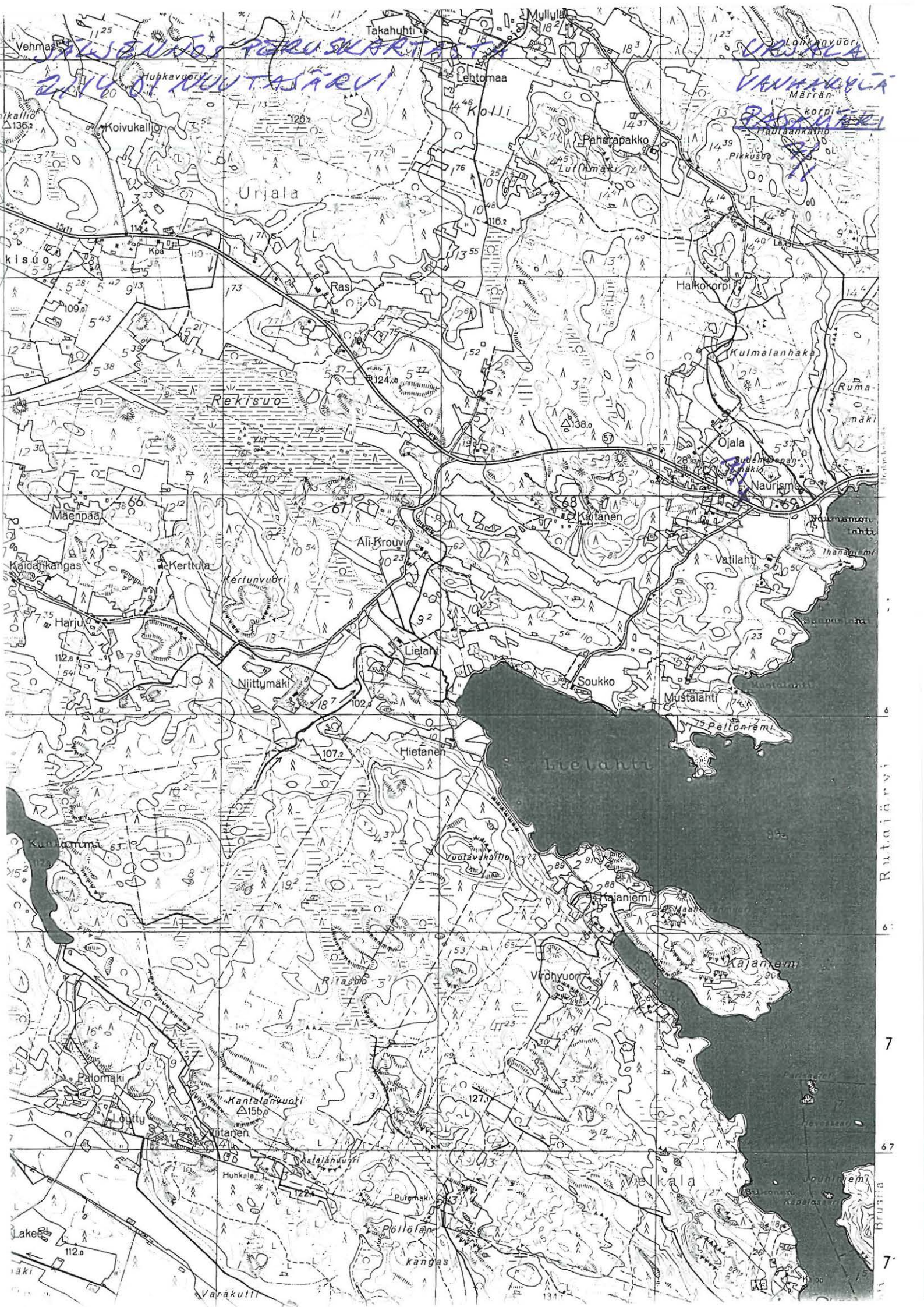
Pajamäen löytöpaikan tarkastus.

Rakennusmestari Paasin huvilan luoteispäästä löytyneiden rautakautisten esineiden, KM 11443 ja KM 11878 löytöpaikka on Ella Kivikosken 1948 suorittaman tarkastuksen mukaan varma hautaraunion pohja. Hän pitää ilmeisenä, että rakennus on tehty osaksi raunion päälle.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen tarkastin yllä mainitun löytöpaikan. Se on talon nykyisen omistajan Vesa Paasin mukaan samassa tilassa kuin löytöajankohtana, paitsi että on nyt pensasaidan peitossa. Paikalla on maan pintaan pistäviä kiviä aina parin metrin etäisyydelle rakennuksen seinästä ulospäin. Ilmeisesti löytöpaikka on samaa kokonaisuutta Naurismon raunioiden (8/1) kanssa.

Forssassa 16.8. 1989, Lauri Pohjakallio

URJALA
Vanhakylä
Naurismo
8/1

Rautakautisia hautoja, II.

Peruskartta: 2114 01 NUUTAJÄRVI

koordinaatit: x= 6774 98, y= 469 41, z= n. 110.

kl. Vanhakylä

tl. Naurismo, 1:49 (?)

om. Anja Salakari, Tampere

Kiviraunioryhmä Paasin huvilan itäpuolella.

Inventoinnit: Hirviluoto 1954 , s. 41.

Pohjakallio 1989.

URJALA
Vanhakylä
Naurismo
8/1

Naurismon hautojen tarkastus kesällä 1989.

Urjalan inventointikertomuksessa vuodelta 1954 kertoo Anna-Liisa Hirviluoto Naurismon haudoista seuraavaa: "Helsinki-Pori valtamaantien pohjois- ja Paasin huvilan itäpuolella on tasaisella nurmimaalla pitkä kiviraunioryhmä, jossa silmäkivistä päätellen näyttää olevan kolme eri hautausta (ks. oheen piirrettyä karttaa nro:1). Sen yhteispituus on 5.80 m ja leveys 2 m sekä korkeus 40 cm. 5-6 m röykkiöstä on Paasin huvilan vierestä löytenyt v. 1948 rautakautisia esineitä. Ks. prof. Ella Kivikosken tarkastuskertomusta top. arkistossa."

Röykkiöistä on myös C.F. Meinanderin käsialalla tehty muistiinpano rakennusmestari Paasin ilmoituksesta 11.4. 49. samoista raunioista. Ilmoitukseen liittyy piirros.

Tarkastuskäynnilläni v. 1989 tein seuraavat havainnot: Paasin huvilasta itäkaakkoon n. 20 m, raja-aidan takana on oheen piirrettyyn, käsivaralta laadittuun karttaan merkitty raunio 1. Se on kymmenisen metriä pitkä ja pari metriä leveä sekä n. 40 cm korkea. Noin metri sen jälkeen on toinen samanlainen ja samansuuntainen raunio (kartalla no:2). Siitä metrin päässä on noin kahden metrin kokoinen riipe rikutusta rauniosta (kartalla no:3). Maaleikkauksessa on pientä kivisiilpua ja tulenpidon jälkiä. Tästä itäkaakkoon on maata poistettu lähes maantiehen saakka ja sen jälkeen on vielä pieni kolmio koskemattomaa maata. Siinä on epämääräistä kiveystä, joka voi olla samaa rakennelmaa edellä mainittujen raunioiden kanssa. Raunioiden pohjoispuolelta maa on ajettu pois. Pohja ja luiskat on tasattu ja paikalle on rakennettu vapaa-ajan asunto.

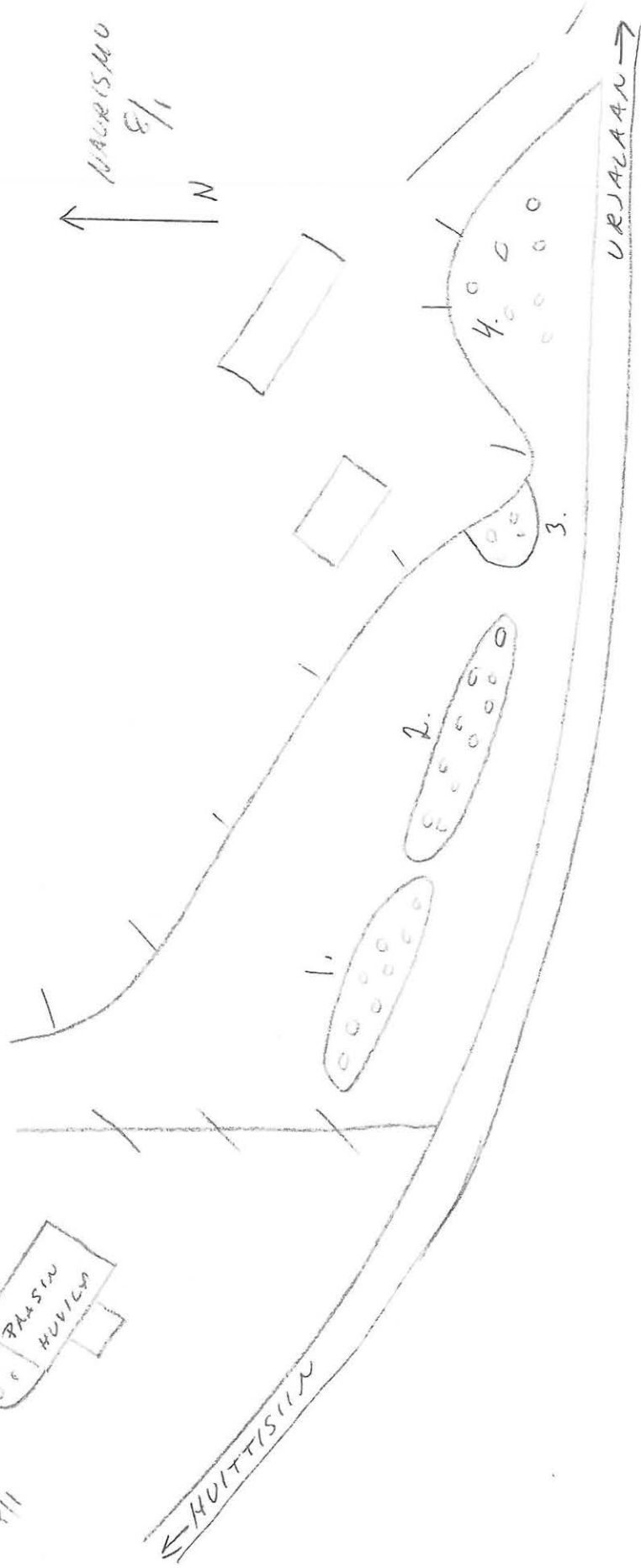
Forssassa 16.8. 1989, Lauri Pohjakallio

KÄÄNNÄ!

PAASIN
RAUHO
7/1

WARRISMO
8/1
N

LOUNAIS-HÄMEEN MUSEO

F.4400

YLEISNÄKYMÄ NAURISMON RAUNIOI-
DEN SIJAINNISTA. VASEMALLA VAN-
HA FORSUTIE KESKELLÄ SÄHKÖPYL-
VÄN TAKANA RAUNIOI.
KUVA KOILLISESTA

F.4402. RAUNIO 2 KAAKOSTA

URJALA
VANHAKYLÄ
NAURISMO

8/
11

RAUNIO 1
KAAKOSTA

F.4403.

F.4401. RAUNIO 3 KAAKOSTA

Noksa L. Pohjola kuv. 1989

URJALA

Vanhakylä

Sudenkuopanmäki

9/1

Rautakautinen hauta, II.

Peruskartta: 2114 01 NUUTAJÄRVI

Koordinaatit: x= 6775 10, y= 469 50, z= n. 110

kl. Vanhakylä

tl. Naurismo, 1:49

om. Olavi Niittymäki

Maansekainen kiviraunio pellon keskellä olevassa metsäsaarekkeessa.

Inventoinnit: Hirviluoto 1954, s. 42.

Pohjakallio 1989.

URJALA

Vanhakylä

Sudenkuopanmäki

9/1

Sudenkuopanmäen kiviraunion tarkastus kesällä 1983.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen kävin tarkastamassa yllä mainittua rauniota. Inventointikertomuksessaan vuodelta 1955 Anna-Liisa Hirviluoto mainitsee rauniosta seuraavaa:

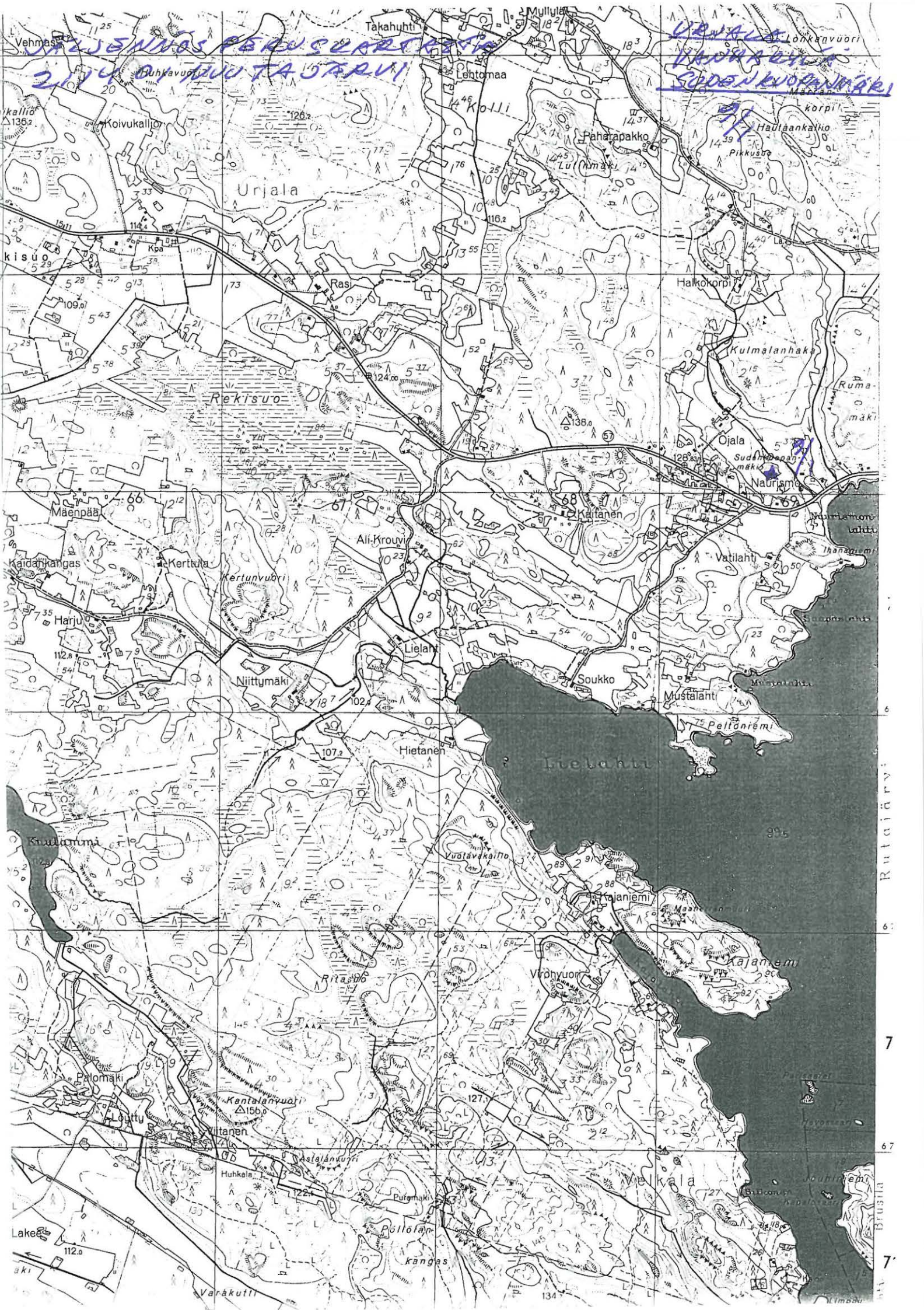
"Helsinki-Pori valtamaantien ja Rutajärven pohjoispuolella, n. 80-100 m Naurismon talosta länteen on peltoaukean keskellä kohoavalla kumpareella rautakautiselta haudalta vaikuttava raunio. Maasto on kaunista koivikkolehtoa. Haudan rakenne näyttää säännölliseltä. Isot reunakivet kehystävät ympyränmuotoista rauniota. Sen huippua peittää kookas segmentinmuotoinen kivilohkare. Saatoin liikuttaa sitä jonkin verran, jolloin totesin alla olevan tummaa maata. Osittain rauniota peittää paksu turvekerros. (ks. oheen piirrettyä karttaa n:ro 2). Vaikuttaa rautakautiselta haudalta. Karttal. Ib ja IIb. Valokuvaliite 10."

Inventointikäynnillä paikalla ei enää ollut rauniota. Sen paikkakaan ei ollut selvästi määriteltävissä, sillä alueella on vain sekalaisia kiviä. Läheisellä pellolla töissä olleelta väeltä asiaa tiedustellessani sain kuulla, että sähkömiehet olivat rikkoneet raunion. Ilmeisesti kuitenkin maanpintaa syvemmälle ei oltu menty, joten maanpinnalle näkymättömänäkin kyseessä on II-luokan kiinteä muinaisjäännös.

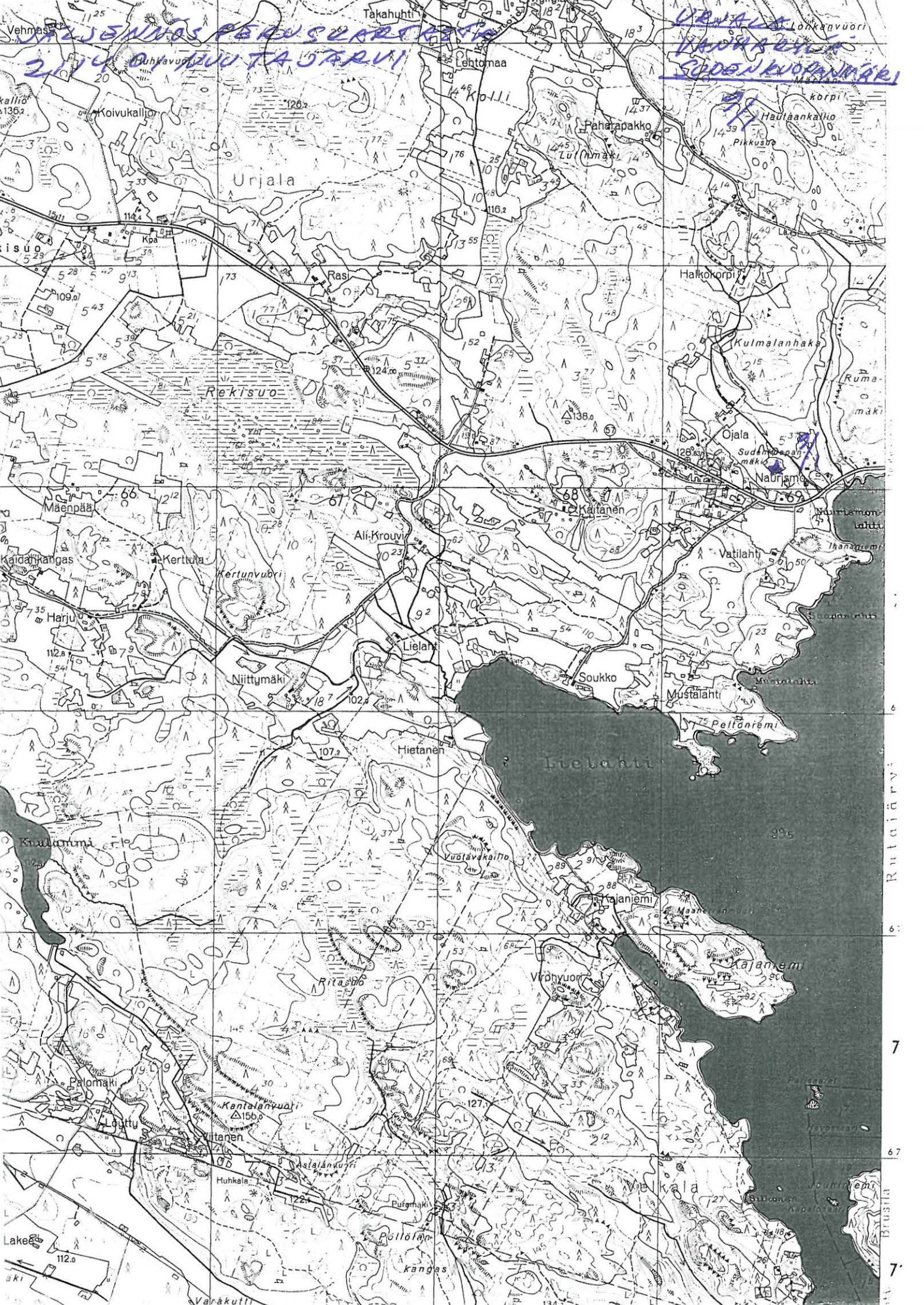
Arvelemastani raunion paikasta viisi metriä länsiluoteeseen on n. 1,5 m halkaisijaltaan oleva, lähes metrin korkuinen maa- ja turvepeitteinen kumpu. Huomioitsin sen niin ikään mahdollisena II-luokan muinaisjäännöksenä. - Sellainen, jos toki nuorempi on myös mäen keskikohdalla oleva sudenkuoppa.

Forssassa 16.8. 1989, Lauri Pohjakallio

URJALA
KANTALANVAUDET
SUONKOPANNAKI
SUONKOPANNAKI

Rutaurvi
7
67
7

LOUNAIS - HÄMEEN MUSEO

URJALA

VANHA KULJA

SUDENKUOPANMÄKI

9/1

F. 4404.

SUDENKUOPANMÄEN KUMPU.
KUVA POHJOISESTA.

Valos. G. Fellius kallis 1789.

URJALA
Vanhakylä
Niemelä
10/1

Rautakautisia hautoja, II.

Peruskartta: 2114 04 URJALA

Koordinaatit: x= 6774 90, y= 471 08, z= n. 105.

k1. Vanhakylä

t1. Sillanpää

om. Antti Sillanpää, os. 31720 Urjalankylä

Maansekaisia raunioita viljelemättömällä aholla.

Inventoinnit: Hirviluoto 1954, ss. 42-43.

Pohjakallio 1989.

URJALA
Vanhakylä
Niemelä
10/1

Niemelän rautakautisiksi haudoiksi arveltu-
jen kumpujen tarkastus kesällä 1989.

Suorittaessani kesällä 1983 Urjalan muinaisjäännösten inventointia, kävin tutustumassa Niemelän raunioihin, joista Anna-Liisa Hirviluoto kirjoittaa vuoden 1954 inventointikertomuksessaan seuraavaa: "Helsinki-Pori valtamaantien eteläpuolella, Urjalanjoen länsirannalla sekä Niemelän talosta 50-70 m koilliseen sijaitsevalla aholla on pari rautakautiselta haudalta vaikuttavaa rauniota. Maasto on tasaista, kivikoista, havupuuta kasvavaa nummea." Lisäksi Hirviluodolla on yksityiskohtainen selvitys kolmesta havaitsemastaan rauniosta, joita yhtä hän pitää mahdollisena peltorauniona.

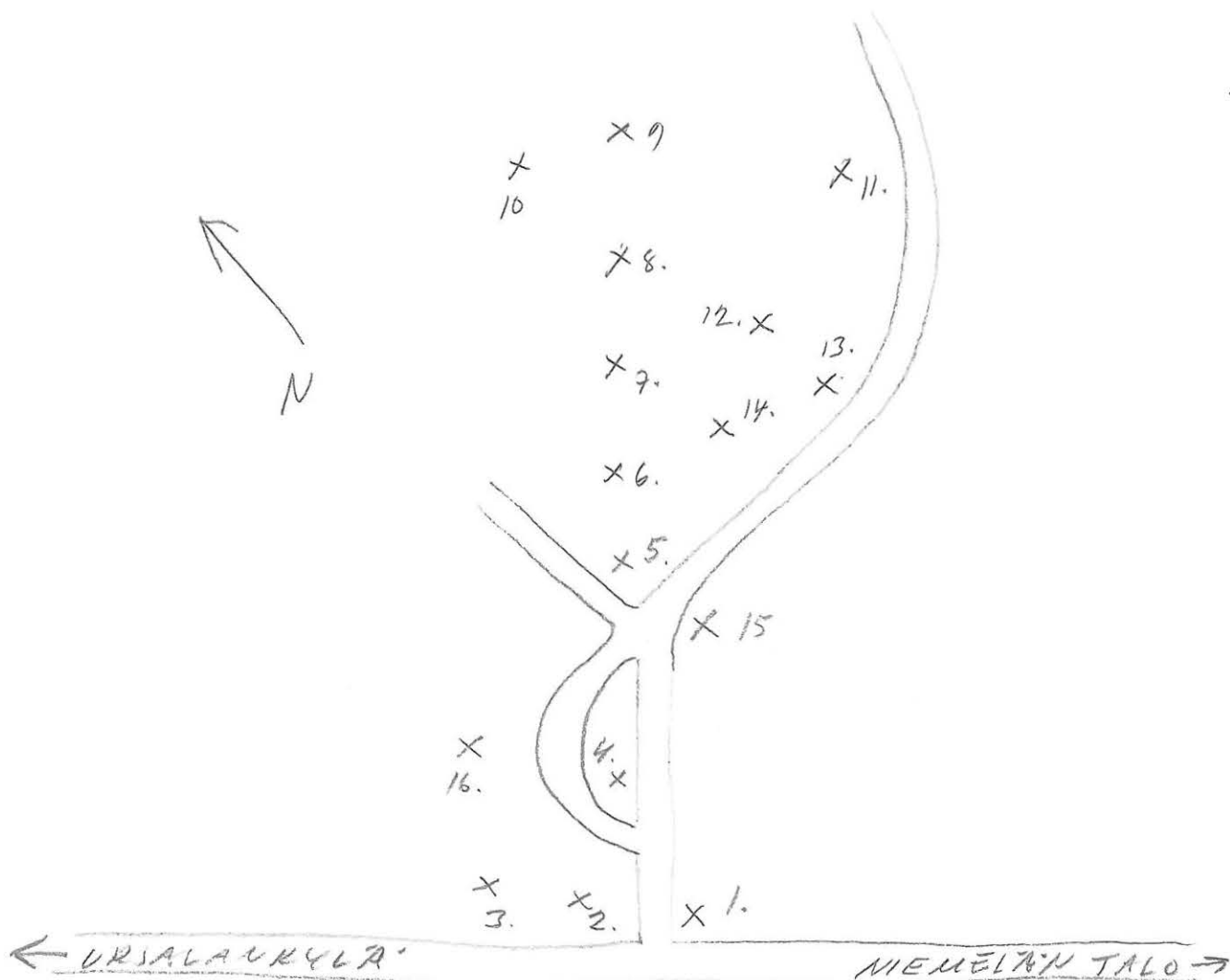
Vuonna 1983 aika ei antanut myötä alueen perusteellisempaan tarkasteluun. 1989 palasin sinne tekemään käsivaraiskartan alueen kohteista. Paikka on tavattoman kivinen ja lehmien melkoisesti sotkema. Kiviä on ilmeisesti liikuteltu monenlaisista syistä, joita ei ole päältäpäin selvitettävissä. Siksi kirjasin kaikki havaitsemani kiveykset ja siitäkin huolimatta minulla on sellainen tuntu, että jokunen jäi huomaimatta. Seuraavassa käsivaralla piirrettyyn karttaan liitetyvässä luettelossa mainitut mitat on määritelty silmämääräisesti:

- 1) Ison maakiven kupeessa olevaa maansekäistä kiveystä, n. 4 x 1 m, korkeus n. 50 cm.
- 2) Ison maakiven kupeessa oleva, n. 3 x 3 metrinen, n. 50 cm korkea kiveys.
- 3) Noin 1 x 1 m kokoinen kivisilppukasa maakiven kupeessa.
- 4) Kivensekäistä maata kahden maakiven välissä.
- 5) Isojen, paikalle myöhemmin siirrettyjen maakivien alla pienemmistä kivistä tehtyä maansekäistä kumpua.
- 6) Ison maakiven päälle ja kupeeseen kasattu kumpu, 3 x 3m.

KÄÄNNÄ

- 7) Kivien ja maansekainen kumpu, n. 3.5 x 3.5 m.
- 8) Kiven ja maansekainen kumpu, n. 6 x 6 m, korkeus n. 1 m.
- 9) N. 3 x 3 m, 1 m korkea kumpare.
- 10) Maakivien väliin kasattua kiveystä, n. 2.5 x 2.5 m, korkeus n. 70 cm.
- 11) N. 5 x 3 m kokoinen, n. 50 cm korkea raunio, jossa kivet ovat selvästi näkyvissä.
- 12) N. 3 x 3 m laajuinen, turvepeittonen kumpare, jonka pinnassa on yksi rapautunut tiili. Kiuasmainen.
- 13) N. 2.5 x 2.5 m laajuinen, 50 cm korkea kiviumpare, turvetta ja maata päällä. Pinnassa on tiilenmurua, mutta ei ole edellisen tapaan kiukaan tuntuinen.
- 14) N. 4 x 3 m laajuinen, n. 60 cm korkea, kahden ison maakiven väliin rakennettu raunio.
- 15) Ison maakiven kupeessa oleva kivi ja maansekaista rakennelmaa.
- 16) Kahden maakiven välissä olevaa sammaloitunutta kiveystä.

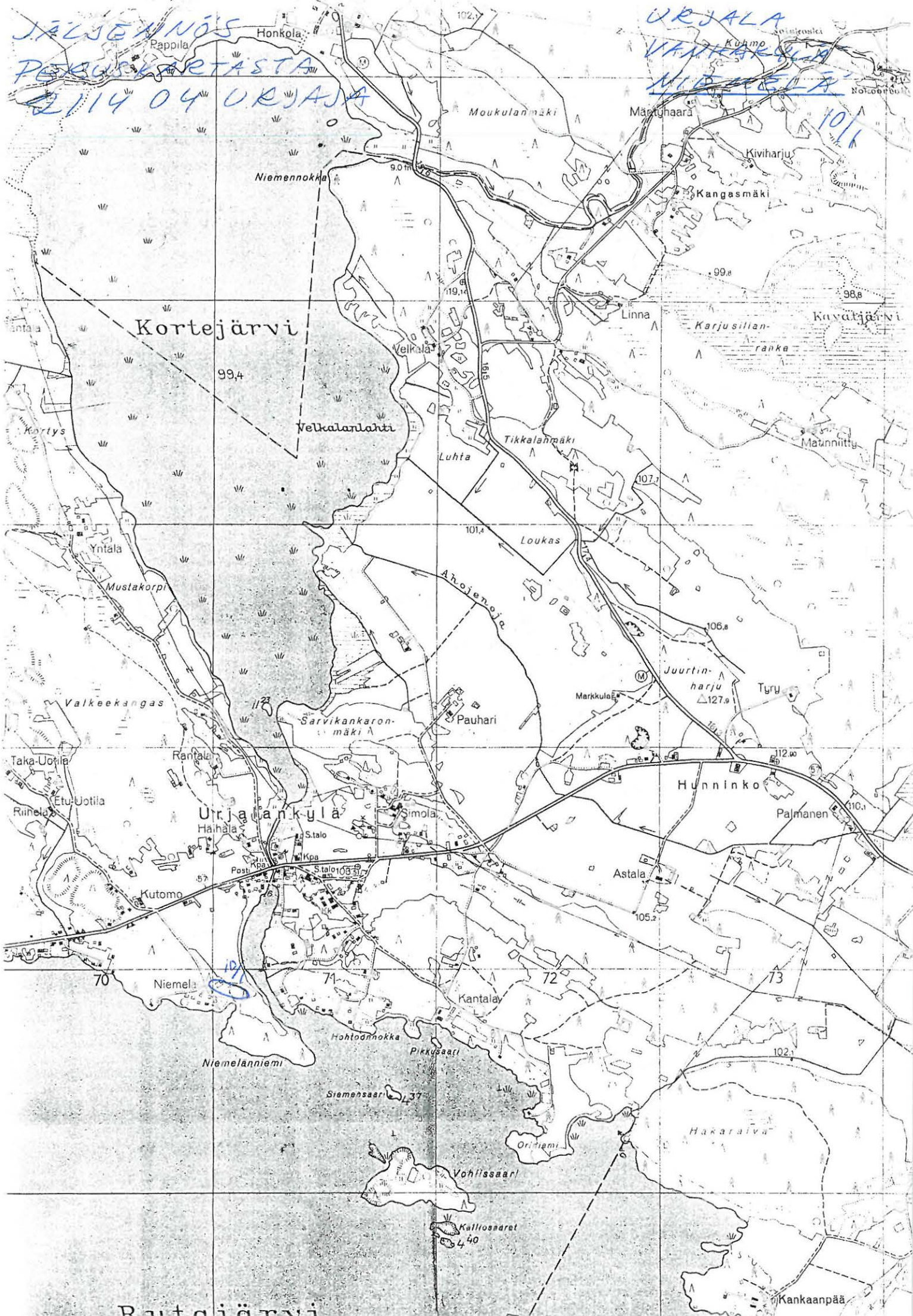
Forssassa 16.8. 1989, Lauri Pohjakallio

JÄLSENNÖS
Pöytäkartasta
2114 04 URJAJA

URJALA
Kuhmo
MIEHELA
1011

LOUNAS - RÄMMEEN MUSEO.

F. 4405. RAUNIO 1. KUVA JOHNSOISESTA

F. 4406. RAUNIO 2. KUVA LOUNASTA.

F. 4407.
RAUNIO 3. KUVA BTBLÄSTÄ.

F. 4408.
RAUNIO 4. KUVA LOUNASTA.

Valok. L. Järjökallio 1983

URJALA
VAUKKYLÄ
NIEMELÄ

10/

LOUNAS - HÄMEEN MUSEO

F. 4409.
RAUNIO 5. KUVA ETELÄSTÄ.

F. 4410
RAUNIO 6. KUVA KAAROSTA.

F. 4411.
RAUNIO 7. KUVA LOUNASTA.

F. 4412.
RAUNIO 8. KUVA POUSSOISESTA

URJALA
VROHAKYLÄ
NIEMELÄ

10/
1

Valok. V. Pohjola 1989

LOUNAIS-HÄMMEEN MUSEO

F. 4413. RAUNIO 9. KUVA KAAROSTA

F. 4414 RAUNIO 10. KUVA LOUNASTA.

F. 4415. RAUNIO 11. KUVA IDÄSTÄ;

F. 4416. RAUNIO 12. KUVA ETELÄSTÄ;

URJALA
VANHAKYLÄ
NIEMELÄ

10/
11

Valok. L. Jolundin kallein 1989

LOUNAIS-HÄMEEN MUSEO

F.4417. RAUNIO 13. KUVA IDÄSTÄ:

F.4418. RAUNIO 14. KUVA ETELÄSTÄ:

F.4419.
RAUNIO 15. KUVA POHJOISESTA.

F.4420.
RAUNIO 16. KUVA LUOTTEESTA,

URJALA
VANHAKYLÄ
NIEMELÄ

10/1

Valok. G. Jalijokalle 1987

Pappilanmäen raunioiden tarkastua v. 1983.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen tarkastin Pappilanmäen rauniot kesällä 1983. Paikka on merkitty Anna-Liisa Hirviluodon vuoden 1954 inventointikertomukseen numerolla 33 ja 34. Hirviluoto kirjoittaa seuraavaa:

"Rutajärven pohjoisrannalla, Urjalan joen suun itäpuolella, Pappilanmäen etelärinteellä on muutamia rautakautiselta kalmistolta vaikuttavia raunioita. Paikalla kasvaa leppä- ym. lehtipuita ruohikkoisella mäenrinteellä. Arvo Nikkilän huvilan rakennystöiden yhteydessä oli tuhoutunut muutamia raunioita, joissa rakentajat muistivat nähneensä hiiltä. Käydessäni paikalla oli eräästä kumpareesta vielä pohja jäljellä. Sitä tutkiessani löysin siitä runsaasti nokea tiheään ladottujen kivikerrosten välistä. Raunio sijaitsi huvilalle vievän tien oikealla puolella, lähellä päärakennusta.

No: 34. Pappilanmäen etelärinteellä, n. 70-100 m Arvo Nikkilän huvilasta ylöspäin sijaitsee maantien alapuolella olevalla kedolla muutamia maanseksisiä kumpuja, jotka saattavat olla rautakautisia hautoja. Maasto on aukeaa, jonkin verran lehtipuuta kasvavaa ruohikkoa."

Koska alueen olosuhteet ovat Hirviluodon käynnin jälkeen muuttuneet mm. rakentamisesta johtuen, laadin alueesta Hirviluodon kertomuksesta riippumattoman selvityksen sekä käsi-varaisen karttaluonnoksen:

Raunio 1. Halkaisija n. 3 m, kiviä sammalen peitossa, vajaan metrin korkuinen.

Raunio 2. 4 x 4 m, sammaloitunut kivipinta, korkeus n. 0.5m päällä kasvaa pihlajia.

Raunio 3. Pitkulainen kiveys, maata koloissa, sammaloitunut, korkeus n. 0.5 m.

Raunio 4. Pyöreä, halkaisijaltaan n. 6 m, isoihkoista kivistä koottu, n. 1 m korkea.

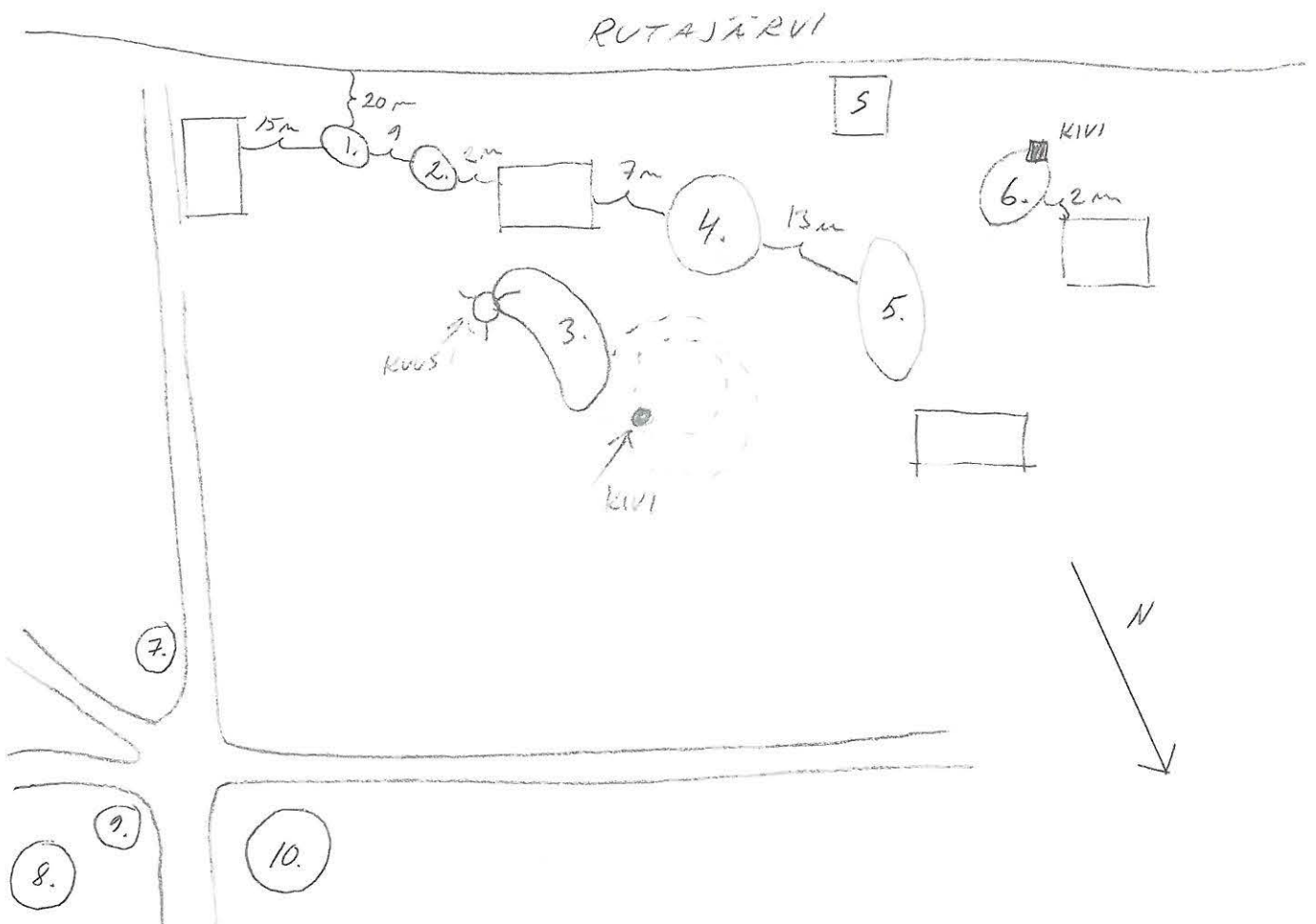
KÄÄNNÄ

- Raunio 5. Noin 10 x 4 m:n laajuinen, n. 1 m korkea, kivet sammaloituneet, päällä kasvaa pihlajia.
- Raunio 6. Ison maakiven kupeessa, sammaloitunut, halkaisija n. 6 m, korkeus n. 1 m.
- Raunio 7. Maakiven varaan kasattu, kivien ja maansekainen sammalpeitteinen raunio, 3 x 2.5 m, korkeus n. 80 cm.
- Raunio 8. Pyöreä, halaksijaltaan n. 6 m, kivien ja maansekainen, korkeus n. 1.5 m.
- Raunio 9. 6 x 3 m laajuinen, korkeus n. 1 m, pinnalta sammaloitunut.
- Raunio 10. Matalaa kiveystä tai hajoitettu raunio.

Raunioiden 8 ja 9 pohjoispuolelle on ajettu lohkottuja kiviä ja maata. Aluetta näyttää myllätyn muutenkin.

Kaikki kirjaamani kiveykset eivät ehkä ole esihistoriallisia muinaisjäännöksiä, mutta eivät päällisin puolin eroakaan niistä. Alueen kerrotaan olleen viljeltynä vielä ennen sotia.

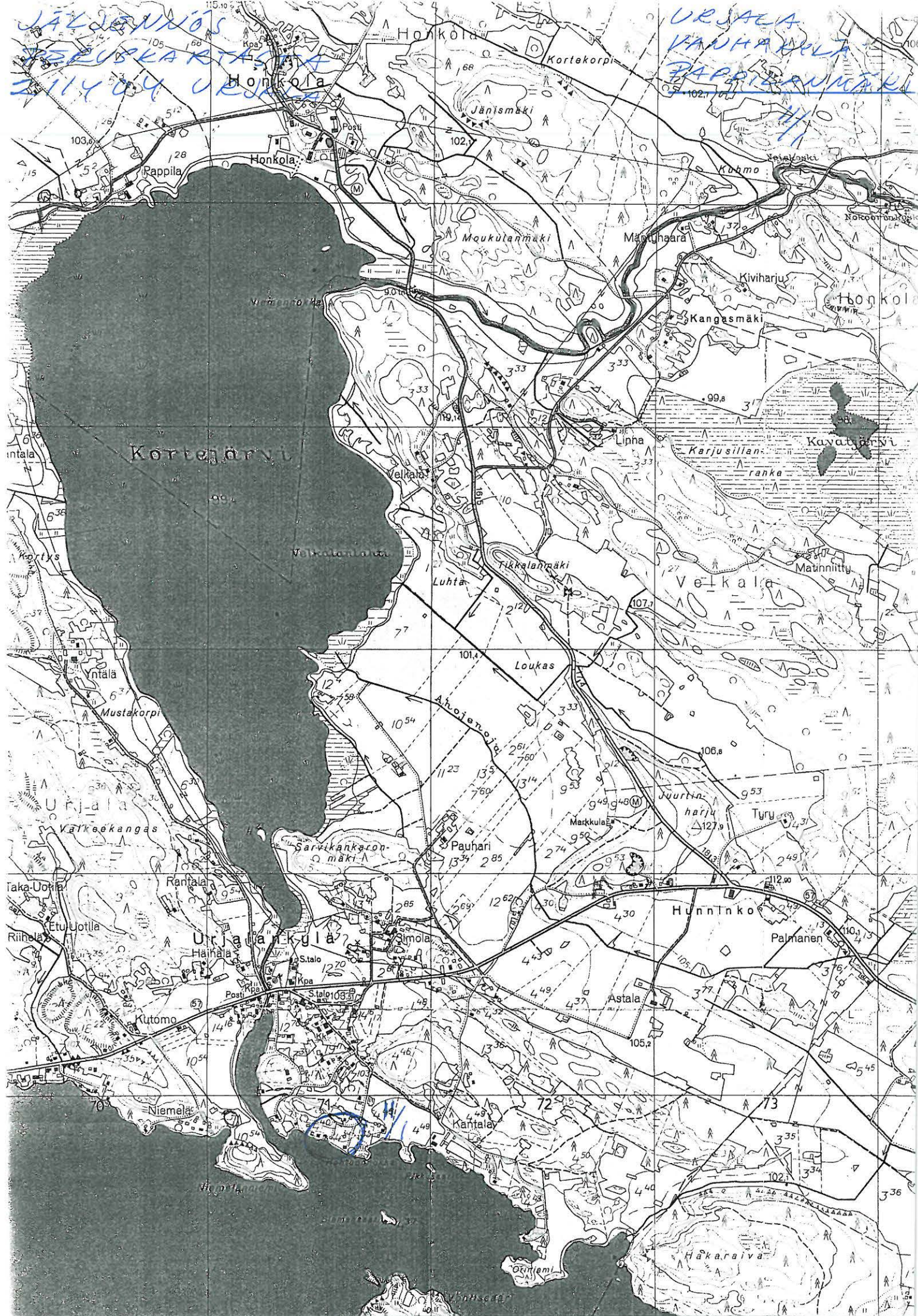
Forssassa 23.3. 1984, Lauri Pohjakallio

JÄRVENJÄRVI
PÄRUBKARTTA
211404 URJALA

URJALA
VANHA KOLA
PAPPILANMÄKI

KUVA 1. RAUNIO 2 KOILLISESTA

KUVA 2. RAUNIO 4 POKKOISESTA

KUVA 3. RAUNIO 5 IDASTÄ:

KUVA 4. RAUNIO 6 POHJOISESTA

KUVA 5. RAUNIO 7 POHJOISESTA

KUVA 6 RAUNIO 8 LOUNAASTA

URJALA
Vanhakylä
Tiensuu
12/1

Maansekainen kiviröykkiö, II.

Peruskartta: 2114 04 URJALA

Koordinaatit: x= 6775 85, y= 471 70, z= n. 110.

k1. Vanhakylä

t1. Tiensuu, 1:34

om. Fanni Kuusiston perikunta

Inventoinnit: Hirviluoto 1954, s. 43

Pohjakallio 1983.

URJALA
Vanhakylä
Tiensuu
12/1

Tiensuun kiviröykkiön tarkastus kesällä 1983.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen pyrin tarkastamaan yllä mainitun raunion, josta Anna-Liisa Hirvituoto inventointikertomuksessaan vuodelta 195~~8~~⁷ mainitsee seuraavaa:

" Urjanpirtin takaisella aholla sijaitsee maansekainen raunio. Kolmen maakiven rajoittamalle alalle on kasattu pienempää kiveystä. Koekaivauksen tuloksena oli mustaa maata ensimmäisen kivikerroksen alla. Päällä kasvaa katajia ja leppiä. Koko= 3.50 x 3.10 x 1 m. Mahdollinen hauta. Valokuvaliite 10."

En löytänyt rauniota, eivätkä Tiensuun talossa tapaamani henkilötkään tunteneet sen sijaintia.

Forssassa 23.2. 1984, Lauri Pohjakallio

URJALA

Laukeela

Uusi-Seppälä

13/1

Rautakautisia hautaröykkiöitä, I.

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 6774 25, y= 475 55, z= 105.

k1. Laukeela

t1. Uusi-Seppälä

om. Martti Nissin perikunta (Helvi Nissi)

Hautaröykkiöitä kuivatun Vanhajärven rannalla, nykyisessä peltosaarekkeessa.

Inventoinnit: Hirviluoto 1954, ss. 28-29.

Pohjakallio 1983.

URJALA

Laukeela

Uusi-Seppälä

13/1

Uuden-Seppälän raunioiden tarkastus kesällä 1983.

Uuden-Seppälän kalmisto sijaitsee n. 500 m Urjalan kirkosta etelälounaaseen, kuivatun Vanhajärven länsipäässä olevalla loivalla kumpareella, n. 200 m Uuden-Seppälän talosta etelään.

Rauniot näyttävät päällisin puolin olevan samassa asussa kuin miten Anna-Liisa Hirviluoto kuvaa ne Urjalan inventointikertomuksessa vuodelta 1955:

"Raunio No:1

Seppälän talosta etelään kulkevan kylätien itäpuolella n. 6-8 m aidasta vasemmalle kohoaa alavasta laidunmaasta korkea, pyöreä kumpare. Suuren kiviymyrän rajoittamalle alalle on ladottu säännöllisiin sisäkkäisiin kehiin pientä nyrkinkokoista kiveystä. Rakenne vaikuttaa erittäin säännölliseltä (ks. oheen piirrettyä karttaa). Kumpare on osittain turvekerroksen peittämä. Tein koekaivauksen keskustaan, jonka tuloksena oli vahvaa nokimaata n. 25 cm syvyydeltä, toisen ja kolmannen kivikerroksen alta. Raunion sisus näytti olevan rakennettu erittäin pienistä, nyrkinkokoisista kivistä. Koko= 6.50 x 5.50 x 1.5 m. Varma hauta. Valokuvaliite 4-5.

Raunio No:2

Samalla haan koilliskulmassa on isojen kivien rajoittamalle alalle ladottu kumpare. Koekaivaus n. 20 cm: syvyyteen muodostui tuloksettomaksi. Koko= 2.40 x 2.60 x 0.5 m. Saattaa olla vain peltoraunio, koska sijaitsee aivan viljelysmaan vieressä.

Raunio No:3

Samalla aidauksen keskustassa on puolipyöreä kumpare. Sitä peittää suureksi osaksi turvekerros. Vain siellä täällä erotuu pientä kiveystä.

KÄÄNNÄ

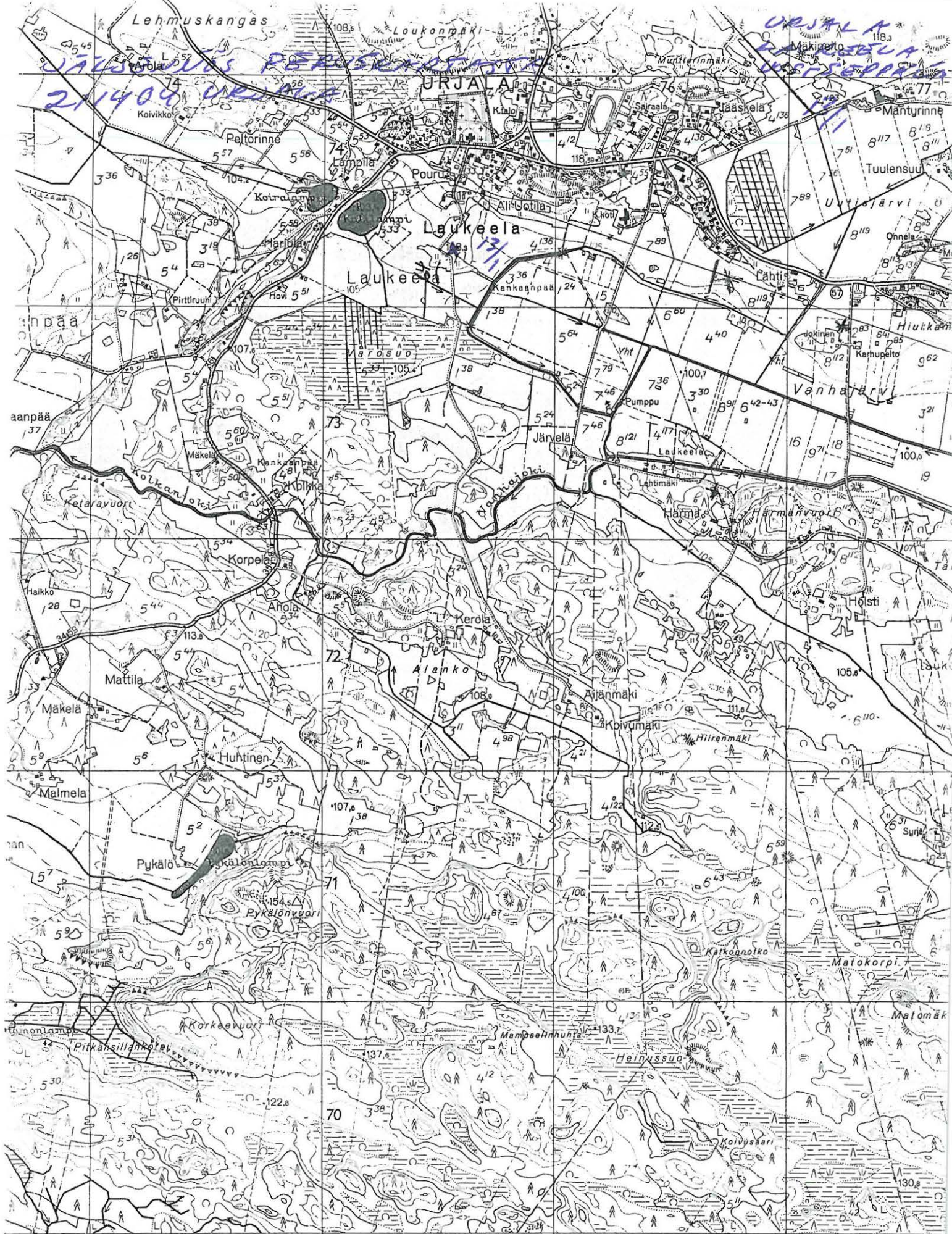
Raunio No:4

Seppälän talosta etelään kulkevan kylätien länsipuolella on laakea kumpare (vastapäätä raunio nro: 1: tä). Mikäli on kyseessä hauta, on se nähtävästi ladottu kivikarikkoon, samalla tavooin kuin kunnalliskodin vieressä tutkittu kumpare. Suureksi osaksi sitä peittää turvekerros, joten on vaikea määrittellä raunion rakennetta. Sen koko= 15 m x 17 m. Mahdollinen hauta. Valokuvaliite 5."

Anna-Liisa Hirviluodon käynnin jälkeen raunioiden tuntumaan on kohonnut viljakuivaamo. Mielestäni päällisin puolin suoritettun tarkastuksen perusteella myös raunio no:2 on huomioitava mahdollisena hautana. Ainakaan muita peltoraunioita ei tällä alueella ole.

Forssassa 25.3. 1984, Lauri Pohjakallio

JÄMSÄN PERUSKARTTA
2/1408 ORJALA

ORJALA
Mäkinen 118.3
Mäntyrinne
8/17 8/19 8/11

ORJALA

Laukeela

Laukeela

Vanhajärvi

Alanko

Pykälö

Pykälönjärvi

Katkonko

Matokorpi

Melomäki

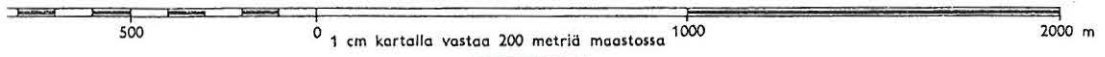
Heinussuo

Nak = +7°   74   475   75   476   Huhti   76   477   77   23° 35' Nal
-25° 40'

Korkeudet metreinä merenpinnasta N₃₃ järjestelmässä.

Kartoitus 1:10 000 v. 1957 E. Hänninen (A C D), P. Hartzell (B)

Mittakaava 1:20 000

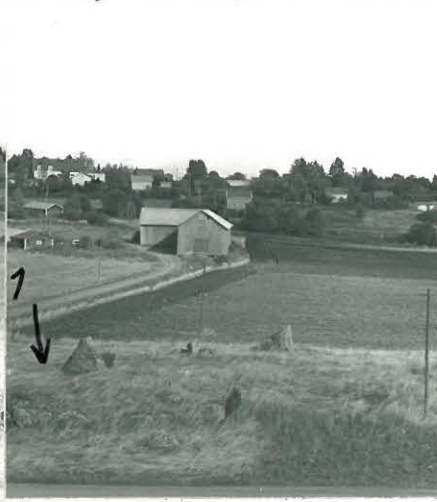
13/11

4
↓

F 2218

1
↓

F 2219

3
↓

F 2220

2
↓

UUSI-SEPPÄLÄN RAUNNOT KUVATTUNA LOUNAASTA VILJANKUIVAAMON
KATONRAJASTA. ALI-UOTILAN KALMISTO ON KUVAN OIKEALLA PUOLELLA
NÄKYVÄN TRAKTORIN TAKAISISSA RINTEESSÄ, TRAKTORIN OIKEALLA JA
VASEMALLA PUOLELLA.

Valok. G. Järvinen

URJALA

Laukeela

Ali-Uotila

14/1

Rautakautinen kalmisto, I.

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 6774 40, Y= 476 10, z= 105-110.

kl. Laukeela

tl. Ali-Uotila, 4:160

om. Urjalan kunta

Kuivatun Vanhajärven pohjoisrinnettä.

Inventoinnit: Hirviluoto 1954, ss.26-28.

Pohjakallio 1983.

Kaivaukset: Hirviluoto 1954 (Kuulaanmäki)

Lehtosalo 1961.

Lehtosalo 1962.

Pohjakallio 1989.

Löydöt: KM 13444: 1-169; KM 15211: 1-20; KM 16247: 1-33;

Ali-Uotilan kalmiston tarkastus kesällä 1983.

Ali-Uotilan kalmisto sijaitsee n. 500 m kaakkoon Urjalan kirkosta, kuivatun Vanhajärven pohjoispuolella olevan harjun etelärinteessä. Raunioiden sijoittelusta alueella olen liittänyt tähän museoviraston esihist. top. arkistosta kopioimani kartan.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen tarkastin kalmiston, joka oli muuten pääpiirteissään oheisen kartan mukainen, mutta etelästä tulevan tien suuntaa on oikaistu siten, että se tulee lähes suoraan etelästä eli Turku-Tampere tieltä Urjalan asemalle vievältä tieltä kalmiston pohjoispuolella olevalle asuntoalueelle. Tietä on myös levennetty siten, että se mielestäni rikkoo lähimpien kumpujen reunoja (no:3 eteläisin kumpu).

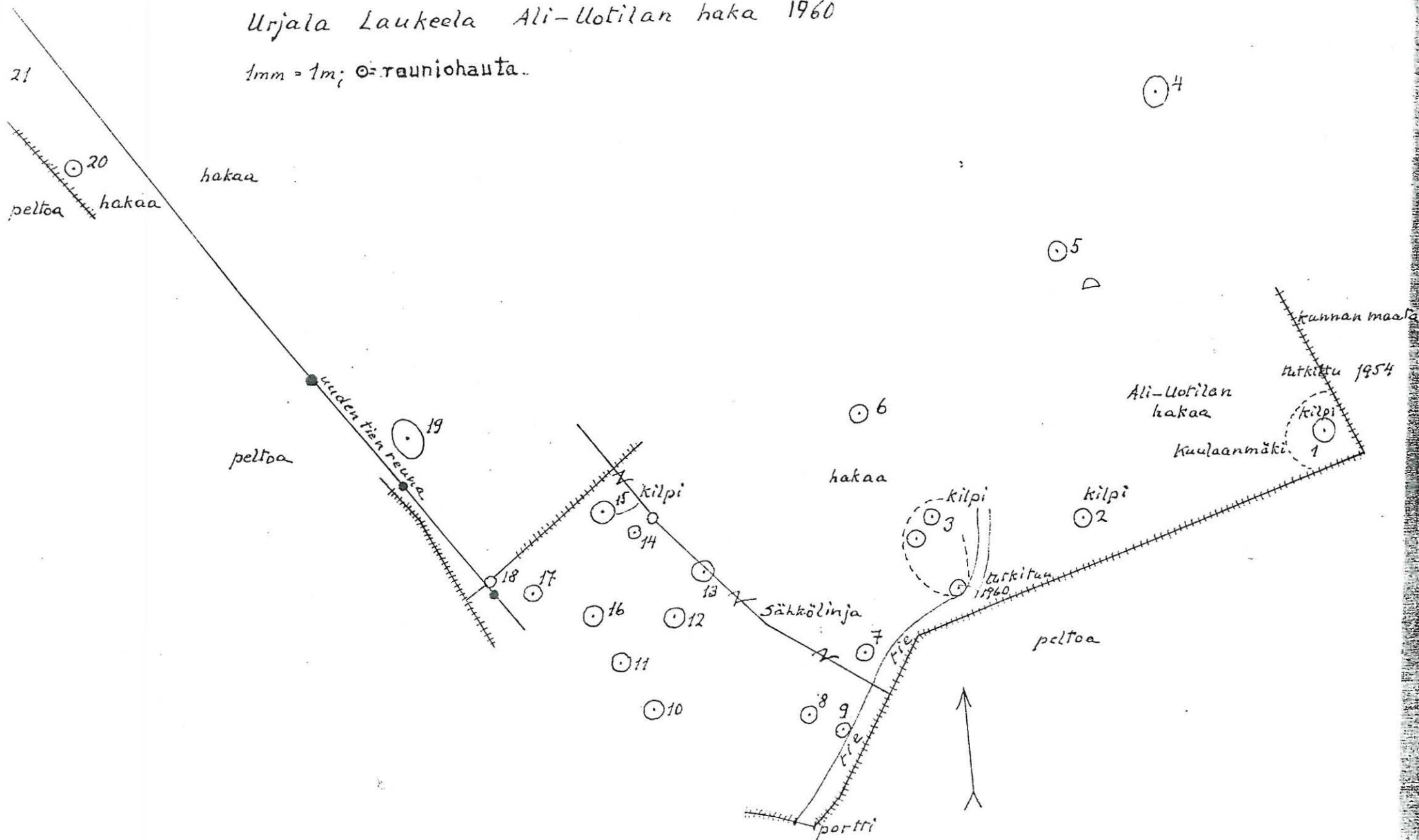
Mielestäni Ali-Uotilan kalmiston muinaismaisema on uudis- ja tierakentamisen rikkomaa ja uhkaa tulla niiden pirstomaksi. Vaikka kunnalliskodin, Jorma Leppäahon v. 1953 tutkima kumpu mainitaankin aina erikseen, kuuluu se mielestäni Ali-Uotilan kalmistoon vaikka olenkin maininnut sen tässä kertomuksessa erikseen (15/1). Sitävastoin niin ikään erillisenä pidetyn Kuulaanmäen olen tässä yhdistänyt Ali-Uotilan kalmistoon kuuluvaksi.

Forssassa 28.3. 1984, Lauri Pohjakallio

Urjala Laukeela Ali-Uotilan haka 1960

1mm = 1m; ○ = rauniohauta.

21

peltoa hakaa

hakaa

peltoa

uuden tien reuna

kilpi

sähkölinja

portti

hakaa

kilpi

tutkittu 1960

peltoa

kilpi

Ali-Uotilan haka

kuulaanmäki

tutkittu 1954

kilpi

kunnan maa

○ 4

○ 5

○ 6

○ 16

○ 12

○ 11

○ 10

○ 8

○ 9

○ 17

○ 14

○ 15

○ 13

○ 19

○ 20

○ 1

○ 2

○ 3

Nak = +7°

74

75

Huhti 76

77 23° 35' N
-25m 40' E

Korkeudet metreinä merenpinnasta N₄₃-järjestelmässä.

Kartoitus 1:10 000 v. 1957 E. Hänninen (A C D), P. Hartzell (B)

Mittakaava 1:20 000

URJALA

Laukeela

Kunnalliskoti

15/1

Rautakautinen hautaröykkiö, I.

Peruskartta: 2114 04 URJALA

Koordinaatit: x= 6774 40, y= 476 28, z= 105.

kl. Laukeela

tl. Kunnalliskoti

om. Urjalan kunta

Kunnalliskodin tontilla oleva tutkittu ja entistetty rautakautinen hautaraunio ja sen ympäristö.

Kaivaus: Jorma Leppäaho 1953.

Löydöt: KM 13213:1-6; KM 13219:1-24.

Inventoinnit: Hirviluoto 1954, s. 25.

Pohjakallio 1983.

URJALA

Laukeela

Kunnalliskoti

15/1

Urjalan kunnalliskodin kalmiston tarkastus kesällä 1982.

Keväällä 1959 tehtiin Urjalan kunnalliskodin rakennustyömaalta rautakautisia löytöjä (KM 13213:1-6). Jorma Leppäaho teki paikalle heti tarkastusmatkan ja suoritti siellä kaivaustutkimuksen saman vuoden toukokuussa. Esinelöydöt oli tehty kunnalliskotityömaan länsipuolella, jossa Leppäaho tutki ensin puolittain luontaisten kiveyksen, keihäänkärjen KM 13213:2 löytöpaikan. Siinä oli mustaa kulttuurimaata, mutta ei löytöjä.

Seuraavaksi tutkimus kohdistui em. kaivausalueen vieressä olevaan, turpeenalaiseseen, halkaisijaltaan 4.5 m laajuiseen ja n. 0.5 m korkeaan röykkiöön, jossa oli osittain kaksinkertainen kivikerros. Rauniosta tehtiin keramiikkalöytöjä.

Sitten Leppäaho tutki kunnalliskodin itäpuolella sijainnutta laajaa kivikkoa, jota hän luonnehti luonnonkivikoksi. Tutkittaessa siellä tavattiin nokimaata, mutta ei löytöjä. Kiveyksestä erottui n. 2 m halkaisijaltaan oleva ja n. 75 cm korkea kiviröykkiö, jossa oli kaksinkertainen kivikerros. Röykkiössä oli n. 30 cm:n vahvuudelta nokimaata. Löytöinä tavattiin pronssinen veitsenkahva, poltettua luuta, savias-tianpaloja, keihäänkärki, putkiosa parista keihäänkärjestä, veitsiä ja veitsen katkelmia.

Röykkiön ympäristössä maa oli osaksi täysin koskematon ja kiveys luontaista. Sieltä tavattiin kuitenkin löytöinä savias-tianpaloja ja savikiekon palanen. Paikalla oli myös pyöreä kivikehä, jonka sisällä oli n. 20 cm:n vahvuudelta nokimaata. Nokimaata oli myös toisessa kohdassa, mutta näiltä paikoilta ei tavattu löytöjä.

Urjalan kunnalliskodin länsipuolella on entistettynä ensin mainittu Leppäahon tutkima kiviröykkiö, josta hän käyttää kertomuksessaan nimitystä röykkiö B. Se on varustettu rauhoi-

KÄÄNNÄ

tustaululla. Muuten kunnalliskodin ympäristö on tasattu piha-
maaksi ja teiksi niin, että ei ole pääteltävissä, miltä osin
se on koskematon. Leppäahon mainitsemaa kunnalliskodin rau-
niosta 4-5 m luoteeseen olevaa rauniontopaista kiveystä ei
enää ole.

Huomionarvoista on, että kunnalliskodin kalmisto on saman
harjun rinteessä kuin Ali-Uotilan kalmisto ja Kuulaanmäki
(14/1) ja on ilmeisesti saman kalmistokokonaisuuden osa.

Forssassa 12.1. 1984, Lauri Pohjakallio

Korkeudet metreinä merenpinnasta N_{43} järjestelmässä.

Korttoitus 1:10 000 v. 1957 E. Hänninen (A C D), P. Hartzell (B)

Mittakaava 1:20 000

F.2823.

KUNNALLISKODIN HAUTARÖYKÄÖ KE-
SÄN 1982 MUKAISessa ASUSSA.

KUVA LÄNNESTÄ.

URJALA
Salmi
Jokinen
16/1

Rautakautinen kalmisto, II.

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 6773 93, y= 477 25, z= 105.

kl. Salmi

tl. Jokinen, 1:12

om. Väinö Jokinen

Kivikarikko, jossa rautakautista hautausta.

Löydöt: KM 13445:1-4.

Inventoinnit: Hirviluoto 1954, ss. 30-31.

Pohjakallio 1983.

URJALA

Salmi

Jokinen

16/1

Jokisen rautakautisten löytöpaikkojen tarkastus v. 1983.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen kävin v. 1983 katsomassa Anna-Liisa Hirviluodon vuoden 1954 inventointikertomuksessa numeroilla 24 ja 25 mainittuja kiinteitä muinaisjäännöksiä. Hirviluoto kirjoittaa niistä seuraavasti:
" 24. Nykyään kuivatun Vanhajärven pohjoisrannalla, valta-
maantiest n. 100 m etelään sekä edellä mainitun viikinkimie-
kan (KM 5360:2, Hirviluodon kertomuksessa no: 23) löytöpai-
kasta n. 100 m koilliseen, sijaitsee peltojen keskellä pitkä
kivikarikko NW-50 suunnassa. Sen pohjoispään koillisivustal-
ta kertoi mv. Jokinen kaivaneensa monena vuotena palanutta ja
luunsekaista maata. Käydessäni paikalla, totesin kalliosyven-
nyksessä olevan rapautuneita kiviä sekä karkeatekoista rauta-
kautista keramiikkaa. Kyseessä oli kalliosyvennykseen tehty
hauta tai uhripaikka. Tutkin tuhotun kiviladelman pohjaan
asti, jolloin löysin saviastianpalojen lisäksi kovelin. (Ks.
oheen piirrettyä karttaa).

Kivikarikko oli kokonaisuudessaan 27 m pitkä ja 6m leveä.
Kallion kaakkoisessa päässä havaitsin myös pyöreän kiviraken-
nelman, joka voisi olla entinen haudan pohja. Karttaliitteet
Ia, IIa, III, IVa, valokuvaliitteet 4,5,6.

25. Saman tilan navetasta n. 50 m etelään on pyöreistä ki-
vistä ladottu soikea kumpu. Suureksi osaksi sitä peittää tur-
vekerros, vain pohjoispäässä erottuu suippo pystykivi. Tein
koekaivauksen, jonka tuloksena oli nokimaata n. 0.5 m syvyy-
dellä. Koko= 3.10 x 2.60 x 0.5 m. Mahdollinen hauta. Kartta-
liitteet Ia, IIa, III, IVa."

Tarkastuskäynnilläni en löytänyt kumpaakaan mainituista
muinaisjäännöksistä, mutta Hirviluodon mainitsema kivikarik-
ko on selvästi keskellä peltoa Urjalan asemalle johtavan tien

KÄÄNNÄ

eteläpuolella, Jokisen talosta n. 60 m luoteeseen.

Koska näyttää siltä, että Jokisen talon ympäristössä voijo tehtyjen löytöjen perusteella olla kiinteitä muinaisjäännöksiä, jotka eivät näy maan pinnalle, luokitteleen talon ympäristön karikat II-luokan kiinteäksi muinaisjäännökseksi.

Forssassa 23.3. 1984, Lauri Pohjakallio

Handwritten in blue ink: URJALA PERUSTAN...
 URJALA
 Mänpelto
 Mäntyrinne

Nak = +7°   74   475   75   476   Huhti   76   477   77   23° 35' Nal
 -25m 40' E

Korkeudet metreinä merenpinnasta N₄₃-järjestelmässä.

Korttoitus 1:10 000 v. 1957 E. Hänninen (A C D), P. Hartzell (B)

Mittakaava 1:20 000

URJALA

Salmi

Härmä

17/1

Kiven ja maansekaisia hautaraunioita, II.

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 6773 08, y= 476 68 (Härmän as. rak.)

kl. Salmi

tl. Härmä, 6:171

om. Arto Rantala

Kaivaukset: Appelgren-Kivalo 1909.

Löydöt: KM 4923:1-12; 5360:4-7; 11741:1-5; 11765:1-2; 11879;
KM 11933; KM 12210:1-2; KM 12211:1-5;

Inventoinnit: Hirviluoto 1954, ss. 35-36.

Pohjakallio 1983.

URJALA

Salmi

Härmä

17/1

Härmän löytöpaikkojen tarkastus v. 1983.

Härmän tilan malla on havaittu rautakautisia muinaisjään-
nöksiä useammassa kohden, joista Anna-Liisa Hirviluoto kertoo
seikkaperäisesti: "Entisen Vanhajärven eteläpuolella sijait-
sevan Härmän tilan alueella on muutamia rautakautisilta rau-
nioilta vaikuttavia kumpareita. Maasto on ylevää kallioper-
räistä nummea.

RAUNIO No:1

Härmän talon takana olevan kivikon keskustassa sijaitsee
soikea raunio. Kahden maakiven väliin on ladottu pieniä, pyö-
reitä kiviä. Sitä peittää osittain turvekerros. Koko = 5.5 x
2.40 x 0,5 m. (Ks. oheenpiirrettyä karttaa). Vaikuttaa rauta-
kautiselta haudalta.

RAUNIO No:2

Samalla kivikolla kuin edellämainittu raunio, n. 4-5 m
siitä länteen kohoaa pyöreähkö kumpu. Kahden pitkulaisen maa-
kiven väliin on ladottu pieniä kivenmukuloita. Sitä peittää
suureksi osaksi turvekerros (ks. oheenpiirrettyä karttaa).
Mahdollinen hauta. Koko= 2.60 x 2 m x 50 cm.

HAUTA No: 3.

Härmän talon riihen itäpuolella, melko jyrkkäseinäisen
Härmän vuoren länsirinteellä on kiveystä, joka vaikuttaa ih-
miskäden tekemältä. Totesin siinä olevan useampia isojen maa-
kivien ympärille ladottuja kehiä. Kiveyksen yhteispituus oli
30 m ja leveys 10 m. Sen asema jyrkällä rinteellä ei tosin
vaikuta luontevalta rautakautiselle kalmistolle. Kiveyksen
vierestä on tehty runsaasti rautakautisia löytöjä. Ks. Appel-
gren-Kivalon kaivauskertomusta.

RAUNIO No:4.

Härmän talon länsipuolella kohoavalla kalliolla, sen poh-
joisella sivustalla on isoista kivistä ladottu röykkiö. Syr-

KÄÄNNÄ

jään vieritetyn silmäkiven alta löysin runsaasti nokimaata.

Koko = 2 x 1,80 x 0.5 m.

Mahdollinen hauta

RAUNIO No:5.

Edellä mainitusta röykkiöstä muutama metri länteen on epämääräinen soikea kiviraunio. Päissä ovat isot maakivet sekä keskustassa pienempää kiveystä. Koko = 3.50 m x 1.50 m x 30 cm.

Suorittaessani Urjalan muinaisjäännösten inventointia kesällä 1983, tein seuraavia havaintoja: Kuten Salmon tarkastuskertomuksesta 1.9. 1949 käy ilmi, ei Härmän talon etu- eli eteläpuolella ole enää muinaisjäännöksiä näkyvissä, vaan silmäkohden, missä Appelgren-Kivalon kartassa vuodelta 1909 näkyy kiviraunio, on pelkkää peltoa. Hirviluodon mainitsemat rauniot 4 ja 5 talon länsipuolella olevalla kalliolla ovat mielestäni niin epämääräisiä, että jäivät ainakin minulta näkemättä (olisiko rikottu?). Talon koillispuolella olevan kivikon keskustassa oleva kumpu (Hirviluodon no:1) oli selvästi havaittavissa. Sitä vastoin no:2:ta en löytänyt, mutta sen sijainti edellisestä on niin tarkasti määriteltä (4-5 m edellisestä länteen), että vaikka en sitä rauniota nähnyt-kään, on sen paikka tiedossa.

Kaivauskertomuksessaan vuodelta 1909 Appelgren-Kivalo kertoo Härmän talon itäpuolella hevostierroksen luona olleista löydöistä. Näillä kohdilla ei maanpinnalla ole mitään näkyvissä.

Forssassa 29.3. 1984, Lauri Pohjakallio

URJALA
118.3
Mäkipelto

Nak= +7°   74   475   75   476   Huhti   76   477   77   23° 35' Na
-25m 40' E

Korkeudet metreinä merenpinnasta N₄₃-järjestelmässä.

Kartoitus 1:10 000 v.1957 E. Hänninen (A C D), P. Hartzell (B)

Mittakaava 1:20 000

LOUNAOS-HÄRMEN MUSCO

URJALA

SALMI

HÄRMÄ

17/
61

F.2805.

HÄRMÄN TALON KOILLISPUOLELLA
OLEVA KUMPARI. KUVA LOUNASTA.

Valok. E. Toivola

Rautakautinen kalmisto, II.

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 6772 98, y= 477 46, z= 115.

kl. 1) Laukeela

tl. 1) Neittenlinna, 4:107

om. 1) Lauri Jaakkola

kl. 2) Salmi

tl. 2) Lähti, 8:119

om. 2 Kalle Jaakkola

(Inventoinnin jälkeen v. 1989 kaivauksella kuulin, että maanomistajat olisivat Urjalan kunta ja Selma Jaakkola.)

Kaivaus: Ella Kivikoski, 1948.

Löydöt: KM 11741: 1-5; KM 11765: 1-2; KM 11881:1-31.

Inventoinnit: Hirviluoto 1954.

Pohjakallio 1983.

URJALA

Laukeela

Salmi

Tarhamäki

18/i

Tarhamäen kalmiston tarkastus kesällä 1983.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen tarkastin Tarhamäen kalmiston, jossa Ella Kivikoski on tutkinut kolme viidestä röykkiöstä. Niistä metsässä sijainnut no:I johti kalmiston löytämiseen, mutta tuli saman tien pengotuksi aika perusteellisesti. Röykkiö II oli aivan Mörrilän eli Neidenlinnan asuntotontin vieressä, josta johtuen sekin tutkittiin. Röykkiö III oli suunnitellun tien eli nykyisin Härmän tieltä Neidenlinnaan johtavan tien linjalla, joten sekin tutkittiin. Jäljellä pitäisi siis olla röykkiöiden IV ja V.

Inventointitarkastuksessa löytyi ilmeisesti röykkiö V. Se sijaitsee Neidenlinnan tienhaarasta n. 30m Härmään eli länsiluoteeseen päin, aivan kiinni tien reunassa. Raunio IV pitäisi Kivikosken kartan mukaan olla myös tien tuntumassa, Neidenlinnan tienhaarasta Urjalan aseman suuntaan. Se jäi ilmeisesti aluskasvillisuudesta johtuen minulta huomaamatta.

En myöskään osaa varmasti sijoittaa havaitsemaani rauniota Anna-Liisa Hirviluodon inventoinnissaan vuonna 1954 kirjaamiin raunioihin. Ilmeisesti se on sama kuin Hirviluodon no:1 tai 4? Koska muut rauniot jäivät minulta huomaamatta, kirjoitan tähän Hirviluodon kertomuksen sellaisenaan:

"Entisen Vanhajärven eteläpuolella, Jaakkolan talosta n. 0.5 km länteen on Tarhamäki nimisessä haassa useita rautakautisilta raunioilta vaikuttavia kumpareita; prof. Ella Kivikoski on tutkinut kolme. Maasto on Vanhajärveen päin viettävää nurmikkoista laidunta sekä sen molemmilla sivustoilla kasvavaa metsää.

Karttaliitteet: Ia, IIa, III, IVa.

RAUNIO No: 1.

Laidunaukean eteläreunassa, aivan Härmään vievän tien pohjoispuolella on soikea raunio. Sitä peittää suureksi osaksi

KÄÄNNÄ

turvekerros ja vain säännöllinen reunakiveys on näkyvissä (ks. oheen piirrettyä karttaa no:1). Koko = 4.50 x 2.80 x 0.5m. Raunion toinen sivusta on tien teossa jonkinverran tuhoutunut. Vaikuttaa haudalta.

RAUNIO No: 2.

Edellämainitusta rauniosta n. 10 m koilliseen erottuu heikosti aluskasvillisuuden seasta pyöreä kumpare. Se on melkein kokonaan varpukasvillisuuden, turpeen ja lepäntaimien peittämä. Kahdessa kulmassa on isot maakivet sekä niiden rajoittamalla alalla pienempää kiveystä. Koekaivauksen tuloksena oli toisen ja kolmannen kivikerroksen väliltä vahvasti nokimaata. Koko= 2.50 x 1.50 x 0.5 m. Mahdollinen hauta.

RAUNIO No: 3.

Edellisestä kummusta n. 5 m koilliseen on pyöreähkö kumpare. Se on samoin kuin raunio 2 runsaan kasvillisuuden peittämä, joten sitä on vaikea maastosta havaita. Vain kaksi isoa reunakiveä oli näkyvissä. Koekaivauksen tuloksena oli toisen kivikerroksen alta mustaa maata. Raunion sisus oli ladottu tiiviisti pienehköistä kivistä. Koko= 3 m x 3 m x 1,5 m. Mahdollinen hauta.

RAUNIO No: 4.

N. 60 m entisestä kivivallilla aidatusta perunamaasta etelään sekä 200 m Hautakuusesta länteen sijaitsee ympyränmuotoinen raunion pohja. Mv. Jaakkola oli ottanut siitä 1919 kiviä sähkötolpan pystyttämistä varten ja tällöin löytänyt kiven alta keihäänkärkiä (eivät ole tallessa). Kumpare on ladottu isoista pyöreistä kivistä suunnilleen ympyränmuotoiseksi. Poistin keskustan syvennyksestä muutamia kiviä, jolloin löysin sieltä vahvaa nokimaata. Koko= 5 x 3.8 x 1,5 m.

RAUNIO No: 5.

N. 50-40 m entisestä perunamaasta pohjoiseen on soikea, melko matala kumpare. Sitä peittää suureksi osaksi turvekerros, vain säännöllinen reunakiveys on näkyvissä. (ks. oheen piirrettyä karttaa n:o 2). Koko= 4 m x 2.50 m x 40 cm. Vaikuttaa haudalta.

RAUNIO No: 6.

Tarhamäen laidunaukean länsipuolella, Neidenlinnasta n. 50-60 m lounaaseen, aivan piikkilanka-aidan vieressä on tuuhaiden kuusenoksien peitossa korkea raunio. Kiveys vaikuttaa samankokoiselta kuin raunio n:ro 4:ssä. Se on ladottu kolmen

ison maakiven rajoittamalle alalle ja sitä peittää vain osittain turvekerros. Koko= 3.50 x 2.80 x 1.50 m. Vaikuttaa rautakautiselta haudalta.

RAUNIO No: 7.

Tarhamäen laidunaukean länsipuolella, aivan Härmälle kulkevan tien läheisyydessä on tasainen nelisivuinen kivilatomus. Siinä näyttää olevan kiviä parissa kerroksessa. Tein koekaivauksen keskustaan, jonka tuloksena oli nokimaata ensimmäisen kivikerroksen alta. (ks. oheen piirrettyä karttaa n:ro 3). Mahdollinen hauta.

Valokuvaliite 7.

RAUNIO No: 8.

Edellämainitusta rauniosta n. 5-6 m lounaaseen, aivan Härmälle kulkevan tien vieressä erottuu tasaisesta metsämaastosta kiviraunio. Isojen maakivien rajoittamalle alalle on ladottu pieniä nyrkinkokoisia kiviä. (ks. oheen piirrettyä karttaa n:ro 4). Koko= 4,5 m x 2,5 m x 40 cm. Vaikuttaa rautakautiselta haudalta.

Valokuvaliitteet 6-7."

Forssassa 28.3. 1984, Lauri Pohjakallio

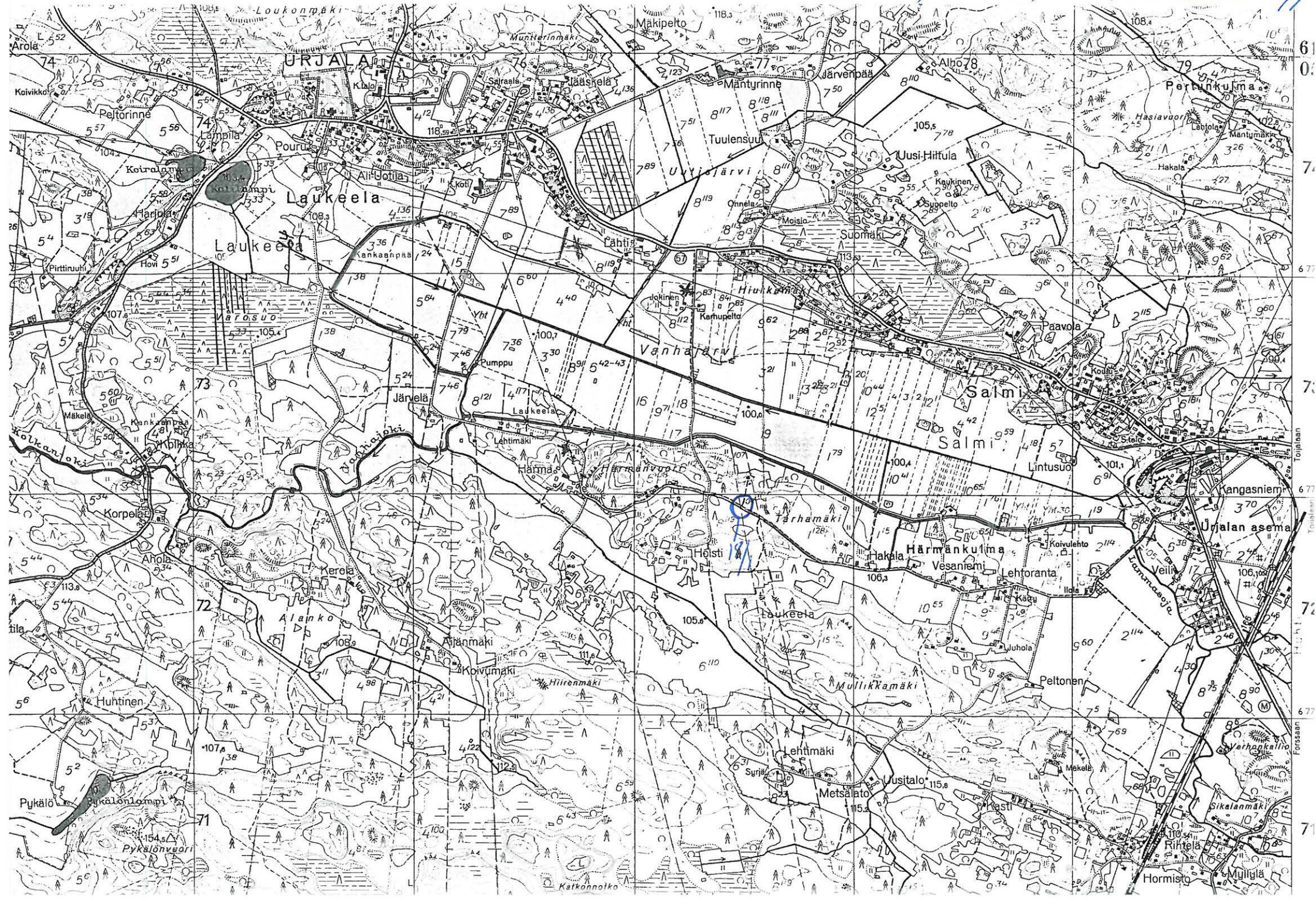
Kesällä 1989 yritin täsmentää havaintojani Tarhamäestä, siinä kuitenkaan onnistumatta. Tapasin tiellä kuitenkin miehen, ilmeisesti Neittenlinnan asukkaan. Hän kertoi, että metsässä Neittenlinnan tienhaarasta kaakkoon olisi ollut lisää raunioita, mutta että metsäkoneet olisivat rikkoneet ne savotan yhteydessä. Samoin hän kertoi muistavansa, että Neittenlinnan asuinrakennuksen läheisyydessä, itä- tai kaakkoispuolella, olisi vielä yksi raunio (ilmeisesti se, joka on numeroimattomana mustana pisteenä Hirviluodon kartassa). Sitäkään en löytänyt.

Kuten edellisestä ilmenee, eivät Tarhamäen rauniot ole yksiselitteisesti paikannettavissa. Alueella pitäisi suorittaa sen muinaisjäännökset paikantava inventointi ja tunnettuun pisteeseen sidottu kartoitus.

Forssassa 18.9. 1989, Lauri Pohjakallio

URJALA, LAUKEELA, SALMI, TARHAMÄKI 18/

61
0
7
67
7
67
72
67
71

URJALA

Huhti

Vesaniemi

19/1

Kaksi kivirauniota, II.

Peruskartta: 2114 04 URJALA

Koordinaatit: x= 6772 82, y= 478 40, z= 105.

k1. Huhti

t1. Vesaniemi, 10:35

om. Terho Rikkonen, os. 31700 Urjala, Härmäkulma.

Inventoinnit: Hirviluoto 1954, ss. 36-37.

Pohjakallio 1983.

URJALA

Huhti

Vesaniemi

19/1

Vesaniemen kiviraunioiden tarkastus.

Vesaniemen mahdollisiksi hautaraunioiksi määritellyt kiveykset sijaitsevat metsäsaarekkeessa Vesaniemen päärakennuksesta n. 200 m luoteeseen, kuivatun Vanhajärven entisellä rannalla. Paikalle johtaa tie etelästä.

Anna-Liisa Hirviluodon inventointikertomuksessa vuodelta 1955 mainitut rauniot sijaitsevat etelästä tietä pitkin metsikköön tultaessa n. 50 m metsän reunasta n. 10 m tien länsipuolella. Raunioita Hirviluoto kuvaa kertomuksessaan seuraavasti:

"Raunio No:1

Vesaniemen talosta tulevan tien vasemalla puolella aivan kumpareen eteläisellä reunalla on pitkulainen röykkiö. Koko 3.60 x 2.70 x 0.35 m. Reunoja kehystää säännöllinen kivirivi sekä keskustassa on pystykiviä. Suureksi osaksi turvekerroksen peittämä. Mahdollinen hauta. (Ks. oheen piirrettyä karttaa n:ro 1).

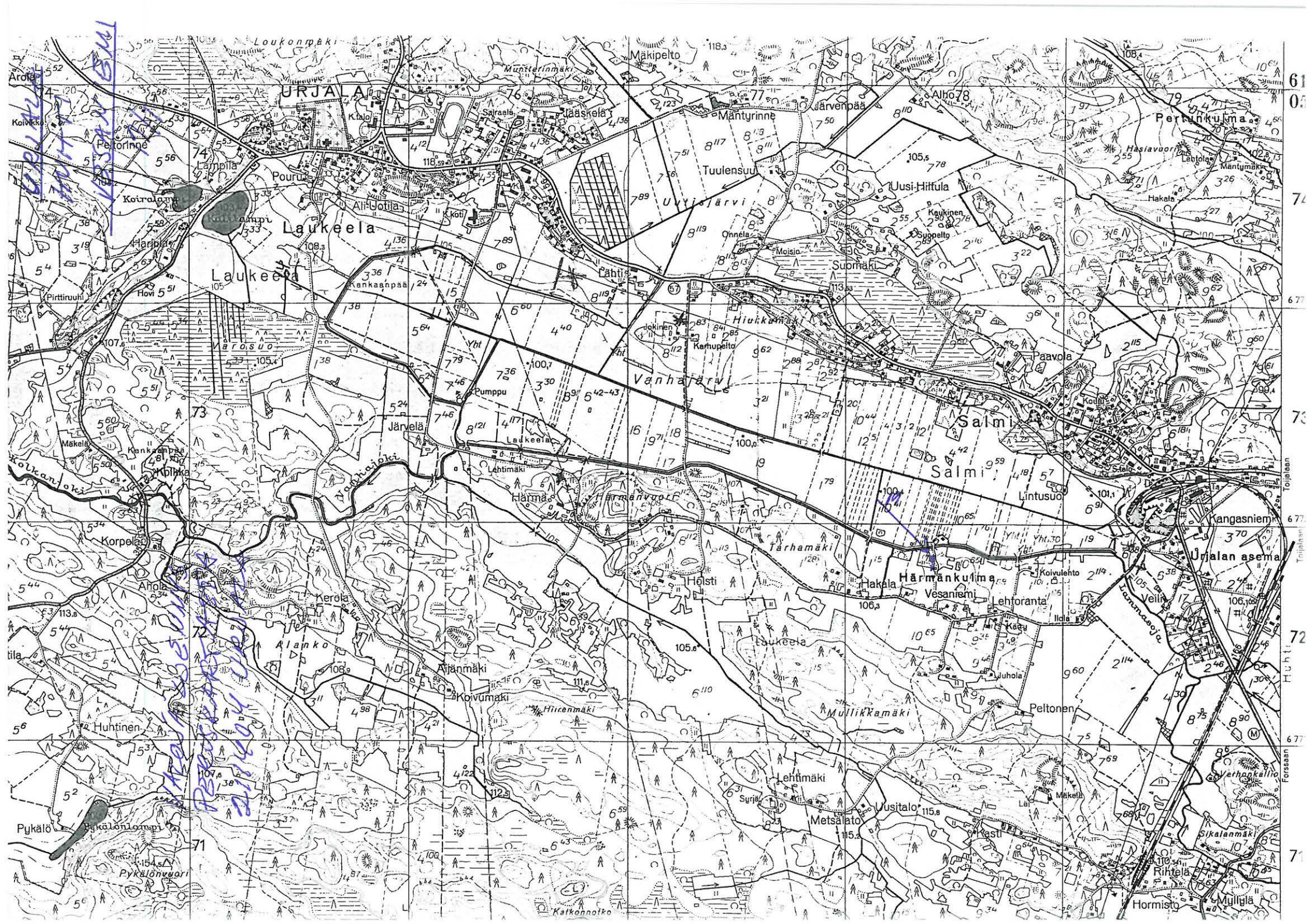
Raunio No:2

Edellä mainitusta röykkiöstä n. pari metriä pohjoiskoilliseen on edellisen kaltainen kumpu. (Ks. oheen piirrettyä karttaa n:ro 2). Mahdollinen hauta. Koko on 3.60 x 2 x 0.40m
Valokuvaliite 8."

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen totesin raunioiden olemassaolon. Ne olivat osaksi runsaan aluskasvillisuuden peitossa.

Forssassa 23.3. 1984, Lauri Pohjakallio

RAUNIO No: 1.

URJALA

Salmi

Toivola

20/1

Kivikautinen asuinpaikka, II.

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 6773 32, y= 479 05, z= 105.

kl. Salmi

tl. Toivola

om. Martti Nurminen

Tarkastus: Hirviluoto 1965.

Inventointi: Pohjakallio 1983.

Löydöt: KM 16688:1-3.

URJALA

Salmi

Toivola

20/1

Toivolan asuinpaikan tarkastus kesällä 1983.

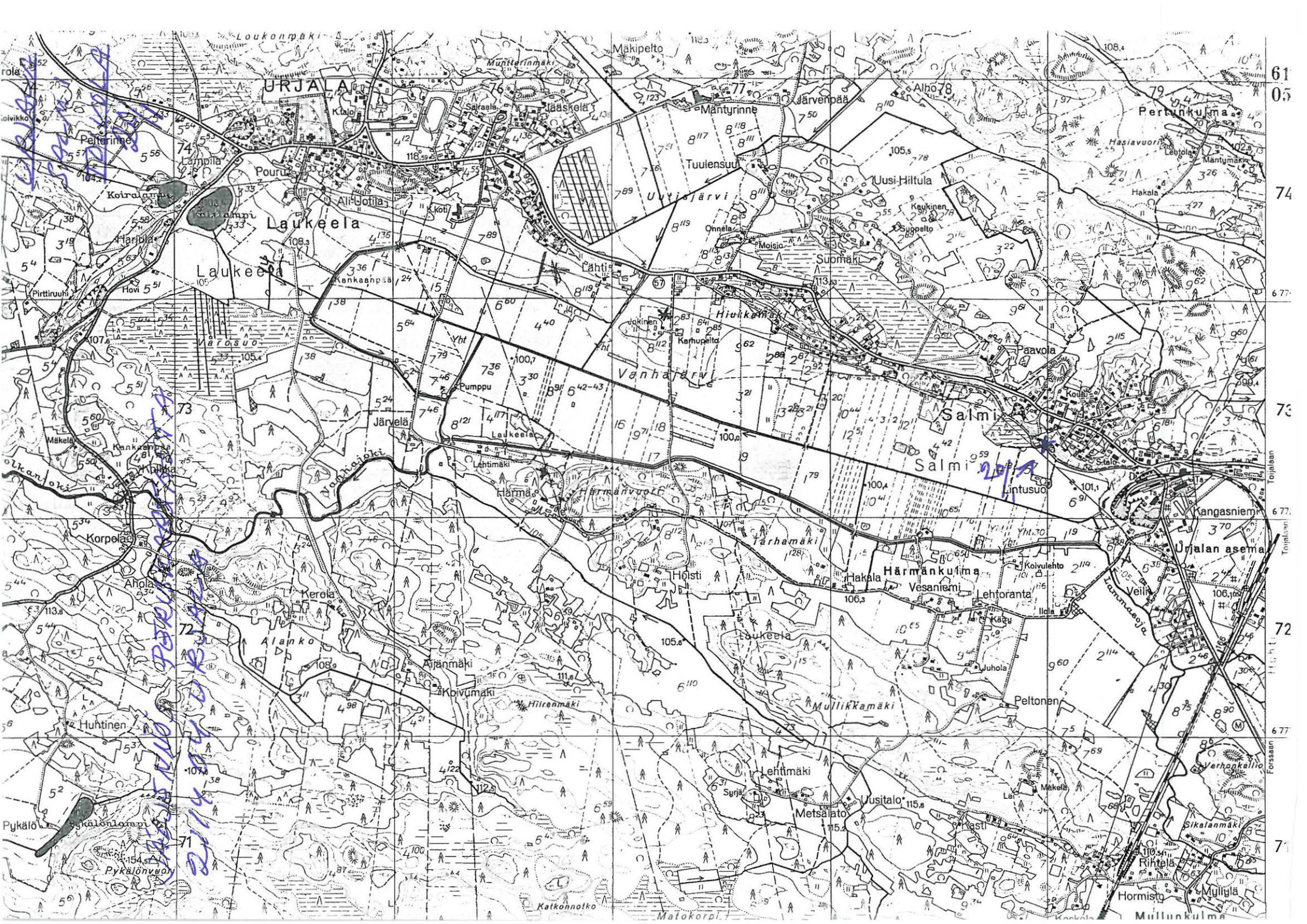
Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen tarkastin Toivolan kivikautisen asuinpaikan niitten tietojen mukaan, jotka ovat käytettävissä Anna-Liisa Hirviluodon tarkastuskertomuksessa vuodelta 1967.

Paikalla tapaamani henkilöt paikallistivat asuinpaikan Martti Nurmisen asunnon luoteis- ja pohjoispuolella olevaksi hiekkakuopaksi. He tiesivät myös kertoa, että piha-alue, josta Hirviluodon tekemät löydöt ovat peräisin, on tasattu 10v. sitten. Tasaus lienee tuhonnut sen, mitä asuinpaikasta on ollut jäljellä. Samoin minulle kerrottiin (ilmeisesti rouva Nurminen??), että paikalle muutettaessa kukaan ei ollut puhunut kivikautisista löydöistä. Hän kuuli niistä nyt ensimmäisen kerran.

Löytöpaikka on samalla muinaisrannalla kuin Veilin ja Pahlomäen kivikautiset asuinpaikat. Määrittelen Toivolan asuinpaikan II-luokan kiinteäksi muinaisjäännökseksi, koska nopean ja pintapuolisen inventointikäynnin perusteella en katso olevan riittäviä perusteita sen määrittelemiseen tuhoutuneeksi.

Forssassa 17.1. 1984, Lauri Pohjakallio

URJALA

Laukeela

Laukeela

Salmi

Salmi

Pertunkulma

Härmänkylä

Urjalan asema

Alanko

Mullikkamäki

Sikalanmäki

Ajänmäki

Metsälato

Mullukulma

Kovumäki

Uusitalo

Hormisto

Huhtinen

Kasti

Mullukulma

Pykälonlampi

Kastela

Mullukulma

Pykälonveo

Kastela

Mullukulma

Pykälonveo

Kastela

Mullukulma

61

05

74

677

73

677

72

677

71

Toijalan

Toijalan

Toijalan

Forsaan

Forsaan

Forsaan

Handwritten blue annotations: a vertical line on the left side and a diagonal line across the middle-right section.

F. 2813.

F. 2814.

TOIVOLAN ASUINPAIKKALÖYDÖT LIENEE TONTU TÄLTÄ PIHANAK-
SI TASATULTA ALUELTA. NURMISEN ASUINRAKENNUS ON
KUVASTA OIKEALLE. KUVA N. IDÄSTÄ.

URJALA

Huhti

Palomäki

21/1

Kivikautinen asuinpaikka, I.

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 6773 20, y= 479 40, z= 105-110.

kl. Huhti

tl. Palomäki

om. Insinööritoimisto, vuokraaja Saima Valonen.

Puutarhamaata, harjun rinnettä, kuivatun Vanhajärven kaak-
koispäässä.

Kaivaus: Pälsi 1913.

Inventoinnit: Hirviluoto 1954, ss.4-5.

Pohjakallio 1982.

Löydöt: KM 6319:1-4; KM 6355:1-69; KM 7601; KM 7957:1-4;

KM 8225:1-2; KM 8691:1-3; KM 9217:1-5; KM 9246; KM 9578:1-6;

KM 13449:1-4; KM 14909:1-6; KM 15749:1-2; KM 21614:1-3;

URJALA

Huhti

Palomäki

21/1

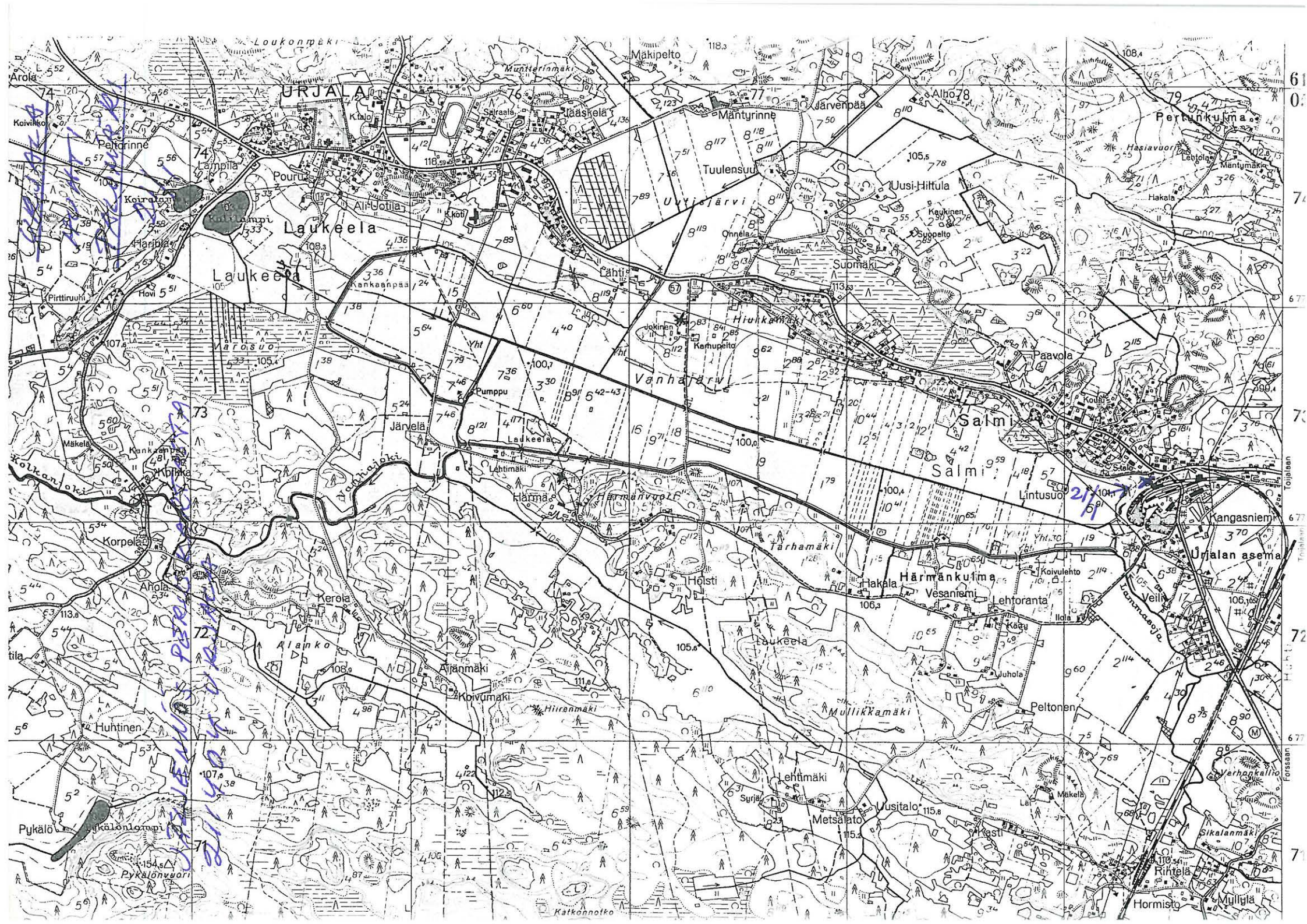
Palomäen kivekautisen asuinpaikan tarkastus kesällä 1982.

Palomäen kivekautinen asuinpaikka sijaitsee Urjalan kirkosta n. 4.1 km kaakkoon, kuivatun Vanhajärven kaakonpuoleisella rannalla. Paikka on harjuun tehdyllä peltotilkulla, josta suurin osa löydöistä on tehty. Rinteen vietto on pohjoiskoillisesta etelälounaaseen ja asuinpaikan kohdalla on tarkoitukseen sopiva tasaisempi kohta.

Sakari Pälsi suoritti paikalla kaivauksen v. 1913 (ks. kert. MV top. arkistossa) sekä julkaisi tutkimuksensa Suomen Museossa 1913. Paikalta on sen jälkeen tehty melkoinen määrä löytöjä, joista viimeiset inventoinnin yhteydessä poimimani saviastianmurut, kvartsi-iskokset ja palaneen luun murut (KM 21614:1-3). Saima Valonen kertoi pellosta jatkuvasti tulevan esiin palanutta kiveä. Avoinna oleva pellon kohta oli mustunutta hiekkamaata, jossa oli paljon hiiltä.

Forssassa 18.1.1982, Lauri Pohjakallio

Handwritten blue annotations:

- A large 'X' in the upper left corner.
- A vertical line with the text "PÄIKÖN OIKO" written vertically along it.
- A circled "21/104" near the Salmi area.

URJALA

Laukeela

Laukeela

Vanhajärvi

Salmi

Salmi

Urjalan asema

Pykälönvaari
Pykälönvaari

Sikalanmäki
Rihtiä
Hormisto

LOUNAIS-HÄMEEN MUSEO

URJALA
HUUTI
PALOMÄKI

21/
11

F. 1466.

F. 1465.

SAMA PELTO KUVA-
TUNA N. POIKSOISESTA.

F. 1462.

F. 1464. PALOMÄEN KIVIRAOTINEN ASUINPÄIKKÄ SIJAITSEE
KUVAN ETUALALLA OLEVASSA PELLOSSA.
KUVAN. ETELÄSTÄ.

Valok. G. Rönkä (ent. M.)

URJALA

Huhti

Veili

22/1

Kivikautinen asuinpaikka, II.

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 6772 80, y= 479 34, z= 105.

k1. Huhti

t1. Veili

om. Jaakko Veilin perikunta

Inventoinnit: Hirviluoto 1954, s. 5.

Pohjakallio 1982.

Löydöt: KM 7601:1-4; KM 8367:1-3; KM 9188:1-3; KM 11704;

KM 13448:1-3; Hämeen museo, Tampere, No: 1182:5; No: 1182:7;

No: 1182:6;

URJALA

Huhti

Veili

22/1

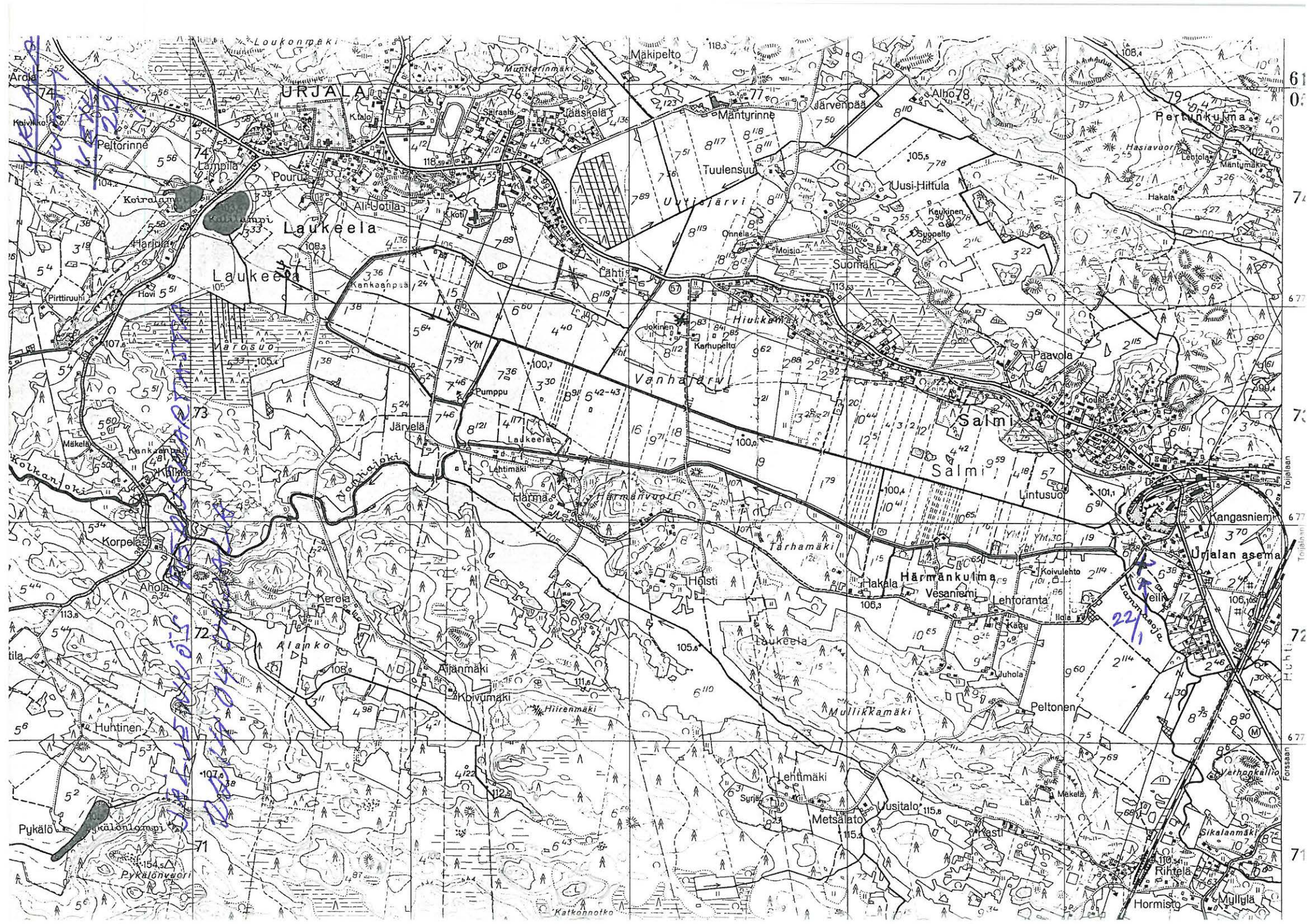
Veilin kivikautisen asuinpaikan tarkastus kesällä 1982.

Veilin asuinpaikka sijaitsee n. 4.2 km Urjalan kirkosta itäkaakkoon, Kokonjoen koillisella rantatörmällä, heti Häränkylmälle johtavan tien kaakkoispuolella. Paikalla on selvä rantatrassi, jonka päältä löydöt on tehty.

Tarkastaessani löytöpaikkaa Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen kesällä 1982, tapasin maanomistajan, joka löytötietojen perusteella osoitti löytöpaikat sillä tarkkuudella kuin ne on mainittu löytötiedoissa. Samalla hän kertoi, että viime aikoin löytöjä ei ole enää tehty. Kysyttäessä hän kertoi pellossa havaitun tulenpidon jälkiä. Omakohtaisia havaintoja ei kertynyt, sillä pelto ei ollut kynnetty. Pellostä käytetään nimitystä Peräpelto.

Forssassa 22.2. 1983, Lauri Pohjakallio

LOUNAIS-HÄMEEN MUSEO

URJALA

HUHTI

VEILI

22/1

F.1468.

F.1469.

VEILIN ASUINPAIKAN LÖYTÖJÄ ON TEHTY SILLAN TAKANA OLE-
VIEN PENSAINDEJEN TAAKALLA OLEVALTA PELTO TÖYRÄÄLTÄ,
KUVA LOUNAASTA.

Valok. G. Salminen

URJALA

Kehro

Hakala

23/1

Kivikautinen asuinpaikka, II.

Peruskartta: 2114 05, KEHRO

Koordinaatit: x= 6785 52, y= 473 56, z= 115-120 (Hakalan
asuinrakennus)

kl. Kehro

tl. Hakala, 1:901

om. Keijo Rantanen, os. 31750 Kehro

Hakalan tilan pihamaan ja navetan alueella.

Tarkastus:

Inventointi: Pohjakallio 1982

Löydöt: KM 15479:1-11;

F.1437.

HAKALAN NAVETTA, JONKA KOHDALTA
ASUINPAIKKALÖYTÖJÄ ON M.M. TERTY
KUVA KOILLISSTA.

URJALA

Salmi

Tuulensuu

24/1

Uhrikivi, I.

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 6774 48, y= 477 76, z= n. 105.

k1. Salmi

t1. Tuulensuu

om. Valtteri ja Emma Halonen, os. 31760 Urjala

Tarkastus: Taavitsainen 1980.

Inventointi: Pohjakallio 1983.

URJALA

Salmi

Tuulensuu

24/1

Urjalan Salmen kylän Tuulensuun uhrikiven tarkastus
kesällä 1983.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen kävin katsomassa Tuulensuun uhrikiveä. Kiven tarkempi kuvaus on oheen liitettyssä J-P. Taavitsaisen 30.10. 1981 päivätyssä tarkastuskertomuksessa.

Forssassa 27.3. 1984, Lauri Pohjakallio

Urjalan Salmenkylän Hiidenkallion ja Pertunkulman kuppikivet

Kylä: Salmi

Peruskartta: 2114 04 URJALA

Kivi 1

Tila: Tuulensuu, RN:o 8:11 (om. Valtteri ja Emma Halonen, 31760 Urjala)

Koordinaatit: x = 6774 48

y = 477 76

z = n. 105

Kivi 2

Tila: Kallio, RN:o 4:72 (om. mv. Onni Kauranen, Uusi-Salmi, 31700 Urjala as.)

Koordinaatit: x = 6774 84

y = 479 86

z = 107,5 - 110

Maanviljelijä Aatos Ojanen, Uusi-Salmi, 31700 Urjala as. (puh. 937/50253) pistäytyi Helsingissä käydessään myös museoviraston esihistorian toimistossa ilmoittamassa Urjalan Salmen kylästä löytämistään uhrikivistä. Kävin tarkastamassa paikat löytäjän opastamana 25.7.1980. Ensimmäinen kivistä sijaitsee Tuulensuun tilan maalla Hiidenkallion länsipuolitse kulkevan tien ja kallion välisellä kivisellä laidunmaalla kuivatun järven rannalla. Kivi on matala maakivi, jonka reunat ovat osin turpeen peitossa. Koska kivi on melko rapautunut, on kuoppien tarkkaa lukumäärää mahdoton sanoa. Vaikuttaa siltä, että niitä olisi 13 kappaletta, mutta vain kolmea kuppia voi pitää täysin varmoina. Mainittakoon myös, että Hiidenkalliolla uhrikiven takana on matala röykkiömäinen kiveys.

Paikan nimi on mielenkiintoinen. Mauno Koski (Itämerensuomalaisten kielten hiisi-sanue. Annales Universitatis Turkuensis, C 5, s. 133, nro 526) toteaa nimestä seuraavaa: "Urj Salmi Hiiremmäki, vähäinen mäki Härmän peltoaukean

Mj- rekisten }
Mj- kartoista } 10. 11. 1981 Pauls. ilm. 11. 11. 81

2,

koillisosassa lähellä kylää; vieressä Hiirenkulma, pelto (NA). Samassa kylässä on 1798 Hilenkanda ~ Hitenkanda (MHA H 83 6/18), niitty ja peltotilkku Uudenjärven rannalla parin kukkulan vieressä."

Aatos Ojalta saamassani ja kertomukseen liitettyssä kartassa (1:10000) n. 250 m eteläluoteeseen Hiidenkalliosta on Moisio -niminen talo, jonka nimi ei esiinny enää peruskartassa (hiisi- ja moisio -nimistä ks. A. M. Tallgren, Hiisi ja moisio. Virittäjä 1933, s. 319-331).

Toinen uhrikivi on edellisestä n. 2,1 km lähinnä itäkoilliseen Helmisen perikunnan talon takana edellisen tapaan kivisellä laidunmaalla. Kyseessä on kooltaan n. 1,5 m x 2 m ja 0,7 m korkea alttarimainen kivi, jonka lounaispäässä on yksi selvä kuppi. Mainittakoon, että runsaat 60 m uhrikivistä länteen on kolmen isohkon maakiven varaan rakentunut kiven- ja maansekainen kumpu.

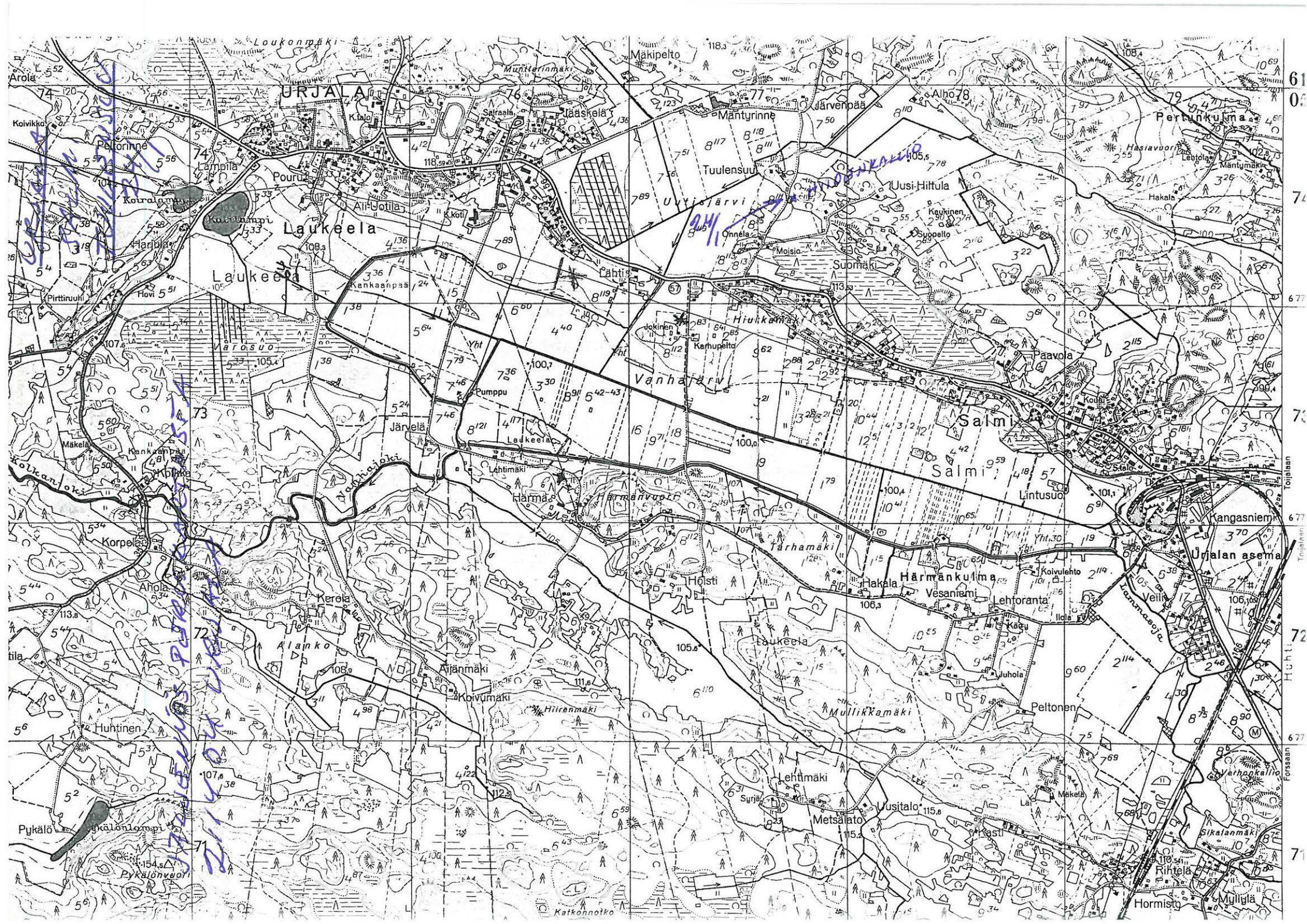
Aspeliniassa 30. lokakuuta 1981

J.-P. Taavitsainen

J.-P. Taavitsainen

JK. Elokuussa ilmoitti Aatos Ojanen uudesta uhrikivistä Urjalan ja Humpvilan pitäjien rajamailla Leikkikankaalla, joka on mv. Ilmari Sahan löytämä. En ole ehtinyt tarkostaa löytöä tämän kertomuksen kirjoittamiseen mennessä.

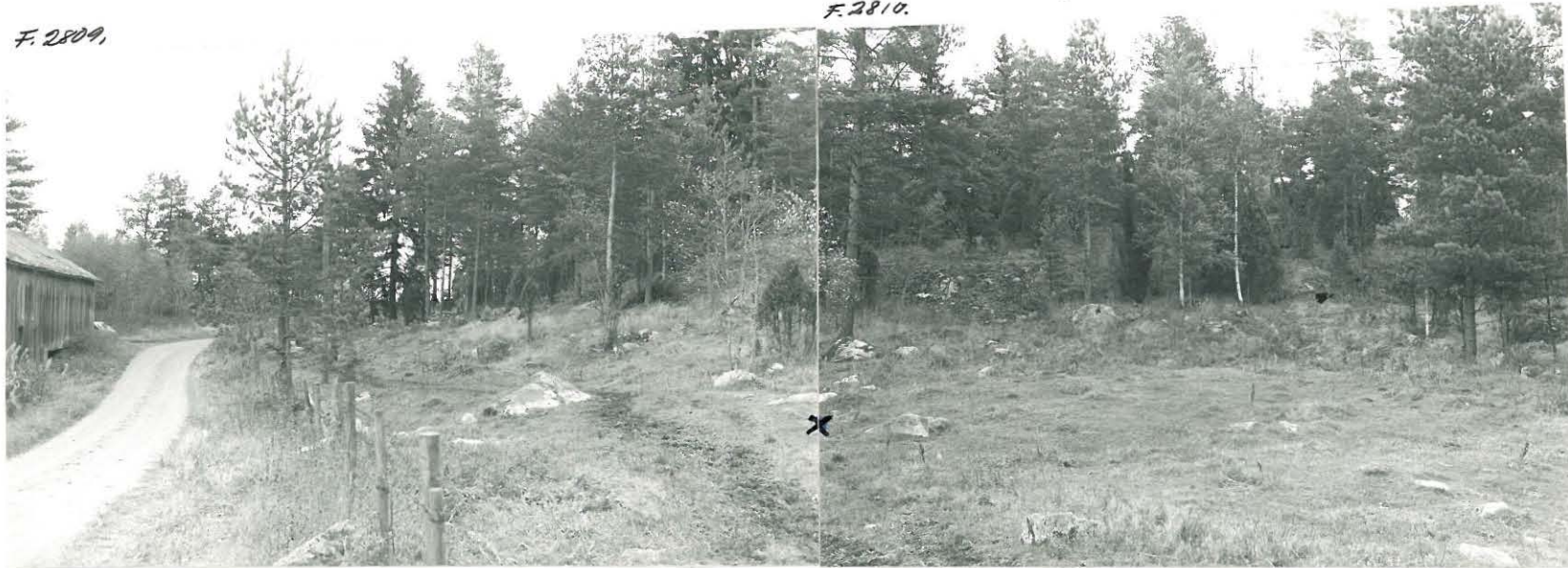

LOUNAS-HÄMEEN MUSEO

URJALA
SALMI
TUULENSUU
24/
11

F. 2809.

F. 2810.

TUULENSUUN KUPPIKIVI ON KUVAAN RISTILLÄ MERKITTYÄ KOKOLLA.
KUVA N. ETELÄSTÄ.

Valok. G. Holmöö kalho

URJALA

Salmi

Pertunkulma

25/1

Uhrikivi, I.

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 6774 86, y= 479 83, z= 107,5-110.

kl. Salmi

tl. Kallio, 4:72, Pertunkulma

om. Onni Kauranen, os. Uusi Salmi, 31700 Urjala as.

Maakivi, jossa yksi kuppi.

Tarkastus: Taavitsainen 1980.

Inventointi: Pohjakallio 1983.

URJALA

Salmi

Pertunkulma

25/1

Uhrikiven tarkastus Urjalan Salmen kylän Pertunkulmalla.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen kävin v. 1983 katsomassa Pertunkulman uhrikiveä. Tarkempi kuvaus kivistä on oheen liitettyssä J-P. Taavitsaisen 30.10 1981 päivätyssä tarkastuskertomuksessa. Yritin myös löytää Taavitsaisen mainitseman kiven- ja maansekaisen kummun, joka sijaitsee uhrikivestä runsaat 50 m länteen. Lie ollut aluskasvillisuuden syytä, mutta en löytänyt kumpua.

Forssassa 28.3. 1984, Lauri Pohjakallio

Urjalan Salmenkylän Hiidenkallion ja Pertunkulman kuppikivet

Kylä: Salmi

Peruskartta: 2114 04 URJALA

Kivi 1

Tila: Tuulensuu, RN:o 8:11 (om. Valteri ja Emma Halonen, 31760 Urjala)

Koordinaatit: x = 6774 48

y = 477 76

z = n. 105

Kivi 2

Tila: Kallio, RN:o 4:72 (om. mv. Onni Kauranen, Uusi-Salmi, 31700 Urjala as.)

Koordinaatit: x = 6774 84

y = 479 86

z = 107,5 - 110

Maanviljelijä Aatos Ojanen, Uusi-Salmi, 31700 Urjala as. (puh. 937/50253) pistäytyi Helsingissä käydessään myös museoviraston esihistorian toimistossa ilmoittamassa Urjalan Salmen kylästä löytämistään uhrikivistä. Kävin tarkastamassa paikat löytäjän opastamana 25.7.1980. Ensimmäinen kivistä sijaitsee Tuulensuun tilan maalla Hiidenkallion länsipuolitse kulkevan tien ja kallion välisellä kivisellä laidunmaalla kuivatun järven rannalla. Kivi on matala maakivi, jonka reunat ovat osin turpeen peitossa. Koska kivi on melko rapautunut, on kuoppien tarkkaa lukumäärää mahdoton sanoa. Vaikuttaa siltä, että niitä olisi 13 kappaletta, mutta vain kolmea kuppia voi pitää täysin varmoina. Mainittakoon myös, että Hiidenkalliolla uhrikiven takana on matala röykkiömäinen kiveys.

Paikan nimi on mielenkiintoinen. Mauno Koski (Itämerensuomalaisten kielten hiisi-sanue. Annales Universitatis Turkuensis, C 5, s. 133, nro 526) toteaa nimestä seuraavaa: "Urj Salmi Hiiremmäki, vähäinen mäki Härmän peltoaukean

Mj- rekisteri }
Mj- kartoitus } 10.11.1981 Rauh.ilm. 11.11.81

2.

koillisosassa lähellä kylää; vieressä Hiirenkulma, pelto (NA). Samassa kylässä on 1798 Hilenkanda ~ Hitenkanda (MHA H 83 6/18), niitty ja peltotilkku Uudenjärven rannalla parin kukkulan vieressä."

Aatos Ojalta saamassani ja kertomukseen liitettyssä kartassa (1:10000) n. 250 m eteläluoteeseen Hiidenkalliosta on Moisio -niminen talo, jonka nimi ei esiinny enää peruskartassa (hiisi- ja moisio -nimistä ks. A. M. Tallgren, Hiisi ja moisio. Virittäjä 1933, s. 319-331).

Toinen uhrikivi on edellisestä n. 2,1 km lähinnä itäkoilliseen Helmisen perikunnan talon takana edellisen tapaan kivisellä laidunmaalla. Kyseessä on kooltaan n. 1,5 m x 2 m ja 0,7 m korkea alttarimainen kivi, jonka lounaispäässä on yksi selvä kuppi. Mainittakoon, että runsaat 60 m uhrikivistä länteen on kolmen isohkon maakiven varaan rakentunut kiven- ja maansekainen kumpu.

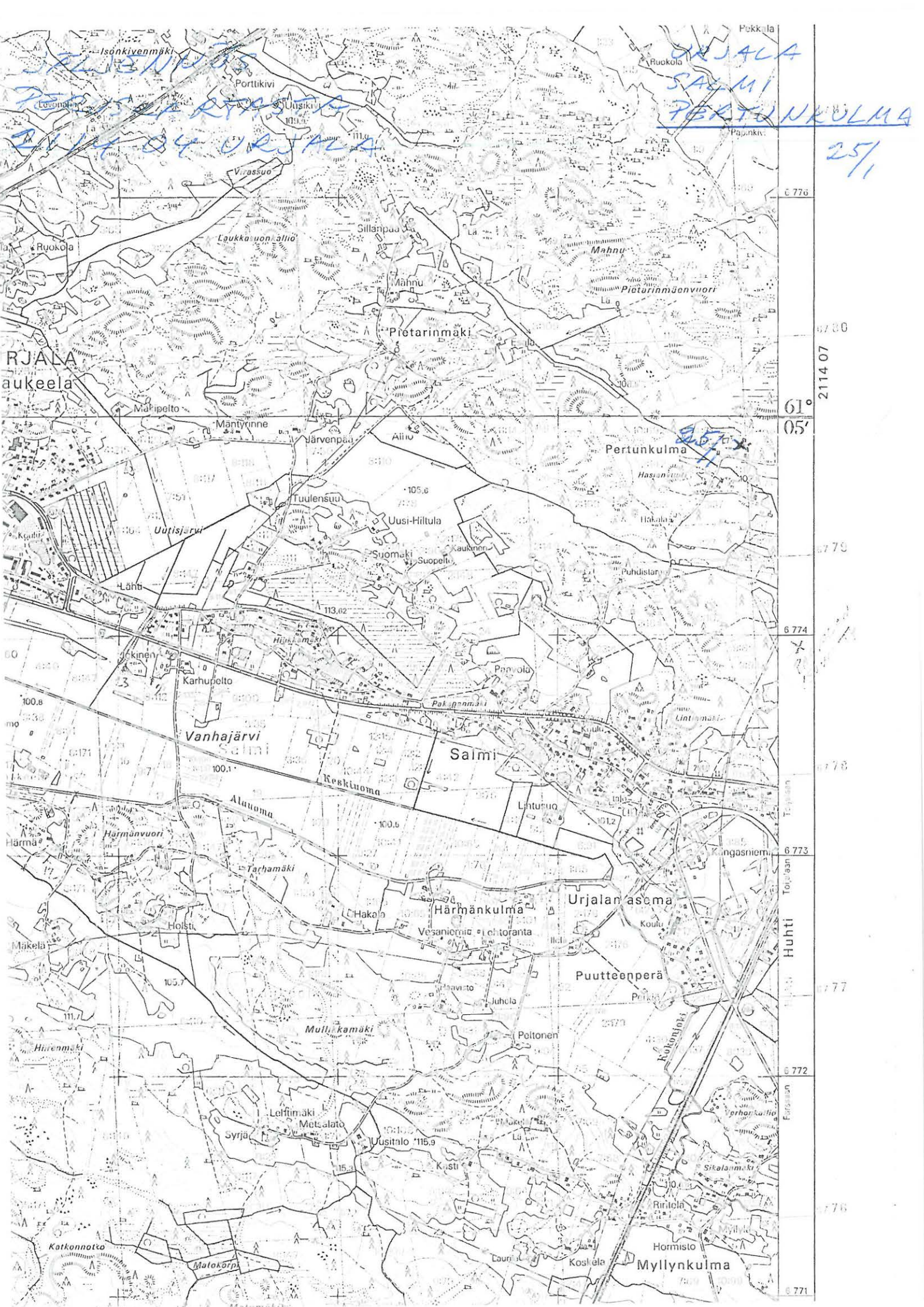
Aspeliniassa 30. lokakuuta 1981

J.-P. Taavitsainen

J.-P. Taavitsainen

JK. Elokuussa ilmoitti Aatos Ojanen uudesta uhrikivistä Urjalan ja Humppilan pitäjien rajamailla Leikkikankaalla, joka on mv. Ilmari Sahan löytämä. En ole ehtinyt tarkastaa löytöä tämän kertomuksen kirjoittamiseen mennessä.

SAJALA
SALMI
PERTUNKULMA

25/1

RJALA
aukeela

Pertunkulma

6 776
6 780
61° 2114 07
05'
6 779
6 774
6 778
6 773
6 777
6 772
6 776
6 771

Huhti

Myllynkulma

URJALA

Leikkikangas

Mansikkamäki

26/1

Uhrikivi, I.

Peruskartta: 2113 03 VENÄJÄ

Koordinaatit: x= 6762 89, y= 468 21, z= 110-115.

kl. Leikkikangas

tl. Mansikkamäki

om. Ilmari Saha, os. 31140 Menonen

Inventointi: Pohjakallio 1983.

URJALA

Leikkikangas

Mansikkamäki

26/1

Mansikkamäen uhrikiven tarkastus kesällä 1983.

Maanviljelijä Aatos Ojanen ilmoitti Lounais-Hämeen museoon v. 1982 Sahan maalla Urjalan Leikkikankaalla olevasta uhrikivestä. Suoritin paikalla tarkastuksen Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen v. 1983.

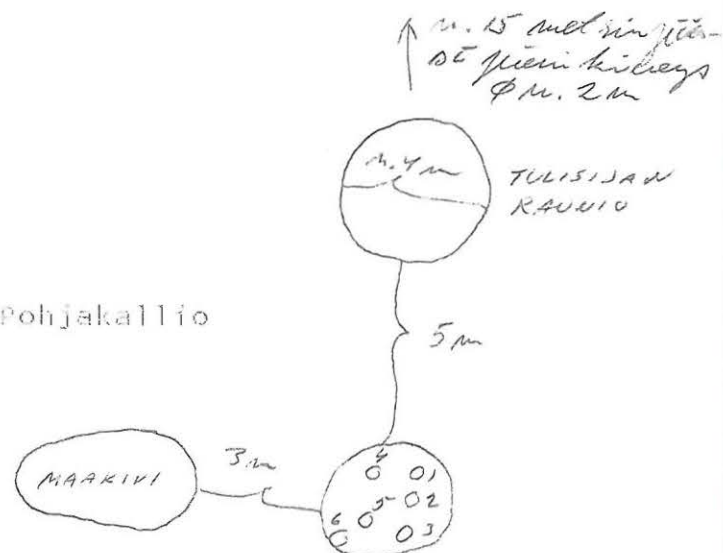
Mansikkamäen tila sijaitsee n. 5 km 250 m Humppilan kirkosta koilliseen, Turun-Tampereen valtatie luoteispuolella. Uhrikivi puolestaan on Mansikkamäen asuinrakennuksesta n. 150 m eteläkaakkoon, valtatie suuntaisena kulkevan vanhan kylätien luoteispuolella, parikymmentä metriä tiestä ja saman verran lännenpuolella olevasta pellostä.

Uhrikivi on maan tasalla ja sen löytämiseksi parhaat maamerkit ovat pienenä kumpuna näkyvä, halkaisijaltaan n. 4 m laajuinen tulisijan raunio ja sen läheisyydessä näkyvä maakivi, oheisen lyijykynäpiirroksen mukaisesti.

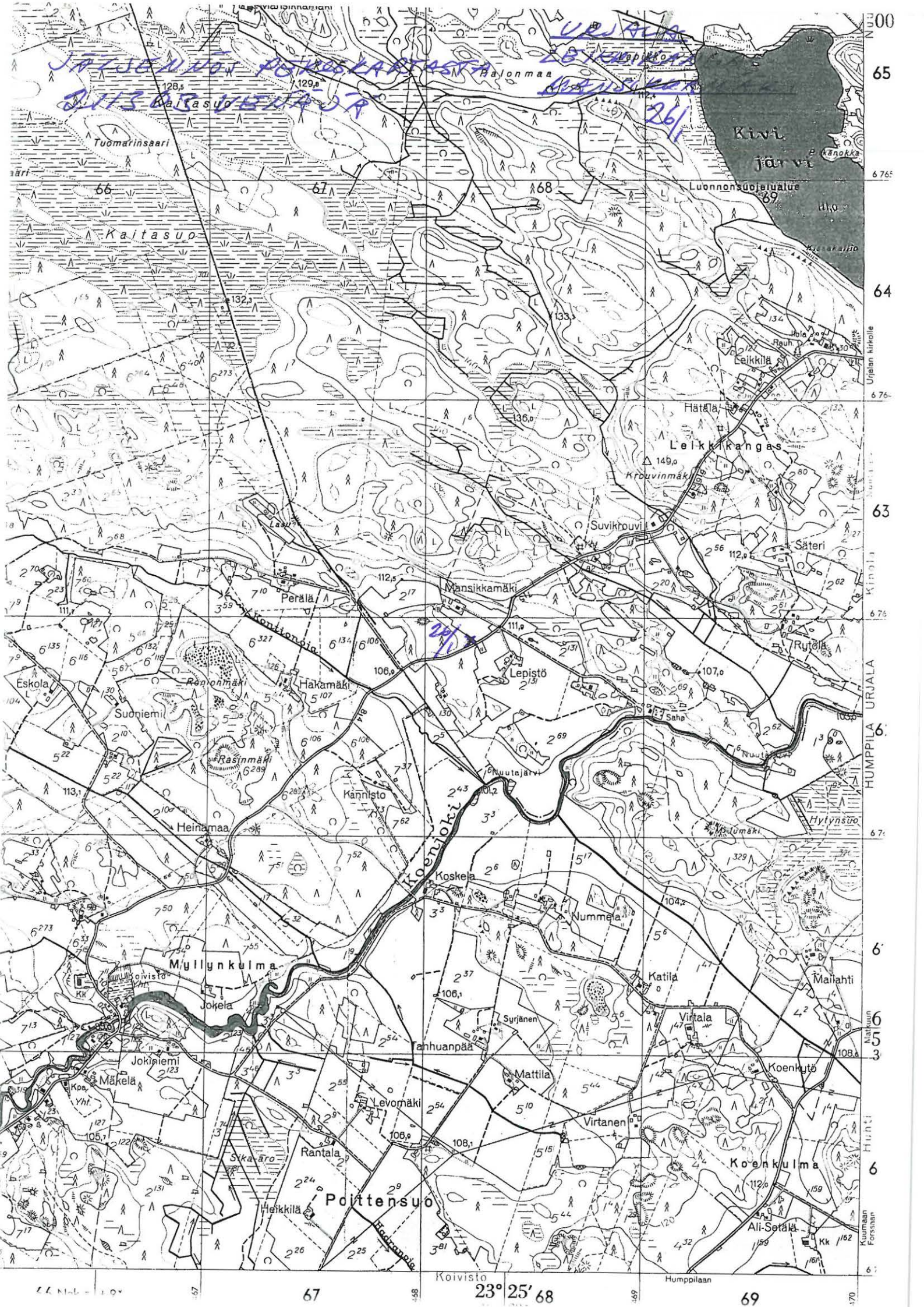
Kiveen on hakattu viisi tai kuusi kuppia, joiden halkaisijoita tein seuraavat muistiinpanot:

- 1) 6 cm
- 2) 7 cm
- 3) 3 cm
- 4) 7 cm
- 5) 5x3 cm, pitkulainen
- 6) epävarma

Forssassa 25.3. 1984, Lauri Pohjakallio

JÄRJENNÖN KORTTELAATOSTA
Kaitasuo
128,5
129,0

URSA
261
261

67° 00'
65'
64'
63'
62'
61'
60'
67° 23'
25'
68

67 68 69

26/1

F. 2797.

UHRIKIVI KUVASSA ETU-
ALALLA OIKEALLA.
TAUSTALLA MAATU-
NUT TULISIJAN RAU-
NIO.

F. 2796.

LIITUAMATON
UHRIKIVI

F. 2798.

UHRIKIVI
LIIOUTTUNA

Valok. G. Feltin & Kallio

URJALA

Välkkilä

(Hakolahti)

Korpisaari

27/1

Kivikautinen asuinpaikka, II.

Peruskartta: 2113 09, VÄLKKILÄ

Koordinaatit: x= 6766 13, y= 488 11, z= 110-115.

kl. Välkkilä (Hakolahti)

tl. Korpisaari

om. Eero Korpisaari, os. Välkkilä, 31700 Urjala as.

Inventointi: Pohjakallio 1982.

Löydöt: KM-21618:1-3;

URJALA

Välkkilä

(Hakolahti)

Korpisaari

27/1

Korpisaaren kivikautisen asuinpaikan tarkastus kesällä 1982.

Korpisaaren asuinpaikka sijaitsee Urjalan Välkkilän kylän Kokonjärvestä n. 1 km itään, Korpisaaren tilan päärakennuksen lännenpuoleisella pellolla. Löydöt (KM 21613) on tehty talosta n. 80 m länteen pellossa loivana näkvvältä kumpareelta. Paikka on hiekansekaista multamaata.

Asuinpaikka tuli ilmi Urjalan muinaisjäännösten inventoinnin yhteydessä, saadessani tietää mv. Eero Korpisaaren löytämästä kivikirveestä. Löytöpaikan tarkastus kvnnökseltä tehtyine löytöineen antoi perusteet määritellä kohteen kivikautiseksi asuinpaikaksi, joka on sijainnut Kokonjärven rannalla.

Forssassa 24.3. 1983, Lauri Pohjakallio

JALVENNÖS PERUSKARTASTA
2113 09 VÄLKILÄ

URJALA
VÄLKILÄ
(HAKOLAHTI)
KORPISAARI

271

Peruskartta 1:20 000

F. 1450.

KORPISAAREN ASUINPAIKKALÖY-
DÖT ON TEHTY KUVASSA BTU-
ALALLA OLEVASTA PELLOSTA.
KUVA OTETTU LUOTEESTA.

URJALA

Nuutajärvi

Hirvikangas

28/1

Kiviraunio, ajaltaan ja tarkoitukseltaan epämääräinen, II.

Peruskartta: 2114 01, NUUTAJÄRVI

Koordinaatit: x= 6772 30, y= 463 66, z= 113.

k1. Nuutajärvi

t1. Hirvikangas, 1:47

om. Toivo Pyykkö, os. 31860, Tursa

Inventointi: Pohjakallio 1983.

URJALA

Nuutajärvi

Hirvikangas

26/1

Hirvikankaan kiviraunio tarkastus kesällä 1983.

Hirvikankaan kiviraunio tuli tietooni Urjalan muinaisjään-
nösten inventoinnin yhteydessä suorittamieni tiedustelujen
tuloksena. Raunio sijaitsee Nuutajärven lasitehtaasta 6.1 km
länsiluoteeseen, Valajärven lounaispuolella, n. 800 m järven
rannasta. Raunio on Nuutajärveltä Puolimatkaan johtavalta
maantieltä Jääskelän tilalle johtavan tien pohjoispuolella
olevalla kalliolla.

Halkaisijaltaan n. 6 m laajuinen raunio on kallion kor-
keimmalla kohdalla, ladottu lievään painanteeseen. Kiveystä
on ilmeisesti revitty ja levitetty, mutta siitä on kulunut
niin paljon aikaa, että kivien päällyks on heinittynyt ja sam-
maloitunut.

Yhdistän kiveyksen ajaltaan ja tarkoitukseltaan epämää-
räisiin kiviraunioihin. En ole selvittänyt, onko siliä yh-
teyttä samassa kalliossa olevaan korkeuskiintopisteeseen.

Forssassa 27.2. 1984, Lauri Pohjakallio

LONNAIN - HÄMEEN MUSEO

URJALA
NUUTAJÄRVI
HIRVIKANGAS

28/11

F. 1452.

HIRVIKANKAAN RAUNION RIPPETÄ.

Valok. G. Schipkallus

URJALA

Laukeela

Porttimäki

29/1

Kiviraunio, ajaltaan ja tarkoitukseltaan epämääräinen, II.

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 6776 23, y= 2477 08, z= 115-120.

k1. Laukeela

t1. Porttimäki, 1:40

om. Urjalan kunta

Inventointi: Pohjakallio 1983.

URJALA

Laukeela

Porttimäki

29/1

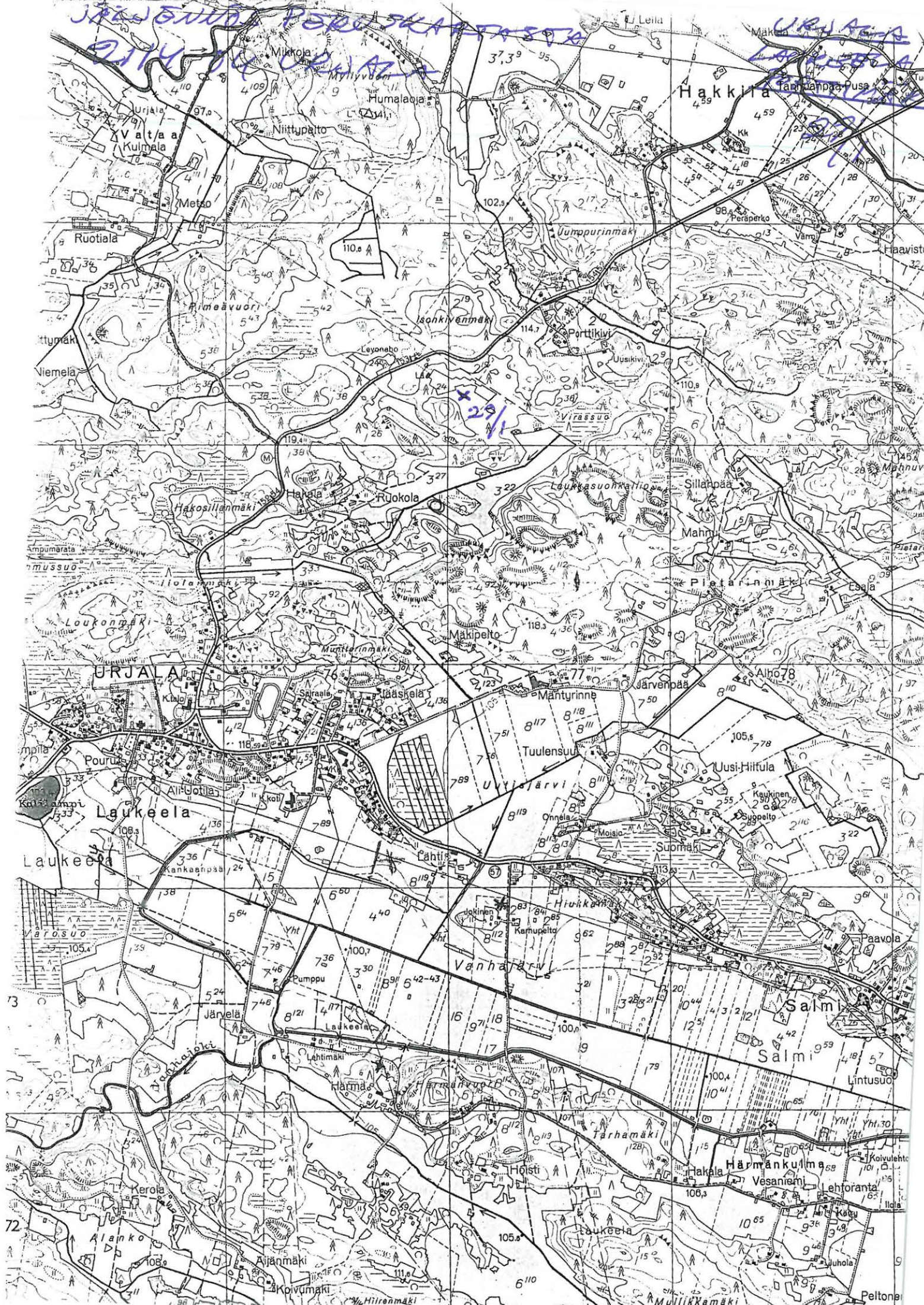
Porttimäen kiviraunion tarkastus v. 1983.

Urjalan muinaisjäännösten inventoinnin yhteydessä joku tapaamistani henkilöistä kertoi yllä mainitusta rauniosta. Raunio sijaitsee n. 2060 m Urjalan kirkosta koilliseen, Turku-Tampere tien itäpuolella. Raunio on kalliolisessa metsämaastossa olevalla pienellä kalliokumpareella. Raunion halkaisija on n. 3 m. Alkuaan paikalla on voinut olla kaksi pitkulaista rauniota, joiden raja on penkomisesta johtuen tullut vaikeasti havaittavaksi. Korkeutta rauniolla on vajaat 0.5 m.

Porttimäen raunio on rinnastettavissa ajaltaan ja tarkoitukseltaan epämääräisiin raunioihin, josta syystä määrittelin sen II-luokan kiinteäksi muinaisjäännökseksi.

Forssassa 12.3. 1984, Lauri Pohjakallio

27/11

F.2785.

PORTTIMÄEN RANNION KIVEKESKSEN
RIPPETTÄ.

URJALA

Huhti

Mullikkamäki

30/i

Kiviraunio, ajaltaan ja tarkoitukseltaan epämääräinen, II.

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 6772 02, y= 2478 09, z= 125-130.

kl. Huhti

tl. Vesaniemi, 10:35

om. Terho Rikkonen

Inventointi: Pohjakallio 1983.

URJALA

Ruhti

Mullikkamäki

30/1

Mullikkamäen kiviraunion tarkastus v. 1983.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen tiedustelin Vesaniemen tilan isännältä Terho Rikkoselta, josko hän tietää muita kiveyksiä, kuin mitkä ovat tilan nimellä merkityt. Hän opasti minut Vesaniemen tilan päärakennuksesta 700 m lounaaseen sijaitsevalle Mullikkamäen metsäalueen kalliokumpareelle. Kyseessä on kosteahkon metsän ympäröimä luode-kaakko suuntainen kalliokumpare. Sen luoteenpuoleisessa päässä, ei kallion korkeimmalla kohdalla, on selvästi ihmiskäsin tehty kiveys. Se on halkaisijaltaan n. 4 m, lähes pyöreä, mutta on ilmeisesti pengottu. Penkomisesta on kulunut aikaa, koska kiveystä peittää vahva sammal. Raunion korkeus on n. 0,5 m. Ks. kuvaa.

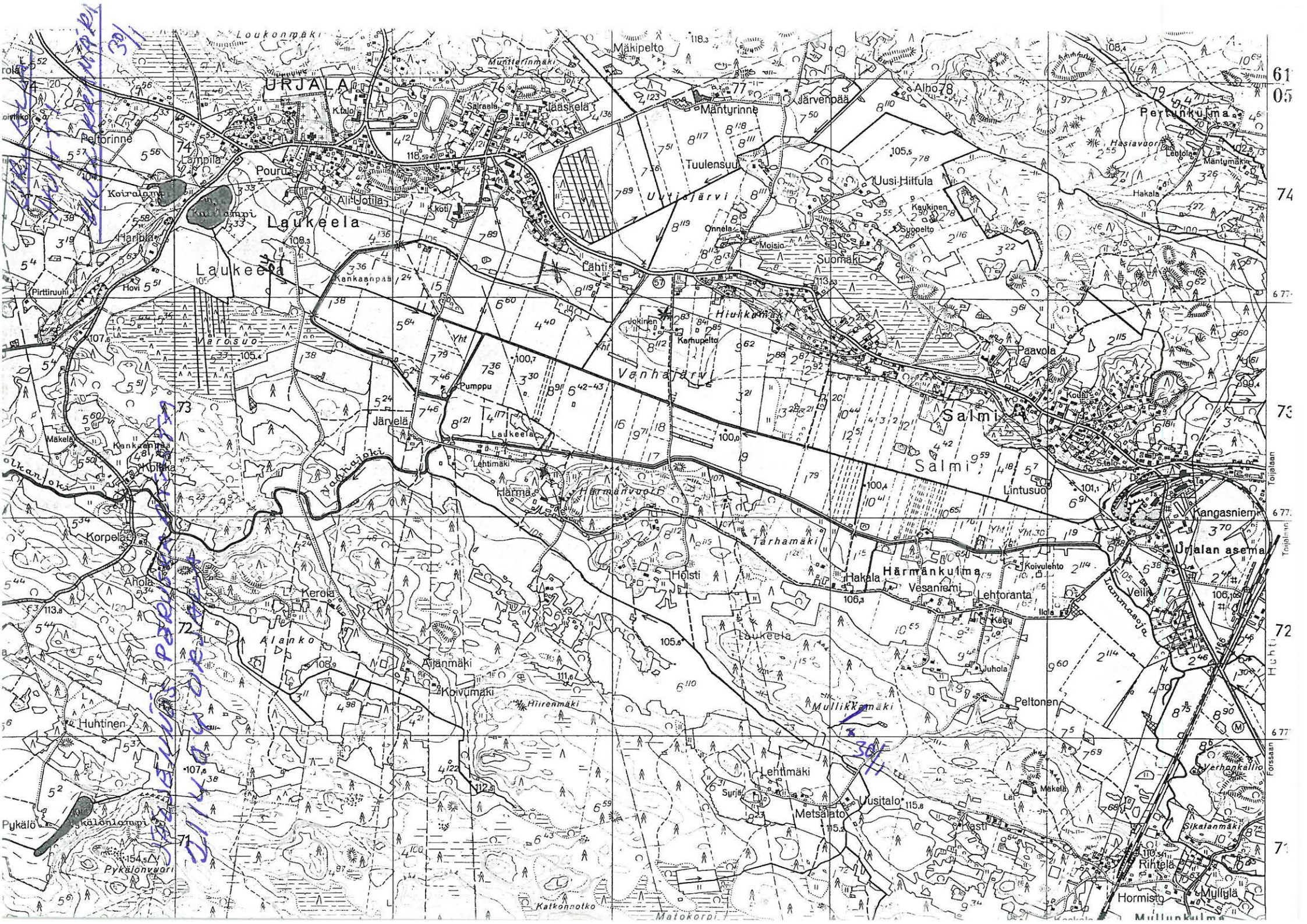
Yllä mainitusta rauniosta n. 12 m rinnettä ylös kaakkoon on vahvan turpeen sekainen, rinteeseen suuntainen pitkulainen n. 4 m pitkä ja 2 m leveä, 0,5 m korkea sammalpeitteinen raunio. Sen ympärillä on kiviä hajallaan.

Kiviä on vielä tästäkin rinnettä ylöspäin, mutta ei sen vertaa, että niistä voisi päällisin puolin määrittellä raunion rippeitä.

Muinaisjäännökseksi olen merkinnyt vain ensin mainitun, selvästi ihmiskäsin kootun kiveyksen, joka on yhdistettävissä ajaltaan ja tarkoituksestaan epämääräisiin muinaisjäännöksiin. Muut kiveykset olen huomioinut sen yhteydessä ja ehkä siihen kuuluvina, vaikka en ole maininnut niitä otsikossa erikseen.

Forssassa 27.3. 1984, Lauri Pohjakallio

391
301
SALONKORPI

Loukonmäki

UUSIKAUPUNKI

Pouru

Laukeela

Laukeela

Mäkipelto

Mäntyrinne

Tuulensuu

Uusi-Hittula

Pertunkulma

Lahti

Hiukkama

Vanhajärvi

Salmi

Salmi

Kangasniemi

Uralan asema

Alanko

Härämäki

Härämäki

Vesanranta

Mullikkamäki

Peltonen

Lehtimäki

Metsälato

Uusitalo

Sikalanmäki

Mulligla

Mullinkulma

61
05

74

67.7

73

67.7

72

67.7

71

Toijalan
Toijalan
Huh
Huh
Forsaan
Forsaan

Pykälö
Kälönlampi
Pykälönvarri

Matokorpi

30/
11

F.2778.

MULLIKKAMÄEN RAUNIO
N. RAAKOSTA.

F.2780

MULLIKKAMÄEN RAUNIO N. LOOTEESTA.

Valok. G. Seljohalmi

URJALA
Pappila
Mäntylä
31/1

Rautakautinen kalmisto, maansekaisia kumpuja, 4 kpl, II.

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 6779 04, y= 470 41, z= 100-105.

kl. Pappila

tl. Mäntylä

om. Pauli Särkinen, os. 3173 Honkola

Inventoinnit: Hirviluoto 1954, s. 45.

Pohjakallio 1983.

URJALA

Pappila

Mäntylä

31/1

Mäntylän kalmiston tarkastus kesällä 1963.

Inventointikertomuksessaan vuodelta 1955 Anna-Liisa Hirvikuoto mainitsee (no:41), että Korttejärven pohjoispuolella, Mäntylän tilalla, aivan Pappilan navetan länsisivustalla on kivinen kumpare, joka vaikuttaa rautakautiselta haudalta. Maasto on nurmikkoista mäntyjä kasvavaa hakamaata. Isojen maakivien rajoittamalle alalle on ladottu pienempää kiveystä. Kumpareta peittää suureksi osaksi turvekerros. Koko 6.70 m x 3.90 m x 65 cm.

Suorittaessani Urjalan muinaisjäännösten inventointia en näin tiedoin varustettuna löytänyt mainittua rauniota. Navetan tausta oli kovasti heinittynyt, mutta silti ihmetyttää, että raunio jäi löytymättä. Sitä vastoin löysin Mäntylän tilan päärakennuksesta n. 50 m luoteeseen sijaitsevan ladon vierestä neljän kummun ryhmän. Paikka on pelion reunassa olevaa metsämaasta. Ilmeisesti kyseessä on samat kumpareet, jotka Helmer Salmo mainitsee kupurasoljen KM 12043 tarkastuskertomuksessa 2.9. 1949, mutta ei ole tehnyt niistä sen tarkempaa selvitystä.

Laadin raunioista oheisen käsivaraisen sijaintipiirroksen ja tein kummuista seuraavat muistiinpanot:

Kumpu 1. Isojen kivien ja maansekainen kumpare, n. 6 x 5 m laajuinen ja n. 1 m korkea. Kaiveltu ja rikottu aikoja sitten. Nyt vahvan turpeen peitossa.

Kumpu 2. Noin 4 x 5 m kokoinen ja n. 1 m korkea. Kiven ja maansekainen, turpeen peitossa.

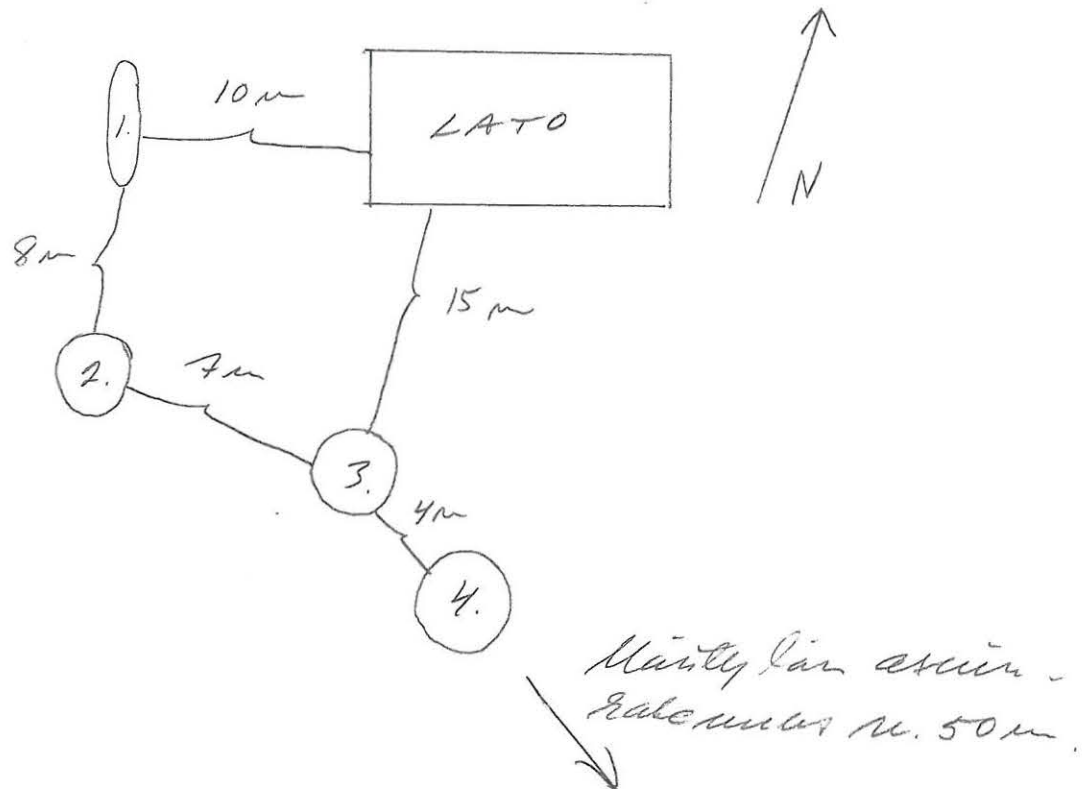
KÄÄNNÄ

Kumpu 3. Halkaisijaltaan n. 4m, pyöreähkö, n. 1 m korkea,
kiven ja maansekainen kuupare.

Kumpu 4. Suurten maakivien kupeessa, halkaisijaltaan n. 4m
ja vajaan metrin korkuinen, matala ja turpeen
peitossa.

Forssassa 13.3. 1984, Lauri Pohjakallio

URJALA
PAPPILA
MÄNTYLÄ

31/1

2) ↓

F. 2773.

1) ↓

F. 2772.

MÄNTYLÄN RAUNNOT 1 JA 2 KARKOSTA KUVAATTUNA.

Valok. L. Pohjola

RAUNIO NO:2 KOILLISESTA

RAUNIO NO:3 KAAKOSTA

LOUNAIS-HÄMEEN MUSEO

URJALA
PAPPILA
MÄNTYLÄ

31/1

RAUNCO NO: 4 LUOTEESTA.

VÄLÖK. L. POUJAKALLIO

URJALA

Vahonen

Huvilamäki

32/1

Kolme kivikumpua, mahdollisia rautakautisia hautoja, II.

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 6779 03, y= 2470 25, z= n. 102,5.

kl. Vahonen

tl. Rekunen, 1:15

om. Usko Rekunen, os. 31730 Honkola

Pelloksi kyntämätön saareke Huvilamäen länsipuolella.

Inventointi: L. Pohjakallio 1983

URJALA

Vahonen

Huvilamäki

32/1

Huvilamäen raunioiden tarkastus v. 1983.

Tarkastaessani Usko Rekusen löytämän kivikirveen KM 22145 löytöpaikkaa, kysyin löytäjältä hänen tekemistään mahdollisista muista muinaisjäännöshavainnoista. Silloin hän kertoi Huvilamäen länsipuolella olevista kiviraunioista. Huvilamäki on Honkolasta Tuoreenkulmalle johtavaan tiehen rajoittuva metsäsaareke. Siitä länteen on puutonta karikkoista, pelloksi raivaamatonta maata, jossa rauniot ovat. Paikka on vanhasta pappilasta 400 m länsilounaaseen ja n. 100 m Kortejärvestä pohjoiseen. Tein raunioista seuraavat muistiinpanot:

Raunio 1. Ison maakiven kupeessa, vain vähän maasta kohoava, halkaisija n. 3 m.

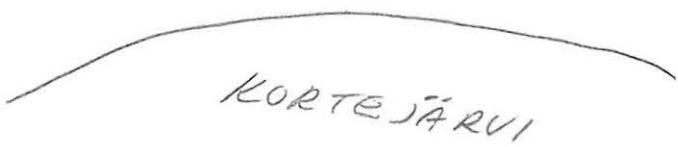
Raunio 2. Kivipintainen, halkaisija n. 3 m, itäreunassa kuoppa. Oli niin vatukon peitossa, että tunnistin raunion olemassa olon enimmäkseen jaloilla tunnus-
telemalla.

Raunio 3. Kiven- ja maansekainen, halkaisija n. 3.5 m, erotuu maastossa selvimmin.

Aluskasvillisuus peitti raunioita siinä määrin, että niitä ei kannattanut valokuvata. Selvästi ihmiskäsin koottuina pidän näitä raunioita mahdollisina rautakautisina hautoina ja II-luokan muinaisjäännöksinä.

Forssassa 4.4. 1984. Lauri Pohjakallio

JÄLJENNÖS
PERUSKARTASTA
2114 04 URJALA

URJALA
VAHONEN
HUUILAMÄKI
321

ETUKLALLA RAUNIO NO:3. RAUNIO 2 JA 1 OVAT
SEN TAKANA OIKEALLA, MUTTA OVAT NIIN
MATALIA, ETTEIVÄT NÄY KUVASSA.
KUVA ETELÄSTÄ.

URJALA

Urjalankylä

Häihälä

33/1

Rautakautinen kalmisto, I.

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 6775 54, y= 470 92, z= 105.

kl. Urjalankylä

tl. Häihälä

om. Astala

Kaivaukset: A.Hackman 1916 ja 1917.

Löydöt: KM 6703:3-9; KM 7097; KM 7276 ym.

Inventointi: L. Pohjakallio 1989.

Rautakautisen kalmiston tarkastus v. 1983 ja v. 1989.

Suoritin Häihälän kalmiston tarkastuksen Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen kesällä 1983. Paikalla on Alfred Hackman suorittanut kaivauksia vuosina 1916 ja 1917. Näiden tutkimusten kaivauskertomuksista selviää silloin tehdyt löydöt sekä kaivauksiin liittyvät yksityiskohtat.

Inventoinnin yhteydessä suoritettuna tarkastuksen aikana Hackmanin mainitsemissa N. Liuhtosen rakennuksessa ei enää asunut ketään. A. Kaukasen talossa asui 89-vuotias Lyydia Peltola. Hänen perunamaastaan, heti asuinrakennuksen itäpuolelta löytyi 1000-luvun rannerengas vuonna 1981 (KM 21214).

Maat molempien rakennusten ympärillä ovat pitkään saaneet kasyaa vapaasti. Vain Peltolan puutarhassa oli rikottua maata. Näillä kohdilla en havainnut mitään mainittavaa. Sitävastoin Peltolan (Kaukasen) asuinrakennuksesta n. 30 m etelä-kaakkoon, aivan pellon reunassa olevassa maakivessä (kertomuksen liitteenä olevaan karttaan merkitty numerolla 1) havaitsin yhden ns. uhrikuopan.

Kun Urjalaan viisi vuotta myöhemmin perustettiin kotiseutuyhdistys, alettiin sen virittämänä kiinnostua vanhoista asioista ja niinpä Häihälän alueelta löytyi kolme uutta uhrikiveä. Ensimmäinen (2) on samalla viljellyn maan rajalla kuin aiemmin mainittu, siitä n. 50 m länteen. Kivi oli turpeen ja sammalen peitossa ja täytyi siis kaivaa esiin ennen kuin kupit voitiin havaita. Kuppeja on 23 ja niiden lisäksi on joku-
nen tulkinnanvarainen syvennys. Kivi on huomattavan rautapitoinen ja ruosteessa.

Kolmas kuppikivi (3) on ensin mainitusta n. 45 m kaakkoon. Siinä on vierekkäin kaksi kiveä, joista vasemmassa on neljä kulhomaista syvennystä ja oikeassa viisi.

Neljäs kuppikivi (4) on viimeksi mainitusta n. 25 m etelään ja siinä on yksi kuppi.

Olen merkinnyt kivet tähän kertomukseen liitetyllä A. Hackmanin laatimalle kartalle. Vuoden 1989 uhrikivilöydöistä

lienee museoviraston puolesta tarkastuksen suorittanut Päivi Luppinen tehnyt erillisen kertomuksen.

Uhrikivien löytyminen osoittaa, että Häihälässä on ollut verrattain laaja kalmisto. Sen mahdolliset maan päälle näkyvät rakennelmat ovat uhrikiviä lukuunottamatta ilmeisesti tuhoutuneet jo aikoja sitten pelto-, puutarha yms. töiden yhteydessä, kuten Hackmanin kertomuksista selviää.

Koska Hackmanin kaivaukset käsittivät vain pienen osan alueesta, voitaneen kalmistoa pitää jokseenkin tutkimattomana. Siksi pidän kalmistoa II-luokan muinaisjäännöksenä, jonka merkitys pitäisi selvittää mahdollisen I-luokkaan siirtämisen kannalta. Kalmiston sijainti on merkittävä myös mm. siksi, että se on keskiaikaisen kivissakastin läheisyydessä.

Forssassa 30.9. 1989 , Lauri Pohjakallio

JÄLSENIJÖS
PERUSKARTASTA
2114 04 URJALA

URJALA
URJALANKYLÄ
HÄIKYLÄ
33/1

URJALA
URJALANK.
HÄIHÄLÄ

33/
11

F.2827.

UHKIKUI NO:1
KUVA POKKOISESTA

F.2829.

UHKIKUI NO:1
KUVA LUOTTESTA

Valok. G. Peltokallio

URJALA
URJALANK.
HÄIHÄLÄ

33/
1

UHRIKIVI NO:2
KUVA KOILLISESTA

F.4421.

UHRIKIVI
NO:3
KUVA POK-
KOISESTA

F.4422

UHRIKIVI NO:4
KUVA POKKOISESTA

F.4423. HAROK. L. POWSAKALLIO 1989

URJALA
Urjalankylä
Kukkuramäki
34/1

Rautakautinen hauta, II.

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 6775 41, y= 2471 50, z= n. 105.

k1. Urjalankylä

t1.

om.

Tutkittu rautakautinen hauta.

Kaivaus: A. Hackman 1927.

Löydöt: KM 8687; KM 8778:i-19.

Inventoinnit: Hirviluoto 1954, s. 37 (Grönholmin palsta).
Pohjakallio 1989.

Kukkuramaäen löytöpaikan tarkastus v. 1989.

Kukkuramaäen raunio on sijainnut, kuten Hackmanin kertomuksesta käy ilmi, Vanhankylän maantiesillasta n. 240 m kaakkoon ja n. 90 m etelään maantien lähimmästä pisteestä. Löytöpaikka on Kukkuramaäen länsipäätä, jossa kalliainen rinne laskee jyrkästi alapuolella oleville pelloille. Hackmanin paikanmäärityksen mukaan löytöpaikka on välittömästi Urjalankylän maantiesillalta koululle johtavalta tieltä takaisin maantielle erkanevan tienristeyksen kaakkoispuolella.

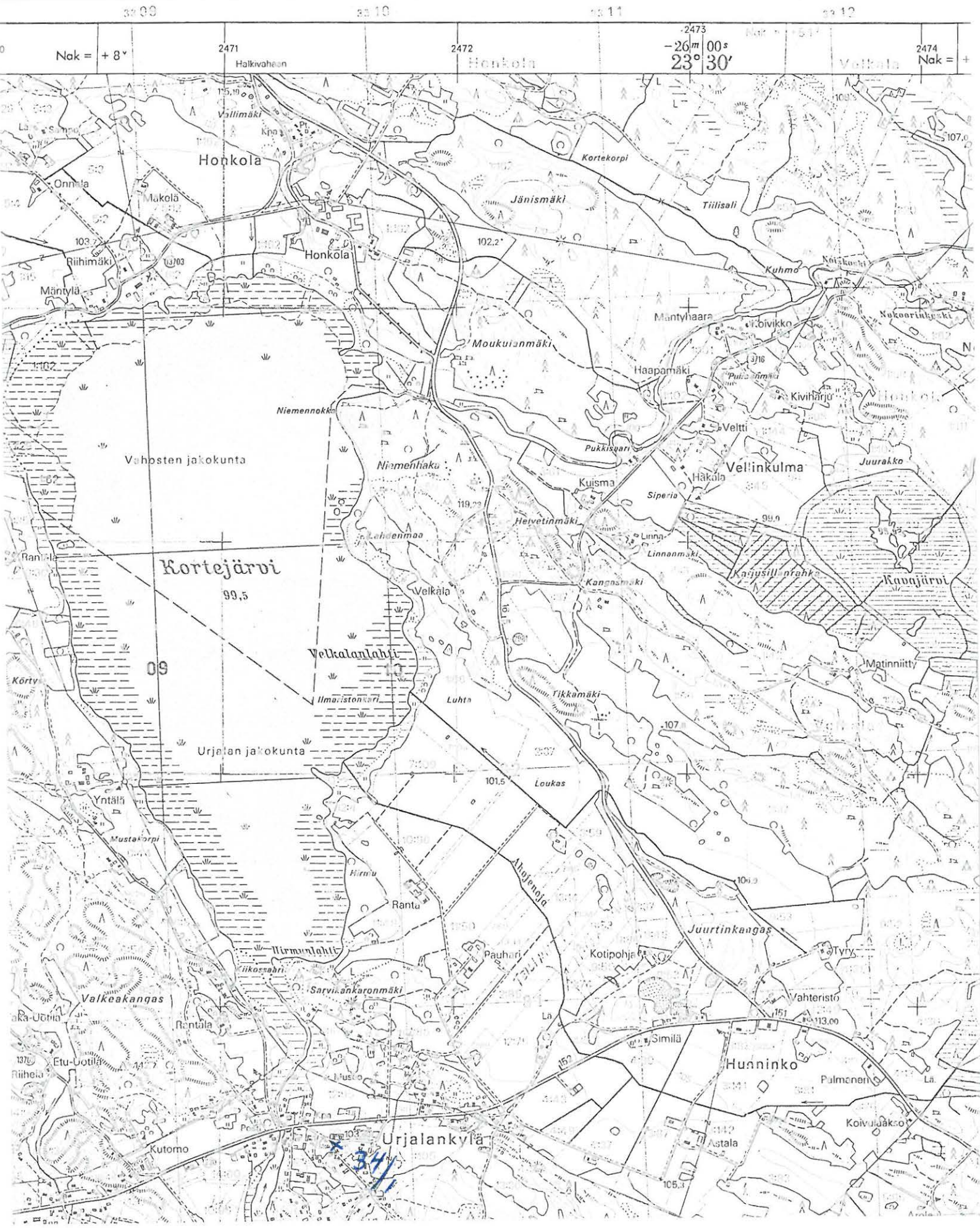
Paikkaa tarkastaessani se oli niin vahvan vutukon peitossa, että maaston nykyisestä laadusta on mahdoton sanoa yhtään mitään. Vaikka Hackmanin kertomuksen perusteella paikka voitaisiin siellä aikaisemmin suoritetujen kaiveluiden ja hänen tutkimustensa perusteella pitää III-luokan muinaisjäännöksenä, säilyttäisin sen kuitenkin II-luokassa. Tällöin alue voitaisiin mahdollisen maankäyttötarpeen ilmaantuessa vielä tarkistaa koekaivauksella, metallinilmaiseimella ym. keinoin.

Forssassa 2.10. 1989, Lauri Pohjakallio

JÄLJENNÖS
TERUSKARTASTA
2114 OY URJALA

URJALA
URJALANKYLÄ
KUKKURAMÄKI
34/

URJALAN ESIHISTORIALLISET IRTOLÖYDÖT

- 1) Hämeen museo: 82:67, pohjalaisen kirveen teräpuolisko; 82:67, tasataltan teräpuolisko; 82:67 kirves; 82:67, kourutalтта; 82:67, tasataltta; 82:67 oikokirves; 82:67, kourutalтта; 82:67, kourutalтта; 82:67, käyräselkäinen kourutalтта; 82:67, kourutalтта, käyräselkäinen; 82:67, harjavan tasataltan teräpuolisko; 82:67a, pohjal. kirveen katk.; 82:67b, poikkiteräinen kirves; 82:67d, terältä katkennut kourutalтта; 82:67, (h etiketissä) kourutalтта; 82:67/i, kiviaseen lohelmiä; 82:68, vasarakirveen teräpuolisko, Honkola, Honkola
- 2) KM 2066:134, rätmejsel, Salmi, Suolaniemi
- 3) KM 2066:136, bettändan af en mindre rätmejsel, Salmi, Paavola
- 4) KM 2102:268, dubbelmejsel eller yxa, Salmi, Hopanen I. Hopeaniemi
- 5) KM 2252:24, kivikirveen katkelma, Laukeela, Pykälö
- 6) KM 2252:26, paksu tasataltta, Urjalankylä, Koppala
- 7) KM 2252:20, vasarakirveen teräpuolisko; KM 3019:3, vasarakirveen hamarapuoli; KM 2252:21, Urjalankylä, Yntälä
- 8) KM 2252:22, oikokirves; KM 4128:1, tasataltta, Kampari, Vilpola
- 9) KM 2252:23, kappale kourutaltan vartta, Hakolahti, Tomukorpi
- 10) KM 2252:25, oikokirves tai tuura, Ikaala, Isotalo
- 11) KM 2572:396, tasataltan teräpuolisko, Vanhakylä, Häihälä
- 12) KM 2572:398, tasataltta tai vino kirves, Jokikulma, Särkipaju
- 13) KM 3019:4, teräkatkelma tuurasta, Ikaala, Tuomaala
- 14) KM 3059:10, kourutalтта, Kankaanpää, Kankaanpää
- 15) KM 3214, kourutalтта, Huhti, Heikkilä
- 16) KM 3214:2, kivikirves, Välkkilä, Mattila
- 17) KM 3908:2, tasataltta, Honkola, Hakosaari
- 18) KM 3654:2, tasataltta; KM 3654:3 kourutalтта; Järviö, Iso-Kokkila
- 19) KM 5360:2, viikinkiaikainen miekka, Salmi, Jordantvirta

- 20) KM 5602:1, reiällinen kivikirves, Kokonkylä, Eskola
- 21) KM 7276:1, pohjalainen kirves; 7276:2, weneenmuotoisen vasarakirveen vasarapuoli, Urjalankylä, Vohli-saari
- 22) KM 8725, tasataltta; KM 8729, tasataltta; KM 8732, lattea tasataltta; KM 8733:1, poikkikirves; KM 8734, kourutaltta, Laukeela, Karjukoski
- 23) KM 9049, iso olkapääkirves, Halkivaha, Saarikko
- 24) KM 9295:1-3, tasataltta, kiveniskos, neljä kiveniskosta, Huhti, Veili
- 25) KM 9295:4, hioimen osa, Laukeela, Seppälä
- 26) KM 11880:1, oikokirves, Salmi, Härmän vasikkahaka
- 27) KM 11880:2, nelisivuinen kivikirves, Salmi, Härmä
- 28) KM 12148, pyöreäteräinen oikokirves, Hakolahti, Rasiila
- 29) KM 12149, poikkikirves, Ikaalankoski
- 30) KM 13446, poikkikirves, Nuutajärvi, Lehtimäki
- 31) KM 13447:1-2, oikokirves, kivikirveen hamaran katk. Huhti, Veili
- 32) KM 14252, virolainen vasarakirves, Hakolahti, Kulokangas
- 33) KM 15220:1, poikkiteräisen kivikirveen katkelma; KM 15900, oikokirves, Hakolahti, Nummenpää
- 34) KM 15824, poikkiteräinen kirves, Kankaanpää, Suvantola
- 35) KM 4322:1, reiätön kirves, KM 15858 poikkikirves, Kehro, Laurila
- 36) KM 15859, poikkikirves, Kehro, Pikku-Hutko
- 37) KM 15899, tasataltta, Ikaala, Mikkola
- 38) KM 17617, kivikirves, oikoteräinen, Honkola, Honkola
- 39) KM 18681, reikäkivi, Laukeela, Hakala (Koivumäki)
- 40) KM 20577, suksi, Kortejärvi
- 41) KM 21616, poikkikirves, Huhti, Heikkilä
- 42) KM 21617, soikea tuluskivi, Puolimatka, Taka-Hollo
- 43) Hakolahden koulu, alkeellinen tasataltta, Hakolahti, Kankaanpää
- 44) KM 22145, kivikirves, Vahonen, Rekunen
- 45) Haritun kansakoulu, pallonuija, Pääskylä, Järventausta, Ihamäki

- 46) Riehun kansakoulu (Vesilahti) kourutaltoa, kaksoiskirves, Kehro, Seppälä
- 47) Haritun kansakoulu, kourutaltoa, Harittu, Kankaanpää
- 48) Haritun kansakoulu, kourutaltoa, Harittu, Kansakoulu
- 49) L-H.M. 2600, kivikirves, Ikaala, Isotalo
- 50) Hämeen museo, Tampere N: 337:6 liuskerenkaan katkelma, Hakkila
- 51) Satakunnan museo 7061 (Pori), tasataltoa, eteläsuomal., Kokonjärvi
- 52) KM 5360:3, kivikirves, Salmi, Paavola, Isoniitty.
- 53) KM 13334, primitiivinen kirves, Urjalankylä, Yntälä.
- 54) KM 13103, poikkikirves, Salmi, Lähti.
- 55) KM 3808, veneenmuotoinen vasarakirves, Honkola, Koivakallionmäki.
- 56) KM 2066:133, hyvin hiotun oikotaltan terä; KM 8112, tasataltoa, Valajärvi, Tiensuu.
- 57) KM 11880:1, oikokirves, Salmi, Härmä.
- 58) KM 13388:1-2, epäsäännöllinen kivi ja saviastianpaloja, Huhti.
- 59) KM 6355:70, iskukivi, Huhti, Kukuramäki.
- 60) KM 2102:270, soikea tuluskivi, Salmi, Suolaniemi.
- 61) KM 5347:5, rautakeltti, Vanhakylä, Ahojenmaa.
- 62) KM 12030, suomalainen ango, Nuutajärvi.
- 63) KM 49, pronssineula, Honkola, Velkala.
- 64) KM 2102:269, soikea tuluskivi, Kankaanpää, Kankaanpää.
- 65) KM 7276:3, soikea kupurasolki, Urjalankylä, Ojala.
- 66) KM 13047, rautainen keihäänkärki, Leikkikangas, Saha.
- 67) Hämeen museo 1224:18, soikea tuluskivi, Nuutajärvi.
- 68) Hämeen museo 1253:9, soikea tuluskivi, Laukeela, Nissi.
- 69) KM 2066:137, soikea tuluskivi, Harittu Metsäperä.
- 70) KM 11640, soikea tuluskivi, Välkkilä, Kankainen.
- 71) KM 12845, soikea tuluskivi, Välkkilä, Saarikko.
- 72) KM 13162, soikea tuluskivi, Laukeela.
- 73) KM 20577, suksi, Urjalankylä, Kortejärvi.
- 74) Kultaseppä Gust. Lindellin kok. Tampere, Oikokirves, Kankaanpää, Ihamäki, Lähdeniitty.

- 75) KM 12027, värttinäkivi, Honkola, Kalliola.
- 76) KM 2252:27, tasataltta, Perho, Huhdanmäki.
- 77) KM 3214:2, kivikirves, Välskilä, Mattila.
- 78) KM 18344, kourutaltta, Välskilä, Kytölä.
- 79) KM 22399, tasataltta, Hakkila, Ruokola.
- 80) KM 20230, nelisivuinen oikokirves, Kamppari, Sänke-
lä.
- 81) KM 20327:1-3, kirveen tai taltan kantakatkelma, Lau-
keela, Kolkanmylly.
- 82) KM 21278, kaksoiskirves, Leikkikangas, Rytölä.
- 83) KM 23578, karneolihelmi, Salmi, Kalliomäki.
- 84) KM 5468A:1-2, keihäänkärkiä, rautaa, Salmi, Sakala.
- 85) KM 6461, tasataltta, Leikkikangas, Suvikrouvi.
- 86) KM 13689:8, kovasin, Leikkikangas, Suvikrouvi (?).
- 87) KM 12043, suomalainen kupurasolki D-tyyppiä, Honkola, Pappila

Peruskartta: 2114 04 URJALA ym.

Koordinaatit: x= 6779 33, y= 2471 43 (Honkolan kartano)

k1. Honkola

t1. Honkolan kartano

om. Christina Furuhjelm

Hämeen museo:

82:67 Pohjalaisen kirveen teräpuolisko, molemmiin puolin, samoin terälle laskeutuva, terän muoto pyöreä.

82:67 Tasataltan teräpuolisko, kapeahko, vahva, poikkileikkaus katkeamalta: so. teräpuoli eli etupuoli harjava, sivut viistot.

82:67 Kirves, pieni, leveä, lattea, tasareunainen, heikosti poikkiteräinen.

82:67 Kourutaltta, terältä katkennut, leveä, isollainen ja raskas, poikkileikkaukselta kulmikas, lappeilta tasainen.

82:67 Tasataltta, lattea, leveä, nimeksi hiottu, vasemmalta reunalta (teräpuolelta katsoen) hiukan viistoon silitetty.

82:67/i Kiviaseen, ehkä ns. pohjalaisen kirveen lohelmia.

82:67 oikokirves, hyvin pieni, niskalle oheneva, reunoilta tasotettu.

82:67 (h etiketissä) Kourutaltta, leveä, lattea, poikkileikkaus latteanpyöreä.

82:67 Kourutaltta, kapea, paksu, köyry ja kuperaselkäinen, kyljiltä ja edestä tasainen.

82:67 Kourutaltta, siro, kaita, vahva, selältä hyvin kupeva.

Yllä luetellut esineet kuuluvat kansakoulunopettaja E. Korrin lähetykseen vuodelta 1906 ja ovat löydetty Honkolan kartanon ympäristöstö ja lähistöltä. Lahjoittaja on E. Furuhjelm.

82:67 Kourutaltta, käyräselkäinen, 105x37x27 mm.

82:67 Harjavan tasataltan teräpuolisko 74x36x20 mm.(Tämän esineen MV lappuluettelon lapussa lukee, että löydetty Kankolan lähistöltä. Tarkoittanee Honkolaa).

82:67 Käyräselkäinen kourutaltta 124x32x25 mm.

82:67a Pohj. kirveen katk. 104x64x19.

82:67b Poikkiteräinen kirves, 66x48x19 mm.

82:67d Terältä katkennut kourutaltta, tummanharmaata kiiveä, 157x50x34 mm.

82:68 Vasarakirveen teräpuolisko (Tämän esineen tietojen perään on kirjoitettu: Voinee olla löydetty Haritun kuimalta, Rantalan torpan Kuurinmaa nimisestä pellostä. Ks. J.V. Hirsjärven kert. s. 100).

Yllä lueteltujen esineiden löytötietoina mainitaan: Löytyneet Honkolan kartanon lähistöltä. 82:68 vasarakirveen teräpuoliskon yhteydessä mainitut Haritun Rantalan torppa tai sen Kuurinmaa niminen pelto eivät olleet tapaus milleni henkilöille tuttuja paikkoja.

Honkolan kartanon maat ovat huomattavan laaja-alaiset, eikä yllämainittujen esineiden osalta ole mainittu tarkempia löytötietoja.

Forssassa 22.1. 1983, Lauri Pohjakallio

URJALA

Salmi

Suolaniemi

2/2

Peruskartta: 2114 07, KYLMÄKOSKEN ASEMA

Koordinaatit: x= 6772 66, y= 484 24 (Suolaniemen asuin-
rakennus)

kl. Salmi

tl. Suolaniemi

om. Olavi Järvinen

KM 2066:134, rätmejsel, smalare upp till, rektangulär
genonsk. fr. Suolaniemen (Suoniemi?) Mikkola i Udriala.
Salomon Wilskmans femte sändning den 16. April (och i
Maj) 1881.

Kourutalitta (piirros), "Urjalan pitäjässä, Salmen kylä-
kunnassa, kruunun puustellin maalla, Juholan torpparina
Suolaniemellä, itsellismiehellä." - "Soramäestä löytyy
sannan seasta kyynärän syvästä." (Salmen kylästä kruunun
puustellin maalta?). Salmon Wilskmanin tieto.

Suolaniemi sijaitsee n. 4.2 km itään Urjalan asemalta
ja n. 800 m Hakkarinjoesta etelään. Talon nykyinen omis-
taja ei luonnollisesti tiennyt löydöistä, eikä ole ha-
vainnut maillaan mitään mainittavaa. Hän ei myöskään e-
sittänyt arveluja soramäen sannanottopaikan sijainnis-
ta, eikä tiennyt mitään Mikkolasta.

Forssassa 22.1. 1983, Lauri Pohjakallio

Lounais-Hämeen museo

URJALA

Salmi

Paavola

3/2

Peruskartta: 2114 04 URJALA

Koordinaatit: x= 6773 73, y= 478 70 (Paavolan pääraken
nus

kl. Salmi

tl. Paavola

om. Osmo Vehmas

KM 2066: 136. Bettändan af en mindre rätmejsel med uppåt
afsmalnande genomskärning.

Från Salmen Paavola i Udriala. Salmon Wilskmans femte
sänding den 16. April (och i Maj) 1881.

Löytöpaikka ei ole enää määriteltävissä.

Forssassa 22.1. 1983, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2114 04 URJALA

Koordinaatit:

kl. Salmi

tl.

om.

KM 2102:268, dubbelmejsel eller yxa med rektangulär genomsk. smalast på midten; i senare tid kånhända använd till slipsten;

fr. åker å Hopanen hmn i Salmenkylä af Urdjala. Salomon Wilskmans sjunde (egentl. nionde) sänding den 22. Januari 1882.

Inventointikertomuksessaan (s. 14) tietää Anna-Liisa Hirviluoto kertoa, että esineen löytöpaikaksi mainitaan Salmen kylän Hopeaniemi. Tarkampia löytötietoja ei ole.

Lähemmäksi löytöpaikkaa en minäkään päässyt.

Forssassa 22.1. 1983, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 6771 60, y= 2474 40 (Pykälön asuinrakennus)

k1. Laukeela

t1. Pykälö

om.

KM 2252: 24, kivikirveen katkelma. Suuren kivikirveen katkelma, toinen syrjä suoraksi ja sileäksi hiottu, 86,5 mm pitkä, 64 mm leveä, 31,5 mm paksu. Luultavasti Laukeelasta löydetty. Yhdistyksen stipendiaatin kansakoulunopettaja J.W. Hirsjärven lähetys. Yhdistykseen saapunut 14.5. 1884. Ks. S.M.Y:n verifik. s. 151. (J.V. Hirsjärven kihlakuntakertomuksen mukaan löytynyt Pykälälammen torpasta).

Pyrin selvittämään löytöpaikkaa yllä mainittujen tietojen perusteella. Urjalan kirkosta n. 3.3. km lounaaseen on Pykälölampi ja sen länsirannalla Pykälö -niminen talo. Se ei ollut enää asuttu, mutta lienee (?) yllä mainitun Pykälölammen torpan tienoilla.

Forssassa 22.1. 1982, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2114 04 URJALA

Koordinaatit: x= 6775 44, y= 2471 22 (Urjalankylän postti)

kl. Urjala

tl.

om.

KM 2252:26, paksu tasetalta, päällispuoli kolmitahkoinen, terä uudestaan hiottu, 96 mm pitkä, 48 mm leveä terältä, 23 mm paksu; Koppalasta. Yhdistyksen stipendiaatin Tammelan kihlakunnassa, kansakoulunopettaja J.W. Hirsjärven lähetys. Yhdistykseen saapunut 14.5. 1884. Ks. S.M.Y:n verifik. s. 151. (J.V. Hirsjärven kihlakuntakertomuksen mukaan löytynyt Urjalanjoen rannalta).

Koppala on sijainnut nykyisen Urjalan postin kohdalla. Löytöpaikasta ei ole yllämainittua tarkempaa tietoa.

Forssassa 23.1. 1983, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2114 04 URJALA

Koordinaatit: x= 6777 02, y= 2470 42 (Yntälä)

kl. Urjalankylä

tl. Yntälä, 6:44

om. Antti Yntälä

KM 2252:20, vasarakirveen teräpuolisko

KM 2252:21, reikäkivi

KM 3019:3, vasarapuoli

KM 2252:20. Reiän kohdalta katkenneen, tavattoman hoikan ja ohkaisen "veneenmuotoisen" vasarakirveen teräpuolisko, 96 mm pitkä, 47 mm leveä, karain väli 33 mm, reiän pituus 27 mm, päällispinnalla "valinharja". Yntälästä. Yhdistyksen stipendiaatin Tammelan kihlakunnassa, kansakoulunopettaja J.W. Hirsjärven lähetys. Yhdistykseen saapunut 14.5. 1864. Ks. S.M.Y:n verifik. s. 151. (J.V. Hirsjärven kihlakuntakertomuksen mukaan löytynyt santakuopasta Kortejärven länsirannalta.

KM 2252:21. Pieni, melkein suunnikkaan muotoinen reikäkivi liuskamasta, 50.5 mm pitkä, 36.5 mm leveä, 14.5 mm paksu, reiän diam. 9 mm. Myöskin Yntälästä. (pellostä). Yhdistyksen stipendiaatin Tammelan kihlakunnassa, kansakoulunopettaja J.W. Hirsjärven lähetys. Yhdistykseen saapunut 14.5. 1864. Ks. S.M.Y:n verifik. s. 151.

KM 3019:3. Vasarapuoli pienestä veneenmuotoisesta vasarakirveestä. Pit. 64 mm. Löytty santakuopasta Kirkonkylän Yntälän talossa. S. Wilskmanin lähetys 17.11. 1894.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen pyrin tarkastamaan yllä mainittujen esineiden löytöpaikkoja. Niistä ei kuitenkaan selvinnyt sen enempää. Talon nykyinen isäntä ei tiennyt näistä löydöistä mitään, eikä liioin tiennyt, mistä hiekkaa on otettu. Hän arveli sitä kaivetun aina tarpeen mukaan sopivista kohdista.

Forssassa 23.1. 1983, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2114 04 URJALA

Koordinaatit: x= 6778 08, y= 2475 75 (Vilpola)

kl. Kamppari

tl. Vilpola

om. Matti Nissi

KM 2252:22, oikokirves, pyöreäteräinen, pyöreämpi puoli hyvin hiottu, 142.5 mm pitkä, 61 mm leveä, 34 mm paksu. Kampparin Vilpolasta, Yhdistyksen stipendiaatin Tammelan kihlakunnassa, kansakoulunopettaja J.W. Hirsjärven läheisyys. Yhdistykseen saapunut 14.5. 1884. Ks. S.M.Y:n verifik. s. 151 (Kihlakuntakertomuksen mukaan löytöpaikasta ei ole tietoa).

KM 4128:1, tasataltta, hienorakeista kivilajia (viheriäiskiveä), ainoastaan terä hiottu, teränlaskun puoli varresrta rapautunut ja rosainen, siinä myös neljä mustempaa viirua poikkipäin, yksi musta viiru terässä, varsipäässä isoja koloja, terä eheä, 145.5 mm ptk., 49 mm lev. 37.5 mm pks.

Kerääjä K.A. Lindströmin keräys, lunastettiin valtion kokoelmiin 6.10. 1902. Urjalan pitäjän Kampparin kylän Kampparin talon Wilpolan torpan pellosta löytänyt torppari Gustaf Wilpola.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyvän pyrin selvittämään yllä mainittujen löytöjen löytösuhteita. Vilpola on nykyisin itsenäinen talo ja sijaitsee Tarpianjokeen rajoittuvan peltoaukean pohjoisreunassa (Villamo).

Talossa ei löydöistä tiedetty mitään, eikä sen mailla ole havaittu tavallisesta poikkeavaa. Käyntini ajankohdalla pellot olivat viljeltynä, joten en voinut tarkastaa niitä.

Peruskartta: 2113 12 MÄYRÄ

Koordinaatit: x= 6763 96, y= 490 51 (Tomukorven asuin
rak.)

kl. Hakolahti

tl. Tomukorpi

om. Reunanen

KM 2252:23, kappale kourutaltan vartta, poikkileikkaus
puolipyörä, 65 mm pitkä, 41 mm leveä, 28 mm paksu.
Välkkilästä Tomukorvesta (päälle korjattu Tomukorven
torpasta).

Yhdistyksen stipendiaatin Tammelan kihlakunnassa, kansakoulunopettaja J.W. Hirsjärven lähetys. Yhdistykseen saapunut 14/V 84. Ks. S.M.Y:n verifik. s. 151.

Tomukorpi oli asumaton ja ilmeisesti kesämökkikäytössä. En tavannut siellä ketään, enkä alueella mitään mainittavaa.

Forssassa 23.1. 1983, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2113 09, VÄLKKILÄ

Koordinaatit: x= 6767 94, y= 483 88, z= 107.5-110.

kl. Ikaala

tl. Isotalo

om. Timo Isotalo

KM 2252:25, latuskainen, pyöreäteräinen oikokirvas tahi tuura, ylipäästä rikkunut, 94 mm pitkä, 55.5 mm leveä, 15 mm paksu. Ikaalasta, yhdistyksen stipendiaatin Tammelan kihlakunnassa, kansakoulunopettaja J.W. Hirsjärven lähetys. Yhdistykseen saapunut 14/5 84. Ks. S.M.Y:n verifik. s. 151.

(J.V. Hirsjärven kihlakuntakertomuksen mukaan löytynyt talon läheltä ja läheltä Kokonjärven läntisen pään pohjoisrantaan.)

Ikaalan talossa löytöalueen arveltiin olevan Ikaalan talosta 150 m etelään olevan Kokonjärven rantapellon. Pelto oli tarkastuksen ajankohtana kynnetty. Kiertelin sitä havaitsematta mitään mainittavaa. Isontalon väki ei myöskään ole nähnyt pellolla mitään tavallisuudesta poikkeavaa.

Forssassa 23.1. 1983, Lauri Pohjakallio

Lounais-Hämeen museo

URJALA

Vanhakylä

Häihälä

11/2

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 6775 55, y= 471 16 (Häihälän pääreken
nus)

k1. Urjalankylä

t1. Häihälä

om. Jaakko Astala, os. Helsinki

KM 2572:396, tasataltan teräpuolisko, terävä, teränlasku
taitteinen, pit. 66.5, terän l. 49, pks. 14.5, poik-
kileikkaus melkein suorakaiteinen.

Vanhastakylästä, Häihälän talon Kankaisten torpan
pellosta. S. Wilskman 28.3. 1888.

Urjalan muinaisjäännösten inventointia suorittaessani
en saanut selville Kankaisten torpan sijaintia. Häihälän
tila on kesäasukäytössä, enkä tavannut sen omistajia.

Forssassa 25.1. 1983, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2114 07, KYLMÄKOSKEN ASEMA

Koordinaatit: x= 6773 44, y= 483 42 (Särkipajun asuin
rak.)

k1. Jokikulma
t1. Särkipaju
om. Matti Rintala

KM 2572:398, tasataltta tai vino kirves, terä tylsäksi
tärvättynä, pit. 144-, l. 52.5, varsipää pyöreän suip-
poinen, pks. 33+, poikkil. litistynyt soikio. Hurrun
(Huhdin?) kylästä, Hurrin Mäkelän torppari Särkipaju
peltomaata kuokkiessa löytänyt. S. Wilskman 28/III 88.

Särkipajun tila sijaitsee n. 3.5 km Urjalan asemasta
n. itäkoilliseen ja 300 m Hakkarinjoesta etelään. Tila
on keskellä alavaa peltomaata. Nykyinen asukas ei ole
havainnut maillaan mitään mainittavaa tai tavallisuudes-
ta poikkeavaa. Tarkastusajankohtana tilan pellot olivat
viljeltyinä, joten en päässyt tarkastamaan niitä.

Forssassa 25.1. 1983, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2113 09 VÄLKKILÄ

Koordinaatit: x= 6768 08, y= 483 96 (Tuomaalan päära-
nus)

kl. Ikaala

tl. Tuomaala

om. Tarmo Tuomala

KM 3019:4, teräkatkelma tuurasta.

Löydetty Juho Tuomaalan pellosta Kokon kylässä. S. Wiisk-
manin lähetys 17.11. 1894.

Löydöstä ei tiedetty talossa mitään. Yhtenä mahdol-
lisuutena pidettiin Kokonjärven rantapeltoa talosta n.
300 m kaakkoon. Se on ollut peltona jo löytöajankohtana.
Sieltä ei siis tiedetä löydetyn mitään, eikä kyntämättö-
mään peltoon suunnattu tarkastusmatkakaan tuonut lisäva-
laistusta.

Forssassa 25.1. 1983, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2114 04 URJALA

Koordinaatit: x= 6773 49, y= 2473 41 (Kankaanpään as.
rak.)

kl. Kankaanpää

tl. Kankaanpää

om. Paavo Jaakkola

3059:10, kourutalitta, pts. 89, 1v. 30 ja paks. 22.5 mm.
Löyd. Heinolan pellosta Kankaanpään rusthollin maalla.
Salomon Viiskmanin lähet. Kirjeessä Tampereelta 16 p.
helmik. 1895 ja verif.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen kä-
vin Kankaanpään kartanossa kysymässä Heinolan pellon si-
jaintia. Tilan omistaja ei sitä tiennyt, eikä ollut muu-
tenkaan havainnut maillaan mitään esihistorian kannalta
kiintoisaa.

Forssassa 27.1. 1983, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2114 07, KYLMÄKOSKEN ASEMA

Koordinaatit: x= 6772 80, y= 480 34 (Heikkilän asuin
rak.)

kl. Huhti

tl. Heikkilä

om. Eino Visa

KM 3214:1, kourutalutta, pilaantuneella terällä, terältä
suippupäinen, pit. 196, lev. 45 ja p. 30 mm. Löytynyt
torppari Matti Teini Huhurin Heikkilän pellosta. K.A.
Lindströmin lähetys 6/2 96, Verif.

Maanomistajan mukaan Heikkilä ja Mattila ovat olleet
ennen sama paikka ja niiden maat ovat käsittäneet koko
kylän. Näin ollen enää ei ole mahdollista saada tietoon,
mistä yllämainittu esine on löytynyt.

Forssassa 28.1. 1989, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2113 09, VÄLKKILÄ

Koordinaatit: x= 6767 25, y= 486 37 (Mattilan päära-
nus)

k1. Välkkilä

t1. Mattila

om.

KM 3214:2, kivikirves, melkein hiomattomalla varrella,
enempi latuskainen, pit. 178, lev. 63 ja paks. 27 mm.
Löytänyt talonpoika Karl Mattila Pälkilän (korjattu
Välkkilän) Mattilan pellosta. K.A. Lindströmin lähetys
6/2 96. Verif.

Pyrkiessäni tarkastamaan löytösuhteita en tavannut
Mattilan talossa ketään.

Forssassa 2.2. 1983, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2114 02, HALKIVAHA

Koordinaatit: x= 6782 50, y= 2468 25 (Hakosaari)
kl.

t1. Honkola

om. Christina Furuhjelm

KM 3908:2, tasataltta.

Esineet, jotka K.A. Pettersson keräsi ja 21:stä markasta möi valtion kokoeimiin 6.12. 1900.

Melkein kauttaaltaan hiottu tasataltta, jonka teränpää kokonaan murtunut, poikkileikkaus lähenee suunnikasta, toisessa lappeessa matala uurre (toisessa kyljessä kaksi) varren kiinnittämistä varten. 123 mm pitkä, 56 mm leveä, 23 mm paksu. Löytänyt torppari H.Grönholm noin 40 vuotta sitten Honkolan kartanon Hakosaaren maalta Pohjoisjärven rannalta. Myynyt torpantyttö Alexandra Grönholm.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen pyrin tarkastamaan yllä mainitun esineen löytöpaikkaa. Se ei ollut löytötietoja tarkemmin määriteltävissä. Hakosaari on Honkolan kartanosta n. 4.5 km luoteeseen sijaitseva, suomaastosta vähäsen kohoava metsäsaareke. Pohjastenjärvi on tästä edelleen luoteeseen n. 750 m. Järven rannat ovat enimmäkseen soisia. - Mitään mainittavaa en kummallakaan alueella havainnut.

Forssassa 2.3. 1983, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2114 07, KYLMÄKOSKEN ASEMA

Koordinaatit: x= 6771 20, y= 487 54 (Kokkilan asuin-
rakennus)

kl. Järviö (Annula)

tl. Iso-Kokkila (Vähä-Kokkila)

om. Saara ja Simo Iso-Kokkila

KM 3654:2, tasataltta, vaaleanharmaata kiveä, var-
sipäästä kapeneva, ylipää viisto, 100 mm pitkä, 50 mm
leveä, 27 mm paksu. Järvien kylän Vihtori Kokkilan talon
renki Antton Walenius löytänyt talon läheisyydestä pel-
lostosta useampia vuosia takaperin. - Alli Salmen lähetys
3/II 1899. Lunastettu valtion kokoelmiin 6/II 1899.

KM 3654:3, kourutaltta, vihertävää kiveä, kapenee ylös-
päin, teränsuu tylsä ja yksi kulma lohjennut, 143 mm
pitkä, 57 mm leveä, 29 mm paksu. Järvien kylän Kokkilan
talon torpparilta Eenokki Waleniukselta. Löytöpaikka
tuntematon.

Kokkilan talossa löydöstä ei tiedetty mitään. Tunnis-
tettiin kuitenkin siksi samaksi taloksi, jonka maalta ja
jonka renki löydöt on tehnyt. Nykyiset asukkaat eivät
ole nähneet maillaan mitään esihistorialliseen viit-
taavaa.

Forssassa 3.2. 1983, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 5773 84, y= 2477 04, z= 105-110 (paikka suunnilleen koordinaattien osoittamalla kohdalla)

kl. Salmi

tl. Lähti

om. Jaakkola

KM 5360:2, viikinkiaikainen miekka.

Löytö on merkitty Anna-Liisa Hirviluodon vuoden 1954 inventointikertomukseen numerolla 23 ja hän kirjoittaa paikasta seuraavaa: "Entisen Vanhajärven pohjoispuolella, Jordanvirran uomasta n. 10 m itään sijaitsee pieni kalliainen kumpare, jonka etelärinteeltä sanotaan löydetyn edellämainitun esineen. Tarkempia löytötietoja ei ole olemassa. Havaitsin kumpareen etelärinteellä kahden maakiven rajoittaman syvennöksen. Kuopan pohjalla oli pieniä kiviä ja n. 20 cm:n syvyydessä n. 10-15 cm:n paksuinen nokiviiru. (Ks. ohien piirrettyä karttaa). Edelleen kiinnitti huomiotani kumpareen lounaiskulmassa pitkulainen kivirakennelma, joka mahdollisesti voisi olla rautakautinen hauta. Koko = 4 m x 2.30 m x 1.5 m (ks. ohien piirrettyä karttaa). Sen eteläpäässä oli lyhtytolpan syvennys." Lisäksi Hirviluoto viittaa Appelgren-Kivalon selontekoon museoviraston esihist. tston top. arkistossa sekä inventointikertomuksensa karttaliitteisiin.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen kävin yllämainittujen löytötietojen mukaisella alueella. Pintapuolinen tarkastelu ei osoittanut paikalla olevan mitään mainittavaa. En edes havainnut Hirviluodon mainitsemaa pitkulaista kivirakennelmaa.

Forssassa 13.2. 1984, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2113 09, VÄLKKILÄ

Koordinaatit: x= 6767 52, y= 485 30 (Eskolan päära-
kus)

kl. Kokko

tl. Eskola

om. Kalle Eskola

KM 5602:1, reiällinen kivikirves, rombimainen, teräpuoli
hieman laajeneva ja vähän kaareva, heikko nuppi, harja
kummallakin puolella, 196 x 50 x 36 mm.

Esine, jonka keräilijä K.A. Lindström on v. H.M:lle
lähettänyt lunastettavaksi 22/7. 10. Lunastettu seuraava
päivänä. - Kivikirves, löydetty Urjalan Kokonkylän
Eskolan talon rantapellosta, Kokonjärven rannasta. Löy-
töpaikka talosta on n. 200 m. Löytänyt talollinen Johan
Eskola.

Pellot talosta n. 200 m rantaan päin ovat hyvin lä-
hellä Kokonjärven nykyistä pohjoisranta. Pelto oli ta-
lossa käydessäni niittynä. Talon isäntä ei tiennyt pel-
lostä löytyneen muuta, eikä ollut havainnut siinä mitään
mainittavaa.

Forssassa 4.2. 1983, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 6774 00, y= 2472 00 (Vohlissaari)

kl. Urjalankylä

tl. Kantala, 4:400

om. Eino Kantala

KM 7276:1, Pohjalainen kirves

2. Weneenmuotoisen vasarakirveen vasarapuoli

Esineet osti tohtori A. Hackman kesäkuussa 1917 Smk:-lla 12:-. L. kalastaja, seppä Kalle Reilinin poika Frans Reilin Rutajärvessä olevasta Wohdissaaresta. Löytöpaikka oli saaren pohjoispuolella oleva pelto lähellä rantaa. Frans Reilinin mukaan löytyivät esineet läheltä toisiaan.

Löytötiedoissa mainittu pelto lienee ollut koordinaatein ilmoittamastani kohdasta runsaat 100 m luoteeseen, jossa vanhan peruskartan mukaan näyttää olleen pelto. Nykyisin paikka on metsittynyt, eikä siellä ollut havaittavissa mitään mainittavaa.

Forssassa 4.2. 1983, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 6773 01, y= 2475 45, z= n. 100-105.

kl. Laukeela

tl. Rno: 6:8 ja 6:10

om.

KM 8725, tasataltta. Frans Porttikiven lähetys, diar.
20.11. 1926, lunastus 40 mk.

Esinen on löytänyt Frans Porttikivi (Urjalan Hakkilasta), Urjalan pitäjän Kolkanjoen Karjukoskea perkat-
taessa (uomaa syvennettäessä 18.10 1926 Vanhanjärven
kuivatusta varten. Esine löytyi n. 100 m alaspäin siitä
paikasta, josta aikaisemmin löydetyt, mutta vasta myö-
hemmin museoon saapuneet kiviesineet oli löydetty. Ks.
Pälsin 30.10. 26 päivättyä kertomusta löytöpaikasta ynnä
Väinö Ahteen myöhemmistä löydöistä kertovaa 7.12. 26
päivättyä kirjettä, mal. top. arkistossa.

KM 8729, tasataltta. Johan Sandbergin, osoite Ypäjä kk.
lähetys, hinta 45 mk, diar. 2.12. 26.

Esineen on löytänyt lähettäjä Urjalan pitäjän Kolkan-
joen Karjukoskea syvennettäessä, n. 20 m alavirtaan su-
lusta, kosken etelärannalta, n. 1.5 m syvästä, "raanaki-
vien alta", mustasta maasta, jossa oli hiiliä ja pala-
mattomia kovia puita. Läheltä löytyi savipiipun pesä ja
ruostunut rautaveitsi, jotka osoittavat löytökohdan se-
kundääriseksi: esineet ovat peittyneet Karjukoskea n. 70
v. sitten perattaessa, uomasta poistettujen kivien alle.

KM 8732, lattea tasataltta. August Tuomisen lähetys Ur-
jalasta, lunastettu 35 mk:lla, diar. 8.12. 26. Lattea
tasataltta. Löydetty Urjalan pitäjän Kolkanjoen Kar-
jukoskesta sen uomaa syvennettäessä, n. 25 m sulusta a-
lavirtaan, kosken etelärannalta, n. 0.5 m syvästä.

KM 8733:1, poikkikirves; :2, tasataltta. E. Linnan lähe-
tys Urjalasta, lunastettu 75 mk:lla, diario 9.12. 26.

Löydetty Urjalan pitäjän Kolkanjoen Karjukoskesta,
sen uomaa syvennettäessä, sulun alapuolelta, samoilta

Peruskartta: 2114 01, NUUTAJÄRVI

Koordinaatit: x= 6778 32, y= 469 84, z= 105-110.

kl. Halkivaha

tl. Saarikko, 1:1

om. Eino ja Paavo Ahonen

KM 9049. iso olkapääkirves.

Väinö Anttilan, os. Kylmäkoski, Taipale, lähettämä kiviesine, joka lunastettiin 100 mk:lla. Verif. Diar. 25/VII 1929.

Löytänyt Väinö Anttila Urjalan pitäjän Urjalankylän Saarikon talon pihamaalta, pohjoispuolelta, n. 200 m järven rannasta; paikalla on kivistä soramaata, viljelemätöntä.

Löytyi perustusta kaivettaessa 60 cm syvyydeltä.

Saarikon talo sijaitsee n. 3.2 km Urjalankylän kiviakastista luoteeseen ja 100-200 m Kortejärven länsirannasta. Talossa käydessäni siellä ei ollut ketään, mutta tapasin maanomistajan myöhemmin Honkolassa ja hän kertoi esineen löytyneen kivijalan kohdalta. Muuta mainittavaa ei oltu havaittu. Tarkastuskäynnin yhteydessä en havainnut mitään mainittavaa. Talo on kuitenkin rakennettu samanlaiselle soranyppylälle, kuin miltä tämän seudun vasarakirvesajan löytöjä on tehty.

Forssassa 5.2. 1983, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2114 04 URJALA

Koordinaatit: x= 6773 06, y= 2479 29, z= n. 105.

kl. Huhti

tl. Veili

om. Jaakko Veilin perikunta, Irja Veili

KM 9295:1-3, Maanviljelijä Jaakko Veilin marrask. 20 p. 1930 Kansallismuseolle lahjoittamat kiviesineet.

1. Tasataltta

2. Kiveniskos

3. Neljä kiveniskosta

Löytänyt lahjoittaja J. Veili kesällä 1930 Urjalan Huhdin kylästä, Vanhajärven rannalla olevasta Veilin perunamaasta, puoliväiltä Palomäen kivik. asuinpaikkaa ja Palomäenjokea, hiekkamaata.

Urjalan muinaisjäännösten inventoinnin yhteydessä v. 1982 osoitti Irja Veili minulle löytöpaikan. Sen mukaan se poikkeaa Anna-Liisa Hirviluodon määrittelemästä löytöpaikasta, että etäisyys Palomäen kivikautisesta asuinpaikasta on 150 m, mutta suunta on pikemmin lounaaseen kuin etelään.

Paikka on viimeksi ollut laitumena ja sen jälkeen saanut kasvaa umpeen, joten mitään mainittavaa en siellä havainnut. Todettakoon, että löytökorkeus on sama kuin Palomäen ja Veilin asuinpaikoilla sekä niiden väliltä löytyneillä kiviesineillä KM 1344:1-2.

Forssassa 6.2. 1983, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2114 04 URJALA

Koordinaatit: x= 6774 19, y= 2475 74, z= 102.5-105.

k1. Laukeela

t1. Seppälä

om. Martti Nissin perikunta (Helvi Nissi)

KM 9295:4, hioimen osa. Maanviljelijä Jaakko Veilin marrask. 20 p. 1930 Kansallismuseolle lahjoittamat kiviesineet. - Löytäneyt J. Veili Urjalan Laukeelan kylästä, Vanhajärven ns. Seppälän rannasta.

Urjalan muinaisjäännösten inventoinnin yhteydessä v. 1982 tapaamani talon emäntä ei tarkalleen tiennyt mitä paikka on sanottu Seppälän rannaksi. Anna-Liisa Hirviluodon inventointikertomuksen kartan mukaan löytöpaikka on Seppälän talosta n. 350 m kaakkoon, kuivatus Vanhajärven rannalla. Tarkastukseni ajankohtana paikka oli viljapeltona, joten tarkastus jäi suorittamatta.

Forssassa 6.2. 1983, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 6773 20, y= 476 68, z= n. 105.

kl. Salmi

tl. Härmä

om. Arto Rantala

KM 11880:1, oikokirves, pit. 10.35, leveys 5.3 ja pak-
suus 2.65 cm.

Maanvilj. pka Mauri Rantalalta 300 markalla lunas-
tetut kiviesineet. E. Kivikosken tuomat virkamatkaltaan.
Diar. 25/6 48. - Löyt. Mauri Rantala Urjalan pit. Salmen
kl. Härman tl. vasikkahaasta keväällä 1948. Paikka on
metsäkalliomaata. Esine oli maanpinnassa.

Härmän talosta löytöpaikkaa tiedustellessani maanor-
mistaja osoitti sen olevan Härmän tilan päärakennuksesta
n. 100m pohjoiseen, vasikkahaan kupeessa olevan entisen
pellotilkun. Se oli täysin umpeenkasvanut, enkä havain-
nut paikalla mitään mainittavaa.

Forssassa 7.2. 1983, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 6773 08, y= 476 68 (Härmän asuinrakennus)

kl. Salmi

tl. Härmä

om. Arto Rantala

KM 11080:2, nelisivuinen kivikirves, 7.25; 4.35 ja 2.1 cm.

Maanvilj. pka Mauri Rantalalta 300 mk:lla lunastetut kiviesineet. E. Kivikosken tuomat virkamatkaltaan. Diar. 25.6. -48. - Löyt. Mauri Rantala Urjalan pit. Salmen kl. Härmän tl. kotinurkilta v. 1947. Löytöjä ei tarkemmin muista löytöpaikkaa.

Maanomistaja kertoi löytöpaikan olevan talon ja myös Anna-Liisa Hirviluodon inventointikertomuksessaan mainitseman navetan eteläpuoleisen pellon. Tarkkaa löytökohtaa maanomistaja ei tiennyt. Käyntini ajankohtana pelto oli viljeltynä, enkä päässyt suorittamaan tarkastusta.

Forssassa 7.2. 1983, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2113 12 MÄYRÄ

Koordinaatit: x= 6764 52, y= 490 41 (Koiviston asuin-
rakennus).

kl. Hakolahti

tl. Koivisto

om. Kalle Hannu

KM 12148, pyöreäteräinen oikokirves, 153 x 58 x 41 mm.

Mv. Arvo Kytölään 26.5. 1949 tuoma ja löytäjältä Martti Nisulalta 400:- lunastettu kiviesine. Tosite. - L. kesällä 1947 Martti Nisula (os. Urjala, Välskilä, Urjalan pitäjän Hakolahden kylän (Välskilä) Rasilan talon maalta peltoa äkeellä ajettaessa pellostä n. 150 m Kankaanpään talosta itään. Esine oli ruokamullassa maanpinnassa.

Rasilan talo tunnistettiin nykyiseltä nimeltä Koivistoksi. Sen maat ovat nykyisin naapuritalon eli Hannun hallinnassa. Löytöpaikka oli siellä käydessäni viljelytynä, joten sen tarkastus jäi suorittamatta.

Forssassa 8.2. 1983, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2113 09, VÄLKKILÄ

Koordinaatit: 6768/482 tai 6769/481

kl. Ikaala

tl.

om.

KM 12149. mustaa kovaa kiveä oleva poikkikirves, mitat 134x 51 x 30 mm.

Mv. Arvo Kytölä 28.5. 1949 tuoma Urjalan Välkkilän kansakoulusta ja samalla kipsikopioon vaihdettu esine. Tosite. - L. v. 1899 koskimestari Karl Fischar (kuollut 1943 lähes 80 vuotiaana) johtaessaan valtion työnä tehtävää Ikaalan koskenperkaustyötä: Koski on Ikaalan kylässä olevasta Kokkojärvestä Vanhaanjärveen laskevassa joessa. Löytökohta on Helsingin-Porin valtamaantien läheisyydessä, Urjalan rautatieasemalta tullessa tasan 3 km valtatiestä n. 120-140 m. vasemalla puolen (tulo-suuntaan nähden) taloudellisella kartalla se on sil- lanpään valtatieen itäpuolella. Löytäjä luovutti silloin perustettuun Urjalan Välkkilän kansakouluun.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen py- rin tarkastamaan yllä mainitun löytöpaikan. Ikaalankos- kea ei tapaamani henkilöt tunteneet, mutta arvelivat sen olleen yllä mainittujen peruskartan ruutujen alueella, johon myös yllä mainittu löytötieto viittaa.

Forssassa 8.2. 1983, Lauri Pohjakallio

URJALA

Nuutajärvi

Lehtimäki

30/2

Peruskartta: 2114 01, NUUTAJÄRVI

Koordinaatit: x= 6771 73, y= 462 83, z= 109-110.

kl. Nuutajärvi

tl. Lehtimäki, 1:55

om. Väinö Lehden perikunta

KM 13446, kivinen poikkikirves, 9,9 x 4,8 x 2,8 cm.

Yliopp. Anna-Liisa Hirviluodon stipendiaattimatkaltaan mukanaan tuoma esine, jonka mv. Väinö Lehti on lahjoittanut Kansallismuseolle. - Esineen löytyi mv. Lehti 1954 Valajärven Votsikkosuolta rakennustöissä n. 1 m syvyydestä. Ks. Urjalan pitäjän stipendiaattikertomusta top. arkistossa.

Lehtimäen tilan asukkaat kertoivat, että esine löytyi Lehtimäen navetan rakentamisen yhteydessä. Silloin oli myös näkynyt hiiltä. Paikka on Votsikkosuon peltoaukeaman pohjoispuolen reunaa, jossa hiekkaperäinen pelto viettää lounaaseen pellolle. Mitään mainittavaa en paikalla havainnut.

Forssassa 10.2. 1983, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 6772 92, y= 2479 36, z= n. 105.

kl. Huhti

tl. Veili

om. Irja Veili (=Jaakko Veilin perikunta)

KM 13447:1, kivinen oikokirves, 7.7 x 4.3 x 2.2 cm.

KM 13447:2, kivikirveen hamaran katk. 6.9 x 5.2 x 2.1

cm.

Esineet on löytänyt Kalle Orell n. v. 1910 Urjalan Huhdin Santamäen tilan asunnon edessä olevasta perunapellosta. Ks. Anna-Liisa Hirviluodon stipendiaattiker-
tomusta KM esihist. top. arkistossa.

Tarkastin löytöpaikan Urjalan muinaisjäännösten in-
ventointiin liittyen kesällä 1982. Löytöpaikka sijaitsee
Veilin asuinrakennuksesta n. 20 m lounaaseen pellon ra-
jassa olleessa perunamaassa Irja Veilin kertoman mukaan.
Paikka ei enää ollut puutarhana, vaan pihanurmena, joten
en havainnut siinä mitään mainittavaa. Löytökohta on n.
150 m Veilin Peräpellon asuinpaikasta pohjoiseen, samal-
la korkeuskäyrällä, joten on mahdollista, että asuin-
paikka jatkuu tänne.

Forssassa 10.2. 1982, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2113 09, VÄLKKILÄ

Koordinaatit: x= 6765 19, y= 489 38, z= 115-120.

kl. Hakolahti

tl.

om.

KM 14252, virolainen vasarakirves, 20.3 x 8 x 5.45 cm.

Mv. Arvo Kytölän ilmoituksen perusteella museoon hankittu ja 4000 mk:lla lunastettu esine. Diar. 19.10.1957. - Kirveen on löytänyt maanviljelijänpoika Tuomo Hiukkamäki 1.10. 1957 Urjalan pitäjän Hakolahden kylästä Elma Isotalon omistamalta Isotalon Kulokangas nimiseltä metsäpaletalta tila Kankaanpää kompassilukemasta 53 vie löytöpaikalle, matka 300 m. Sonninottaankoski komp. luk. 40 matka 300 m. Hiukkamäki komp. luk. 50 matka 600-800m.

Maa kivikkoista. Kirves oli hiekan ja soran rajassa. Löytökohta järkälän ja seinäsammalen peittämä kumpare. N. 2 km itään köydetty kivikirves, taitta ja keihäänkärki. Karttaluonnos verifikaatissa.

Hakolahden Nummenpään talosta oppaakseni lähtenyt mies osoitti minulle hiekanottopaikan, josta vasarakirves on löytynyt. Se sijaitsee suunnilleen koordinaatein osoitetulla paikalla Kulokankaan polun lounaispuolella. Kuoppa on vajaan 10 m halkaisijaltaan ja hiekanotto lopetettiin sieltä löydön jälkeen. Mitään mainittavaa ei hiekkakuopan reunoilla näkynyt, mutta ennen mahdollista hiekanoton jatkamista on alueella suoritettava perusteellinen koekaivaus.

Forssassa 14.2. 1933, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2113 09, VÄLKKILÄ

Koordinaatit: x= 6765 20, y= 489 14, z= 110-115.

kl. Hakolahti

tl. Nummenpää

om. Pertti Leino

KM 15220:1, poikkiteräinen kivikirveen katkelma, 6.4 x 5 x 2.5 cm. Mv. Tuomo Hiukkamäen löytämä ja Arvo Kytölän Kansallismuseoon lähettämä esine. Lunastus 500 mk. Kts. Verif. Diar. 5.10. 1961. - Esineen löysi maanviljelijä Tuomo Hiukkamäki (os. Urjala, Hakolahti) 15.5. 1961 Urjalan pitäjän Hakolahden kylän Hiukkamäen 1:23 tilan maalta. Maanomistaja Aug. Hiukkamäen perikunta. Esine löytyi viilloksen päältä hiekkamaasta kulopelto nimiseltä lohkolta.

KM 15900, oikokirves, harmaata kiveä. Kantaan päin kape-
neva. Terä kaareva, toinen laita murtunut. Kyljet epä-
säännölliset, koko esine pituusakselin suuntaan epäsym-
metrinen, 145 x 56x30 mm. Mv. Väinö Mäkisen löytämä ja Arvo Kytölän museoon tuoma esine. Lunastettu 7 markalla. Diar. 7.10. 62. - Esineen on löytänyt mv. Mäkinen (os. Urjala, Hakolahti) äestäessään Urjalan pitäjän Hakolahden kylän Nummenmaan talon Kulokankaan lohko nimistä peltoa, jonka itse omistaa. Samalta paikalta on aikaisemmin löytynyt kiviesine (KM 15220). Vrt. löytötietoja n:on 15220 kohdalla.

Löytöalue sijaitsee Nummenpään talosta n. 1 km luoteeseen. Yllä koordinaatein merkitty kohta on KM 15900:n löytöpaikka. Sen minulle osoitti Nummenpään talosta oppaakseni lähtenyt mies. Hänen mukaansa KM 15220 on löytynyt samalta pellolta, mutta koordinaatein mainitusta löytöpaikasta n. 200 m kaakkoon. Alue on tasaista peltoa. Se oli tarkastusajankohtana viljeltynä, enkä havainnut siellä mitään mainittavaa. Oppaani mukaan peltoa viljelleetkään eivät ole havainneet siinä mitään tavallisuudesta poikkeavaa.

Forssassa 17.2. 1983, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2114 05, KEHRO

Koordinaatit: x= 6788 12, y= 473 66, z= n. 110.

kl. Kehro

tl. Pikku-Hutko

om. Eino Hutko

KM 15859, poikkikirves, nelisivuinen, tummaa kiveä. Kirves on tasaleveä, mutta kantaosa on melko teräväksi hiottu; laskettu selkä sekä ylä- että takalappeelta. Terä melko jyrkkälaskuinen, hiottu sekä etu- että selkälappeelta. Kyljet melkein hiomattomat, 119 x 45 x 30 mm.

Kirveen on löytänyt Juho Hutko Urjalan Kehron kylästä "Helmanin mäen" vierestä mittatyössä Hutkon ja Helmanin rajalta rinteestä, joka viettää etelään Riehunojaan. Paikka on Hutkoon vievästä tiestä n. 105 m lounaaseen. Vrt karttaa no: 15858:n verifikaatissa.

Löytöpaikka on etelään, Riehunojaan viettävää rinteitä. Maanomistaja osoitti koordinaatein merkityn paikan, mutta ei tiennyt tarkkaa löytökohtaa. Kiertelin alueella sekä läheisellä pellolla, joka ei ollut kynnetty. Pellon reunalle oli kasattu sieltä kerättyjä kiviä. En havainnut alueella mitään mainittavaa.

Forssassa 23.2. 1983, Lauri Pohjakallio

Lounais-Hämeen museo

URJALA

Ikaala

Mikkola

37/2

Peruskartta: 2113 09, VÄLKKILÄ

Koordinaatit: x= 6760 08, y= 483 90 (Isotalon päära-
kennus)

kl. Ikaala

tl. Isotalo

om. Timo Isotalo

KM 15899, tasataltta, tummaa kiveä, nelisivuinen, kantaan päin levenevä. Mahdollisesti keskentekoinen. Yläla-
pe suora, alalape kupera, kylkien alalappeen puoleiset
särmät fasetoitu. Terän lasku jyrkkä, terän suu kaareva,
126 x 42 x 29mm.

Arvo Kytölältä (os. Urjala) 7 markalla lunastettu e-
sine.

Diär. 7.10. 1963. - Esine on löytynyt Urjalan pitäjän
Ikaalan kylän Mikkolan talosta romujen joukosta 1932.

Mikkola on nykyisin Isotalon yhteydessä. Esineen
löytösuhteista ei ole tarkempia tietoja.

Forssassa 23.2. 1983, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 6779 70, y= 2471 26, z= 105,5-110.

kl. Honkola

tl. Honkola

om. Christina Furuhjelm

KM 17617, kivikirves, oikoteräinen, 129 x 60 x 26 mm.

Koululainen Markku Määttäsen (os. Metsäkansa) Kansallismuseoon toimittama esine. Ks. tark. verif. Lahja. Di-ar. 19.7. 1968.

Esineen on löytänyt koululainen Markku Määttäsen Urjalan Honkolan kylän (alkuperäistiedoissa Haarosen kylän) Honkolan talon maalta; esine löytyi puhelinlinjalta mittaustyön yhteydessä maan pinnalta; maa paikalla on hiekkaa. Esine löytyi 25.6. 1968.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen tarkastin yllä mainitun esineen löytöpaikan, jonka sijainnin määrittelin verifikaatin karttapiiirroksen avulla. Löytöalue on Honkolan kartanosta n. 400 m luoteeseen. Mainitulle kohdalle puhelinlinjan alle ja ympärille on istutettu joko löytöajankohtana tai pian sen jälkeen mäntyjä. Tarkastusajankohtana paikalla oli tiheää männikköä, maanpinta oli heinäistä sammalikkoa, tasaista ja kivetöntä. Havaintojen teko oli vaikeaa, enkä huomannut löytöalueella mitään mainittavaa.

Forssassa 27.3. 1983, Lauri Pohjakallio

Lounais-Hämeen museo

URJALA

Laukeela

Hakala (Koivumä

ki)

39/2

Peruskartta: 2114 04. URJALA

Koordinaatit: x= 6775 70, y= 2477 00, z= 110-112.5.

kl. Laukeela

tl. Hakala (Koivumäki), 3:33

om. Lauri Hakala, os. 31760 Urjala

KM 18681, reikäkivi, hiikkakiveä, 114 x 101 x 33 mm, reikä keskelä 20 x 21 mm, suista halkaisija 47 ja 49 mm.

Lauri Hakalan löytämä kivikautinen irtolöytö. Ks. verif. Lunastus 20,- Diar. 29.2. 1972.

Esineen löysi Lauri Hakala v. 1967 Pourun taloon kuulualta Koivumäen tilalta R:no 3:26. Esine löytyi kynnettäessä n. 15-20 cm syvältä savimullasta, kauan viljelyksessä olleesta pellostä.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen pyrin tarkastamaan yllä mainitun löytöpaikan. Löytäjä osoitti minulle kartalta löytökohdan, joka on Urjalan kirkosta n. 1.6 km koilliseen oleva pelto. Se oli viljelyksessä, joten en havainnut siellä mitään mainittavaa.

Forssassa 27.3. 1983, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: 6776/2471 (luultavasti täältä alueelta)

kl. Urjalankylä

tl.

om.

KM 20577, suksi, mäntypuuta. Suksesta on tallella keulaosa ja keskiosa, jotka liittyvät yhteen. Kantaosa sen sijaan on poissa. Suksi on tasaisesti kärkeä kohti kape-neva. Keskiosa on 75.5 cm pitkä ja 11 cm leveä. Paksuus on 1.1 cm (pälkään kohdalta 3.2 cm). Päällispinta on heikosti kaareva ja pohja tasainen. Keskiosa on takana haljennut. Päläs on 35 cm pitkä ja 6.1 cm leveä sekä hieman kovera. Mäystimenreikä on 4 cm leveä. Keskiosan päällispintaa koristaa päläksen etupuolella neljä kak-sittaista pitkittäin kulkevaa koristejuovaa, jotka jat-kuvat keulaosaan. Keskiosan yläpäässä suksen syrjässä on reikä, jonka tarkoitus on tietämätön.

Pohjassa on 5 cm leveä ja 2.5 mm syvä olas. Keulaosa on 53 cm pitkä ja 9 cm leveä, sivusta on lohjennut palo- ja pois. Pohjassa on olas 4 cm leveä ja kapenee päätä kohti.

Suksen on löytänyt mv. Asko Kivi (os. 31720 Ur-jalankylä) Urjalankylässä sijaitsevan Kortejärven etelä-rannasta heinää niitettäessä v. 1941. Löytöpaikka ei ole tarkemmin tiedossa. Löytäjä asui Kortejärven eteläpuo- lella (x= 6775 87, y= 2471 59) ja niitti järvenrantapel- toja verrattain laajalla alueella.

Forssassa 1.3. 1983, Lauri Pohjakallio

Lounais-Hämeen museo

URJALA

Huhti

Heikkilä

41/2

Peruskartta: 2114 07 KYLMÄKOSKEN ASEMA

Koordinaatit: x= 6772 80, y= 480 24, z= 105-110.

kl. Huhti

tl. Heikkilä

om. Eino Visa

KM 21616, poikkikirves, vihertävää liuskeista kiveä,
kantaan kapeneva, kannalta iskemän jäljiltä, terä hiot-
tu.

114 x 62 x 26 mm.

Esineen löysi mv. Eino Visa syyskesällä 1982 Urjalan aseman Heikkilän tilan pellosta, Heikkilän asuinrakennuksesta n. 100 m länteen. Pelto viettää länteen Urjalan asemalle päin.

Löytöpaikka oli tarkastusajankohtana viljeltynä, joten mitään mainittavaa ei ollut havaittavissa. Esine perittiin löytäjältä inventointiin liittyen ja toimitettiin edelleen museoviraston kokoelmiin.

Forssassa 2.3. 1983, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2114 01 NUUTAJÄARVI

Koordinaatit: x= 6777 52, y= 462 94, z= 87.5-90.

kl. Puolimatka

tl. Taka-Hollo, !:26

om. Osmo Ojala

KM 21617, soikea tuluskivi, punaista hiiekkakiveä, kapeaa sivua kiertää ura tikkauksen jäljiltä, toisella lappeella selvä, toisella vähemmän selvä iskentäuta, 81 x 60 x 36 mm.

Esine perittiin löytäjältä Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen. Löytänyt mv. Oiva Ojala 1960-luvun alussa Puolimatkan kylän Taka-Hollon tilan (om. Osmo Ojala) juurikaspellosta, joka sijaitsee 100 m etelään Taka-Hollon asuinrakennuksesta. Esine havaittiin juurikaannostokoneessa.

Tarkastusajankohtana pelto ei ollut kynnetty, eikä havainnut siinä mitään mainittavaa.

Forssassa 2.3. 1983, Lauri Pohjakallio

Lounais-Hämeen museo

URJALA

Hakolahti

Kankaanpää

43/2

Peruskartta: 2113 12 MÄYRÄ

Koordinaatit: x= 6763 34, y= 490 77 (Kankainen I.Kan-
kaanpää)

kl. Hakolahti

tl. Kankaanpää

om. Kalle Kankaanpää

Hakolahden koulu, alkeellinen tasataltta, vaalea, viher-
tävänharmaata kiveä, vain teräosa hiottu, - 130 x 44.5 x
18.5 mm.

Löytänyt Hakolahden koulun oppilas Sirkka Kankaanpää
25.9. 1972 kotinsa perunapellosta Urjalan Hakolahden ky-
lässä.

Kankaanpään talo sijaitsee Hakolahden koulusta n. 150
m kaakkoon ja on merkitty kartalle Kankainen -nimiseksi.
Talon väki ei tiennyt löydöstä mitään. Pihalla ei enää
ollut puutarhamaata, josta sitä olisi voinut arvailla.

Forssassa 2.3. 1983, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 6778 94, y= 2470 10, z= 100-102.5

kl. Vahonen

tl. Rekunen, 1:15

om. Usko Rekunen, os. 31730 Honkola

KM 22145, oikokirves, harmaata liusketta, nelisivuinen, kantaa kohti kapeneva, kanta suora, terä kaareva, teräkulmilla varustettu. Poikkileikkaus nelisivuinen, kapeat sivut suorat, lappeet kuperat. Mitat: 105 x 53 x 29 mm.

Esineen löysi mv. Usko Rekunen v. 1978 salaojituksen yhteydessä Kortejärven luoteispäähän silloin kaivetun ojan kohdalta, penkalle nostetusta maasta. Löytöpaikka on parikymmentä metriä Honkola-Vahonen tiestä etelään ja hieman enemmän Kortejärven rannasta pohjoiseen. Maaperä on savea ja ilmeisesti ollut aikanaan järven pohjaa. Löytöoja on lähes pohjoisluode-eteläkaakko -suuntainen. Löytäjä kertoi, että lähellä löytökohtaa oli saveen seassa myös kiveystä. Se tuntui kaivinkoneessa ainakin kahdessa paikassa.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen kävin löytöpaikalla ja sain esineen löytäjältä museovirastoon toimitettavaksi. Löytöpaikalla en havainnut mitään mainittavaa.

Forssassa 2.3. 1984, Lauri Pohjakallio

URJALA

Pääskylä

Järventa-

usta

Ihamäki

45/2

Peruskartta: 2114 01, NUUTAJÄRVI

Koordinaatit: x= 6774 02, y= 463 96, z= 107-110.

kl.

tl. Ihamäki

om. Taisto Rantala

Haritun kansakoulu, pallonuija, 99 x 120 x 119 mm.

(Esine on ilmeisesti hukassa, sillä Haritun koululla se ei enää ollut. Rakennus ei ole enää koulukäytössä ja siellä asui tilapäisesti geologeja.)

Löydetty Urjalan pitäjän Urjalankylän Järventaustan maalta. Tarkemmat löytötiedot puuttuvat.

Koordinaatein merkitty paikka on Valajärven pohjoisrannan Iisakinniemi, jossa pallonuijan löytäjän, Frans Järvenpään viljelykset ovat olleet. Paikalla on nykyään Taisto Rantalán kesämökki. Paikan minulle osoitti Järventaustan talosta tapaamani Reino Järventausta. Hän kertoi myös, että Pallonuijan löytäjä Frans Järventausta muutti paikalta pois ennen sotia ja löytöalue on sen jälkeen ollut viljelemätöntä. Mitään mainittavaa en siellä havainnut.

Forssassa 5.3. 1963, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2114 05, KEHRO

Koordinaatit: x= 6788 25, y= 473 13, z= n. 100.

kl. Kehro

tl. Seppälä, 3:58

om. Jalmarí Koivula

Kourutaltta, vihertävää liusketta, kauttaaltaan hiottu.
Mitat 190; 68; 30 mm. - Vesilahden Riehun kansakoulussa
opettajatar Hilja Salmen (os. Urjala, Kehro) hallussa
oleva kiviesine. - Esineen oli löytänyt muutamia vuosia
sitten tilallinen Jalmarí Koivula kyntäessään Kurjensuon
pellolla jokirannassa Urjalan Kehron kylässä, lähellä
Vesilahden rajaa.

Kaksoiskirves, jonka toinen pää pohjalaísen kirveen muo-
toinen, toinen pää kouruterällä. N.s. sädekiviliusketta,
kouru-terä rikkonainen - 188 x 68 x 32 mm. - Esineen
löysi v. 1930 maanvilj. Jalmarí Koivula (os. Urjala,
Kehro), Urjalan ja Vesilahden rajalta, Kehron kylästä,
Seppälän tilan Kurjenniitystä, (om. Jalmarí Koivula)
kyntäessään. Löytöpaikka on savipeltoa, entisen järven
rantaa. Ks. Esihist. os:n kiertokirje kansakouluille n:o
5045.

Esine on Krääkkiön koululla opettaja Pentti Hovilla.

Maanomistaja osoitti minulle löytöpaikan, joka on n.
300 m Seppälän talosta etelään. Paikka on tasaísta, loi-
vasti eteläkaakkoon, Riehunojaan laskevaa savipeltoa.
Kyntämättömällä pellolla en havainnut tarkastuksessa
mainittavaa, eikä maanomistaja ole havainnut siellä muu-
ta.

Maanomistajan mukaan esineet ovat Krääkkiön koululla
opettaja Pentti Hovilla. Minulla ei ollut mahdollisuutta
tarkistaa tietoa.

Forssassa 7.3. 1983, Lauri Pohjakallio

URJALA

Harittu

Kankaanpää

47/2

Peruskartta: 2114 01, NUUTAJÄRVI

Koordinaatit: x= 6772 74, y= 461 42, z= 102.5-105.

kl. Harittu

tl. Kankaanpää, 4:16

om. Paavo Jaakkola

Haritun kansakoulu, kourutaltilta, 198 x 45 x 32 mm.

Löydetty Urjalan pitäjän Urjalankylästä, Kankaan
mealta. Tarkemmat löytötiedot puuttuvat.

Löytöpaikka on Kankaanpään navetantauspelto, joka sijaitsee tilan päärakennuksesta n. 50 m kaakkoon. Pelto ei ollut kynnettyä, eikä havainnut siinä mitään mainittavaa.

Haritun koulu on lakkautettu, eikä siellä ole enää koulun aikaista aineistoa. Puolimatkan koululta löytöjä tiedustellessani minulle näytettiin kourutaltilta, jonka mitat sopivat tähän esineeseen.

Forssassa 7.3.1983, Lauri Pohjakallio

Lounais-Hämeen museo

URJALA
Harittu
Kansakoulu
48/2

Peruskartta: 2114 01, NUUTAJÄARVI

Koordinaatit: x= 6773 55, y= 462 13 (Haritun kansakoulu)

kl. Harittu

tl. Kansakoulu

om.

Haritun kansakoulu, kourutaltilta, 140 x 42 x 24 mm.

Löydetty Urjalasta Haritun kansakoulun pellolta. Tarkemmat löytötiedot puuttuvat.

Koulu ei ollut enää toiminnassa, enkä tavannut siellä ketään. Rakennus on ilmeisesti yksityisasumuksena. Koulun lähipellot olivat viljeltyinä, enkä tavannut koulun alueella mitään mainittavaa. Puolimatkan koululla löytöjä tiedustellessani minulle näytettiin kourutaltiltaa, jonka mitat sopivat tähän esineeseen.

Forssassa 10.3. 1983, Lauri Pohjakallio

Lounais-Hämeen museo

URJALA

Ikaala

Isotalo

49/2

Peruskartta: 2113 09, VÄLKKILÄ

Koordinaatit: x= 6768 08, y= 483 90 (Isotalon päära-
nus)

kl. Ikaala

tl. Isotalo

om. Timo Isotalo

L-H.M. 2600, kivikirves.

Löydetty Urjalan Ikaalan Isotalon pirttirivin vintin
täytteistä 1956 syksyllä. Lahj. mv. Paavo Isotalo.

Tarkempaa löytökohtaa Isotalon väki ei tiennyt sitä
heiltä tiedustellessani.

Forssassa 10.3. 1983, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2114 04, Urjala

Koordinaatit:

kl. Hakkila

tl.

om.

Hämeen museo, Tampere, N: 337:6, liuskerenkaan katkelma,
60 x 10 x 5.

Löydetty Urjalasta Hakkilan kylän hiekkakuopasta.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen pyrin selvittämään yllä mainitun esineen löytöpaikkaa. Hakkilan kylä sijaitsee Urjalan kirkosta n. 4 km koilliseen. Haastattelemani henkilöt eivät tienneet, että kylän alueella olisi tai olisi ollut hiekkakuoppa.

Forssassa 12.3. 1983, Lauri Pohjakallio

Lounais-Hämeen museo

URJALA

Välkkilä?

Kokonjärvi

51/2

Peruskartta: 2113 09, VÄLKKILÄ

Koordinaatit: 6765-6766/486 tai sinnepäin

kl. Välkkilä?

t1.

om.

Satakunnan museo 7061 (Pori), tasataltta, eteläsuomalai-
nen,

77 x 47 20 mm.

Löytänyt opettaja E. Vehmas Kokonjärven itärannalta,
Urjalasta, rantakivikosta v. 1906.

Tarkempaa löytöpaikkaa ei ole tiedossa.

Forssassa 12.3. 1983, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2114 07,

Koordinaatit: x= 6773 , y= 2481

kl. Salmi

tl. Paavola

om.

KM 5360: 3, kivikirves, löysi Paavolan talon vouti Oskari Taalas n. 2 v. takaperin veto-ojaa kaivaessa Paavolan Isostaniitusta, Salmen kylässä, 3 km itäänpäin talosta, ja oli esine n. 80 sm syvässä.

Ost. pormestari Reethiltä Hämeenlinnassa, hän oli sen saanut seppä Kalle Mannerilta Urjalassa.

Hj. Appelgrenin virkamatkalta kes. 1909.

Urjalan muinaisjäännösten inventoinnin yhteydessä pyrin tarkastamaan yllä mainitun esineen löytöpaikkaa. Koska sitä ei ole määritelty tarkemmin kuin Isostaniitusta, 3 km itäänpäin Paavolan talosta, veto-ojasta, en saanut selvitettyä löytöpaikkaa yllämainittua peruskartan ruutua tarkemmin. En voinut tarkastaa aluetta koska se oli viljelyksessä.

Anna-Liisa Hirviluoto (inv. kert. s. 13) on sijoittanut löytöpaikan lähemmäs taloa, Turku-Toijala rautatien länsipuolelle.

Forssassa 14.4. 1983, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2114 07,
Koordinaatit: x= 6776 y= 470
kl. Urjalankylä
tl. Yntälä, 6:44
om. Antti Yntälä

KM 13334, kirves, prim. 30.3 x 10.6 x 4.5 cm.

Mv. Arvo Kytölään museoon tuoma ja 1500 mk:lla lunastettu esine. Verif. diar. 21.10.53.

Kirveen löysi työmies K. Vigren (+) n. vv. 1931-2 toukok. Urjalan pitäjän Urjalan kylässä S. Yntälän (+) omistaman Yntälän tilan pellosta toukoa tehdessään (ks. karttaa verif.) auran viilloksen syvyydestä.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen pyrin tarkastamaan yllä mainitun löytöpaikan. Yntälän tilan nykyinen isäntä ei tuntenut löytöä, mutta verifikaation piirroksen mukaan se on tehty 950 m talosta luoteeseen, yllä koordinaatein merkityn peruskartan ruudun alueelta. En voinut suorittaa tarkastusta, koska pelto oli viljeltynä.

Forssassa 14. 4. 1983, Lauri Pohjakallio

Lounais-Hämeen museo

URJALA

Salmi

Lähti

54/2

Peruskartta: 2114_04, URJALA

Koordinaatit: x= 6774 20, y= 2476 67, z= 105-107.5.

kl. Salmi

tl. Lähti

om. Jaakkola

KM 13103, poikkikirves 108 x 44 x 24 mm. L. syks. 1952
mv. Kalle Jaakkola Urjalan pitäjän Salmen kylän, omis-
tamansa Lähdin talon maalta, äestässään maanpinnalta,
Vanhajärven rantapellosta. Tositteessa karttaluonnos
löytöpaikasta.

Mv. Kalle Jaakkolalta mv Arvo Kytölän välityksellä
7.11. 1952 300:lla lunastettu esine. Tosite.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen tiedus-
telin löytöpaikkaa Lähdin talosta. Siellä löytöpaikaksi
osoitettiin yllä koordinaatein merkitty alue, joka si-
jaitsee Lähdin talosta 350m länsilounaaseen. Se ei ole
enää peltoa, vaan on tiiviisti rakennettua asutusalue-
ta. Kiertelin pihoilla, mutta en havainnut mitään mai-
nittavaa.

Forssassa 14.4. 1983, Lauri Pohjakallio

URJALA

Honkola

Koirakal-
lionmäki

55/2

Peruskartta: 2114 05

Koordinaatit: x= 6783 20, y= 2470 31, z= n. 125-130.

kl. Honkola

tl. Honkolan kartano

om. Christina Furuhjelm

KM 3808, Weneenmuotoinen vasarakirves, jonka vasarapää
hiukan lohjennut ja rapautunut, sauma selvä ja puolipyöreä.

187 m.m. pitkä; 43 m.m. leveä terältä; 56 m.m. leveä
silmän kohdalta. Löytynyt tietä raivattaessa Kalle
Kottsalon Honkolan kartanon alueelta, Koirakallion mäeltä,
paikasta, jonka läheisyydessä löytyy kiviteoksia eli
raunioita. Museoon toi Vihtori Nyberg 10/II 1900.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen pyrin
tarkastamaan yllä mainitun esineen löytöpaikkaa. Koor-
dinaattien paikaksi olen valinnut tien kohdan Koirakal-
lionmäellä.

Mäki oli tavallinen kalliainen mäki, enkä havainnut sie-
llä mitään mainittavaa. Raunioitakin etsin, mutta tulok-
setta.

Forssassa 15.4. 1983, Lauri Pohjakallio

URJALA

Urjalan kl.
(Valajärvi)

Tiensuu

56/2

Peruskartta: 2114 01, NUUTAJÄRVI

Koordinaatit: x= 6773 04, y= 463 86, Tiensuu

kl. Urjalankylä (Valajärvi)

tl. Tiensuu

om. Kalervo Tiensuu

KM 2066:133, Bett af en välslipad rätmejsel, fr. Tiensuu
i Urdiala. Salomon Wilskmans femte sändning den 16. April/ och i Maj/ 1881.

KM 8112, Tasataltta, latteä. Palstatilallisen Juho Tiensuun perillisten 3/6 1922 Kansallismuseolle lahjoittama esine.

Löytöseikoista tuoja, nuori sotamies vastaanottajalle (ylivahtimestari O. Kivistölle) ei antanut tietoja. Luultavasti esine on löydetty Urjalasta, missä perilliset asuvat.

KM 2066:133:n löytöpaikkaa Tiensuun talossa ei tiedetty. Tasataltta KM 8112 on löytynyt talon järvenpuoleisen pellon ojanreunasta, rakennuksesta n. 25m ja n. 100 m Valajärven rannasta. Tarkastuksen ajankohtana pelot olivat vilejiltynä, joten havaintojen teko jäi vajaa-vaiseksi. En havainnut mitään mainittavaa.

Forssassa 22.2. 1983, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 6773 00, y= 2476 67, z= n. 107.5

kl. Salmi

tl. Härmä

om. Arto Rantala

KM 11880:1, oikokirves, pit. 10.35, leveys 5.3 ja pak-
suus 2.65 cm. Maanvilj. pka Mauri Rantalalta 300 markkal-
la lunastetut kiviesineet. E. Kivikosken tuomat virkama-
tkaltaan 25/6. 48.

Löyt. Mauri Rantala Urjalan pitäjän Salmen kl. Härmän talon vasikkahaasta keväällä 1948. Paikka on metsäistä kalliomaastoa. Esine oli maan pinnassa.

Vasikkahaka on Härmän päärakennuksen luoteispuolella oleva metsikkö, jossa maa ei ollut rikkoutunut, enkä havainnut siellä mitään mainittavaa.

Forssassa 8.2. 1983, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 6773, y= 2479

kl. Huhti

tl.

om.

KM 13388:1, Epäsäännöllinen kivi 13.75 x 13.55 cm.

:2, Saviastianpaloja

Mv. Arvo Kytölän museoon lähettämät ja 500 mk:lla lunastetut esineet. Verif. Diar. 15.3. 1954.

Esineet on löytänyt kesällä 1953 junan alle jäänyt Voitto Valonen Urjalan Huhdin kylästä. Sen tarkempia tietoja ei ole löytösuhteista.

Inventointikertomuksesaan vuodelta 1954 Anna-Liisa Hirviluoto kirjoittaa seuraavasti: " Löytäjä Voitto Valonen ei ollut enään tavattavissa, mutta hänen sisarensa muistelee esineen löydetyn Valosen asunnon takana olevasta perunamaasta. Paikka on aivan Huhdin kl:n Palomäen laella, Poriin vievän valtamaantien pohjoispuolella. Mikäli nti Valosen arvelu pitää paikkansa, saattaisi siis Palomäellä olla myös toinen asuinpaikka, joka sijaitsisi n. 100-120 m Bertta Valosen talon vieressä olevasta asuinpaikasta pohjoiseen."

Palomäen kivikautisen asuinpaikan tarkastuksen yhteydessä pyrin selvittämään myös tätä löytöpaikkaa. En saanut siitä irti senkään vertaa kuin Hirviluoto. Myöskään alueen tarkastus ei tuonut lisävalaistusta.

Ottaen huomioon Palomäen asuinpaikan ympäristön verrattain runsaslukuiset kivikautiset löydöt, on varsin mahdollista, että alueella olisi kivikautisia asuinpaikkoja tähän mennessä löydettyä enemmän.

Forssassa 12.1. 1983, Lauri Pohjakallio

Perusakrtta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 6773, y= 2479

kl. Huhti

tl. om.

KM 6355: 70, iskukivi.

Esineen osti S. Pälvi matkallaan Urjalassa kesäkuussa 1913.

Ostettu Kalle Enkvistiltä, joka muistelee löytäneensä esineen Kukkuramäen seuduilta.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen saatiin todeta, että suuri osa Kukkuramäestä oli ajettu sorana pois ja oli nyt teollisuusaluetta. Kukkuramäki on ollut Palomäen kivikautisen asuinpaikan eteläpuolella. Kiertelin alueella havaitsematta mitään mainittavaa.

Forssassa 12.1. 1993, Lauri Pohjakallio

URJALA

Salmi

Suolaniemi

60/2

Peruskartta: 2114 07, KYLMÄKOSKEN ASEMA

Koordinaatit: x= 6772 66, y= 484 24 (Suolaniemen asuin-
rakennus)

kl. Salmi

tl. Suolaniemi

om. Olavi Järvinen

KM 2102:270, soikea tuluskivi.

Esine on löydetty Salmi Suolaniemestä ja on saapunut
Kansallismuseoon 1882. Tarkempia löytötietoja ei ole.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen pyrin
tarkastamaan yllä mainitun esineen löytöpaikan. Suola-
niemi sijaitsee n. 4.2 km itään Urjalan asemalta ja n.
800 m Hakkarinjoesta etelään. Talon nykyinen omistaja ei
luonnollisesti tiennyt löydöstä, eikä ole havainnut
maillaan mitään mainittavaa.

Forssassa 22.1. 1983, Lauri Pohjakallio

URJALA
Vanhakylä
Ahojenmaa
61/2

Peruskartta: 2114 04, Urjala

Koordinaatit: x= 6776 44, y= 472 34 (Ahojenmaa)

kl. Vanhakylä

tl. Ala-Simola

om. Pekka Nikkilä, os. Urjalankylä

KM 5347:5, rautakeittiö, lujasti ruostunut, terälle levenevä, sekä terän että putken suulta murtunut, putki ruosteella täyttynyt, mitat: pituus 163 mm, terän leveys 52 mm, putken vahvuus 44 x 45 mm.

Löytynyt kyntäessään työmies Matti Grönholm Vanhan kirkonkylän Niemelän talon maalta, Ahojenmaan pellosta.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen pyrin tarkastamaan yllä mainitun löytöpaikan. Tapaamani Ala-Simolan isäntä Pekka Nikkilä ei tuntenut löytöpaikkaa, mutta kertoi talon maiden olevan yllä koordinaatein merkityä pistettä keskipsiteenä pitäen n. 200 metrin levyisenä n. 450 m koilliseen ja n. 600 m lounaaseen. Pelot ovat multamaata, eikä niillä ole havaittu mitään tavallisuudesta poikkeavaa.

Forssassa 17.11. 1989, Lauri Pohjakallio

Peruskartta:

Koordinaatit:

kl. Nuutajärvi

tl. Nuutajärven kartano

om.

KM 12030, suomalainen ango, pinta ruosteen rapauttama,
muuten eheä. Pit. 38.9 cm.

Maisteri Anna-Liisa Branderin museoon lahjoittama
esine. Verif. Diar. 30.11. 1948.

Keihäänkärjen tapasi lahjoittaja n. 1 v. sitten Ur-
jalan pitäjän Nuutajärven kartanon hanhihuoneen muurin-
luukkuun pistettynä. Esineen aikaisemmista vaiheista ei
ole tietoa. Arvattavasti se on löytynyt mainitun kar-
tanon maalta.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen en-
tavannut ketään, joka olisi tiennyt tästä löydöstä.

Forssassa 23.3. 1984, Lauri Pohjakallio

Lounais-Hämeen museo

URJALA
Honkola
Velkala
63/2

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 8777 81, y= 2471 99 (Velkala)

kl. Honkola

tl. Velkala (Honkolan kartano)

om. Christina Furuhjelm

KM 49, bronsnål, af 5.5 tums längd, funnen i kräfvan af en vildgås, som sökts å Velkola gård i Urdiala den 2 Oktober 1841. Förärad af kapten C. von Pfaler den 9 April 1842. Ver. B., s. 47 Färlings katalog, n. 35. Vägde 29.-80 gramm; specifika vigten är 8.922 enl. Reinholms katalog, s. 26.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen yritin selvittää yllä mainitun esineen löytösuhteita, mutta jouduin tyytymään Velkalan koordinaattien merkitsemiseen.

Forssassa 17.11. 1989, Lauri Pohjakallio

Lounais-Hämeen museo

URJALA

Kankaanpää

Kankaanpää

64/2

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 6773 49, y= 2473 41 (Kankaanpää)

kl. Kankaanpää

tl. Kankaanpää

om. Paavo Jaakkola

KM 2102: 269. soikea tuluskivi. Oval eldsten af hvit
quartz med djup fära, fr. åker i Kankaanpää rustholl i
Urdiala.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen pyrkin
tarkastamaan yllä mainitun esineen löytöpaikan. Kankaan-
pään kartanossa ei löydöstä tiedetty mitään, eikä kar-
tanon väki muutenkaan ole havainnut maillaan mitään mai-
nittavaa.

Forssassa 27.1. 1983, Lauri Pohjakallio

URJALA

Urjalankylä

Ojala

65/2

Peruskartta: 2114 01

Koordinaatit: x= 6775 30, y= 2469 28 (Ojalan päärakennus)

kl. Urjalankylä

tl. Ojala

om. Raimo Nummela, os. Urjalankylä

KM 7276:3, pronssinen soikea kupurasolki, karjalaista muotoa, samaa tyyppiä kuin S M Y Aik. XIII, kuva 259; pituus 7.55 cm, leveys 4.1 cm.

Soljen löysi tilanomistaja V.E. Simolan poika Ojalan talon pellosta. Löytöpaikka on n. 250 m NW-suuntaan talosta liki metsän reunaa. Ojalan talo on noin 2.1 km NWW suuntaan Vanhankylän sillasta ja n. 500 m maantieltä N-suuntaan. Lunastettiin 10 markalla.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen tarkastin yllä mainitun esineen löytöpaikan, jonka sanotaan olevan metsänreuna n. 250 m Ojalan talosta luoteeseen. En havainnut paikalla mitään erikoista. Anna-Liisa Hirviluoto mainitsee inventointikertomuksessaan havainneensa "jotain epämääräistä kiveystä", mutta ei pidä siitä ihmiskäsin tehtynä.

Forssassa 17.11. 1989, Lauri Pohjakallio

URJALA

Leikkikangas

Saha

66/2

Peruskartta: 2114 01

Koordinaatit:

kl. Leikkikangas

tl. Saha

om. Kalevi Saha

KM 13047, rautainen keihäänkärki tai tikari, 272x33x9 mm.

Taidemaalari Lauri Saaren 25.7. 1952 300 mk:lla museolle myymä esine. Tosite.

L. taidemaalari Lauri Saari n. vuosina 1922-23 Urjalan pitäjän Leikkikankaan (?) kylän Sahan talon maalta, Karijoen rannasta pieniä irtokiviä nostaessaan pintakerroksesta n. 15-20 cm syvästä. Lähellä taloa perustettaessa l. kaunis kadoksiin joutunut kivitaltta, paikalla tuhkaa ja lieden tapaista. Kivik. asuinpaikka?

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen pyrin selvittämään yllä mainittujen esineiden löytösuhteita. Sahan talossa löytöjä ei tunnettu. Löytäjä Lauri Saari on asunut Sahan naapurissa, mutta paikalla ei ole enää taloa.

Forssassa 17.11. 1989, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2114 01, Nuutajärvi

Koordinaatit:

k1. Nuutajärvi

t1. Nuutajärven kartano

om.

Hämeen museo 1224:18, soikea tuluskivi, vaalean ruskeh-
tavaa kvartsiittia, 94 x 42 x 17 mm.

Löytänyt tilallinen Frans Salminen n. 1924 Nuutajär-
ven kartanon maalta, Urjalan Nuutajärven kylästä.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen py-
rin tarkastamaan yllä mainitun esineen löytöpaikan. En
kuitenkaan tavannut ketään, joka olisi tuntenut tämän
löydön.

Forssassa 28.3. 1984, Lauri Pohjakallio

Lounais-Hämeen museo

URJALA

Laukeela

Nissi

68/2

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 6774 48, y= 2475 50 (Uusi-Seppälän pää-
rak.)

kl. Laukeela

tl. Uusi-Seppälä

om. Hannu ja Timo Nissi

Hämeen museo 1253:9, soikea tuluskivi, kvartsiittia, 85
x 46 x 36 mm.

Löytänyt rouva Anni Fischer n. 1917, Urjalan Laukeelan kylän Nissin talon peilolta.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen en saanut paikallistettua yllä mainitun esineen löytöpaikkaan Nissin talon sijaintia tarkemmin.

Forssassa 17.11. 1989, Lauri Pohjakallio

Lounais-Hämeen museo

URJALA
Harittu
Metsäperä
69/2

Peruskartta: 2114 01, NUUTAJÄRVI

Koordinaatit: x= 6774 35, y= 463 05(Metsänperän päärak.)

kl. Harittu

tl. Metsäperä

om.

KM 2066: 137, soikea tuluskivi. Oval eldsten af kvarts med knappt märkbar fåra i kanten, fr. Metsäperä i Urjala.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen en saanut yllä mainitun esineen löytösuhteita paikannettua Metsänperän tilaa tarkemmin. Tilalla en tavannut ketään. Se oli ilmeisesti asumaton ja ulko-ovessa oli riippulukko.

Forssasa 17.11. 1989, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2113 12, MÄYRÄ

Koordinaatit: X= 6763 34, Y= 490 77 (Kankainen 1. Kankaanpää)

kl. Välkkilä

tl. Kankainen

om. Kalle Kankaanpää

KM 11640, soikea tuluskivi, kvartsiittia, kyljissä leveät uurteet, leveissä pinnoissa iskemisen jälkiä. Koko 9 x 4.3 x 3.2 cm.

Kouluneuvos K. Merikosken kautta museoon saatu ja 180 mk:illa lunastettu esine, 28.9. 46.

Kiven löysi Erkki Koivunen elokuun alussa v. 1946 Urjalan pitäjän, Välkkilän kl:n Kankaisten tilan uudisraivaukselta, n.s. Lammintaustan korvesta, n. 300 m Kankaisten talosta. Esine oli n. 30 cm syvässä suomudassa.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen pyrin selvittämään yllä mainitun esineen löytöpaikkaa. Se ei kuitenkaan onnistunut Kankaanpään taloa (kartalla Kankainen). Siellä ei kukaan tuntenut löytöä, mutta sen arveltiin olevan peräisin talosta n. 300 m koilliseen olevalta pellolta. Mitään tavallisuudesta poikkeavaa ei siellä oltu havaittu.

Forssassa 2.3. 1983, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2113 09, KORPISAARI

Koordinaatit: x= 6766 03, y= 488 10, z= 110-115

k1. Välkkilä

t1. Korpisaari

om. Eero Korpisaari, os. Välkkilä, Urjala as.

KM 12845, soikea tuluskivi, vaaleanpunertavaa kvartsiittia, syrjää kiertää tikattu matala ura, toisella lappeella yksi, toisella kolme isku-uraa. Mitat: 89 x 53 x 30 mm.

Mv. Arvo Kytölän välityksellä mv. pojalta Eero Korpisaarelta 500 mk:lla 27.8. 1951 lunastettu esine. Tositte.

L. 25.5. 1951 mv. poika Eero Korpisaari, Urjalan pitäjän Hakolahden (Välkkilä) kylän Saarikon talon (Rno: 1:32) Kivikaivonmaa-nimisestä pellostä, talon riihestä n. 85-90 m länsilounaaseen, äestysreunasta, auranviiloksen syvyydestä, ruokamullasta. Ollut ennen mutasuota.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen tarkastin yllä mainitun löytöpaikan, jonka löytäjä ositti minulle. Saarikon tila on nykyisin yhdistetty Korpisaareen. Löytöpaikka sijaitsee 100 m Korpisaaren päärakennuksesta lounaaseen ja on ryteikköistä pajukkoa. Mitään mainittavaa en paikalla havainnut. Myöskään löytäjä ei ole havainnut siellä mitään tavallisuudesta poikkeavaa.

Forssassa 24.3. 1983, Lauri Pohjakallio

Lounais-Hämeen museo

URJALA

Laukeela

72/2

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit:

kl. Laukeela

tl.

om.

KM 13162, soikea tuluskivi. - 77 x 52 x 38 mm.

Mv. pääluetteloon on kirjoitettu, että löytötiedot kirjoitetaan myöhemmin. Samoin siellä on maininta, että esine ei ole varastossa 5 - 75.

Mv. Arvo Kytölän Kansallismuseoon tuoma ja 800-:lla lunastettu kiviesine. Diar. 18.12. 1952.

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 6775, y= 471

kl. Urjalankylä

tl.

om.

KM 20577. suksi, mäntypuuta. Suksesta on tallella keulaosa ja keskiosa, jotka liittyvät yhteen. Kantaosa sen sijaan on poissa. Suksi on tasaisesti kärkeä kohti kape-neva. Keskiosa on 75.5 cm pitkä ja 11 cm leveä. Paksuus on n. 1.1 cm (pälkään kohdalta 3.2 cm). Päällispinta on heikosti kaareva ja pohja on tasainen. Keskiosa on takaa haljennut. Päläs on 35 cm pitkä ja 6.1 cm leveä sekä hieman kovera. Mäyksenreikä on 4 cm leveä. Keskiosan päällispintaa koristaa päläksen etupuolella 4 kaksittaista pitkittäin kulkevaa koristejuovaa, jotka jatkuvat keulaosaan. Keskiosan yläpäässä suksen syrjässä on reikä, jonka tarkoitus on tietämätön. Pohjassa on 5 cm leveä ja 2.5 mm syvä olas.

Keulaosa on 53 cm pitkä ja 9 cm leveä. Sivuiستا on lohjennut paloja pois. Pohjassa on olas 4 cm leveä ja kapenee kärkeä kohti.

Irtolöytö, jonka mv. Asko Kivi on toimittanut Kansallismuseon kokoelmiin. Lunastettu 400 mk:lla. Verif. Di-ar.

Suksen on löytänyt mv. Asko Kivi, os. 31720 Urjalankylä, Urjala, Urjalan pitäjän Urjalankylässä sijaitsevan Kortejärven etelärannasta, rantaliejusta heinäniittäessä v. 1941.

Pyrkiessäni Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen tarkastamaan yllä mainitun esineen löytöpaikan, tapasin Tiensuun raunion (12/1) tarkastuksen yhteydessä

Lounais-Hämeen museo

URJALA
Kankaanpää
Lähdeniitty
74/2

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 6771 68, y= 473 28 (Lähdeniitty)

kl. Kankaanpää

tl. Kankaanpää

om. Paavo Jaakkola

Kultaseppä Gust. Lindellin kokoelma Tampereellä. Oikokirves, selvästi ohutniskainen, kupevalappeinen, tasa-reunainen, terältä lohennut, mustanvärinen (ehkä diabaa-sia).

Laukeelan kylän Kankaanpään Ratsutilan maalta, Ihamäen torpan Lähdeniitystä, ojaa kaivaessaan Löytänyt Johan Ahlberg Torppari (Seppä K.A. Lindströmin käsialalla paperille kirj.).

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen pyrin tarkastamaan yllä mainitun esineen löytöpaikkaa. Dahlmanin talossa minulle selvitettiin, että Ihamäen torpan (sijainnut paikassa x= 6771 42, y= 473 00) Lähdeniitty on sijainnut yllä koordinaatein merkityllä alueella, Dahlmanin talosta n. 200 m länteen. Peltoon on jo aikoja sitten istutettu kuusta ja koivua niin, että sen paikalla kasvaa nykyisin jo sankka metsä. En havainnut siellä mitään mainittavaa.

Forssassa 20.11. 1989, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2114 01

Koordinaatit: x= 6779 68, y= 2468 29, z= 102,5-105.

k1. Honkola

t1. Kantola, 1:56

om. Aake Anttila, os. Urjala

KM 12027. Värtingin kivi, 52 x 49 x 10 mm.

Väinö Anttilalta (Urjala, Honkola) 25/11. 48 150:11a
lunastettu kiviesine. Tosite.

L. 10/5 1948 Väinö Anttila Urjalan pit. Honkolan kylän Kantolan paistatilan maalta, puutarhasta noin 10 m asuinrakennuksesta omenapuuta istuttaessaan. Esine oli ruskeassa liikutellussa hiekkamaassa n. 30 cm syvyydessä.

Inventointikertomuksessaan vuodelta 1954 Anna-Liisa Hirviluoto kirjoittaa löytöpaikasta seuraavasti: "Väinö Anttila on löytänyt tilansa puutarhasta n. 10 m asuinrakennuksen nurkasta länteen omenapuuta istuttaessaan n. 30 m syvyydestä v. 1948 värtinginkiven. Käydessäni paikalla totesin löytökohdan olevan loivaa mäenrinnettä. Koekaivauksen tuloksena oli erittäin vahvaa nokimaata 10-20 cm syvyydessä. Siellä täällä näkyi harvaksen kiiveystä. Sen rakenne ei vaikuttanut erikoisemmin tyypilliseltä polttokenttäkalmistoksi. Anttilan paistatila sijaitsee Korttesjärvestä n. 2 km luoteeseen."

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen tarkastin yllä mainitun löytöpaikan. Se on loivasti länteen viettävää rinnemaata. Maanomistajan kertoman mukaan puutarhamaasta ei ole löytynyt muuta.

Forssassa 20.11. 1989, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2113 12, MÄYRÄ

Koordinaatit: x= 6767 23, y= 491 18, z= 145

kl. Perho

tl. Huhdanmäki

om. Pentti Rouhila

KM 2252:27. Tasataltta, josta terän suurempi puoli on haljennut pois, ylipää kaita. 72 mm pitkä, 37 mm leveä, 15 mm paksu. Perhosta ^{x)}. Yhdistyksen stipendiaatin kansakoulunopet. J.W. Hirsjärven lähetys. Yhdistykseen saapunut 14/V84 Ks. S.M.Y:n verifik. s. 151.

^{Y)} Huhdanmäen Mäenpäällystän moisisossa, Alitalon maalta, n. 1/5km Uurtaanjärvestä pohjoiseen(J.V.Hirsjärven kert.)

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen pyrin paikallistamaan yllä mainitun löytöpaikan. Ali-Uotilan talosta sitä tiedustellessani minulle osoitettiin Huhdanmäen olevan yllä mainittujen koordinaattien kohdalla oleva mäki. Nykyisin sinne johtaa metsäautotie, jonka pohjaksi mäeltä ajettiin kiviröykkiöitä (ilmeisesti peltoraunioita). Nykyisin mäki on metsämaata. Siellä on ollut rakennuksia ja pellot ovat olleet pohjoispuoleisella rinteellä. Mitään muinaisjäännökseen viittaavaa siellä ei ole havaittu.

Forssassa 20. 11. 1989, Lauri Pohjakallio

Lounais-Hämeen museo

URJALA

Välkkilä

Mattila

77/2

Peruskartta: 2113 09, VÄLKKILÄ

Koordinaatit: x= 6767 26, y= 486 26 (Mattilan päärakennus)

kl. Välkkilä

tl. Mattila

om.

KM 3214:2, kivikirves, melkein hiomattomalla varrella, enempi latuskainen. Pit. 173, lev. 63 ja paks. 27 mm. Löytänyt talonpoika Karl Mattila Pälkilän (Välkkilä) Mattilan pellosta. K.A. Lindströmin lähetys 6/8 96. Verif.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen pyrin tarkastamaan yllä mainitun löytöpaikan, mutta se ei onnistunut taloa tarkemmin. En tavannut Mattilassa ketään.

Forssassa 25.11. 1989, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2113 09, VÄLKKILÄ

Koordinaatit: x= 6766 40, y= 489 40, z= 110-115

k1. Välkkilä (Hakolahti)

t1. Kytölä

om. Jaakko Kytölä

KM 18344. Kourutaltta, harmaata kiveä, lohjennut, - 107
x 38 x 27 mm, jonka museoneuvoja Arvo Kytölä löysi Urjalan kunnan Hakolahti-Välkkilä kylästä Kytölän lohkotilan Häidänkannon peltolohkolta toukokuussa 1968. Lu-nastus 20,- Diar. 26.2. 1971.

Taltta löytyi aitatolpan poistamisen yhteydessä. Ks. kartta verif. Löytöalue on ollut Uurtaanjärven rantatöyrästä aikoinaan.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen tarkastin yllä mainitun esineen löytöpaikan. Se ei ole verifikaatissa olevan piirroksen mukainen. Kytölän tilan nykyinen isäntä Jaakko Kytölä ositti löytötietojen paikaksi Häädönkannon pelloksi kutsumansa, ylle koordinaatein merkityn pellon. Tarkempaa löytöpaikkaa hänkään ei tiennyt, eikä ollut havainnut siellä mitään mainittavaa. Kertoí pellon yläosan olevan hiekkamaata, keskellä savea ja alhaalla hietaa.

Käyntini ajankohtana pelto ei ollut kynnetty, enkä nähnyt siinä mitään mainittavaa.

Forssassa 25.11. 1989, Lauri Pohjakallio

Lounais-Hämeen museo

URJALA
Hakkila
Ruokola
79/2

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 6776 91, y= 479 28, z= 92,5-95

kl. Hakkila

tl. Ruokola, 1: 33

om. Pekka Laine, os. Hakkila, 31760 Urjala

KM 22399, tasataltta, - 119 x 38 x 20 mm.

Löytänyt Timo Laine (37850 Metsäkansa) Ruokolan tilan (om. Pekka Laine) pellosta, n. 10 m Tarpianjoen lounaisrannasta.

Leena Laineen lähettämä irtolöytö. Lunastus 150. Verif. Diar. 8.6. 1984.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen tarkastin yllä mainitun löydön löytöpaikan. Paikallistien löytötiedoissa annettujen koordinaattien perusteella. Paikka on tasaista Tarpianjoen rantapeltoa, joka tarkastukseni ajankohtana oli kyntämättä, enkä siis havainnut mitään mainittavaa.

Forssassa 30.11. 1989, Lauri Pohjakallio

URJALA

Kamppari

Sänkelä

30/2

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 6779 00, y= 476 20, z= 92.5-95

kl. Kamppari

tl. Sänkelä

om. Heikki Lampinen

KM 20230, nelisivuinen oikokirvas, -109 x 57 x 32 mm.

Kivikautinen irtolöytö, jonka Arvo Kytölä (31760 Urjala) on lähettänyt KM:n kokoelmiin. Lahja. Verif. Di-ar. 25.5. 1978.

Esineen on löytänyt rak. mest. Matti Lempinen (317 60 Urjala) Urjalan kunnan Kampparin Seppälän maalta muok-kaustöissä. Tarkempia löytöjä(tarkoittanee löytötietoja) ei ole saatu.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen pyrin paikallistamaan yllä mainitun esineen löytökohtan. Ilmeni, että löytötiedoissa mainittua Seppälän tilaa ei ole koko Kampparin kylässä, vaan nimi oli sotkettu Sänkelään. Sen isäntä Heikki Lampinen tiesi löytöpaikan, joka on yllä koordinaatein mainittu, Sänkelän päärakennuksesta n. 500 m pohjoiskoilliseen oleva pelto. Heikki Lampinen arveli kuitenkin, että löytö olisi alkuaan em. paikasta n. 400 m itäkoilliseen olevasta suon ja pellon reunasta, josta löytyöpaikalle oli ajettu savea. - Muuta mainittavaa ei maanomistaja ole kummallakaan paikalla havainnut.

Käyntini ajankohtana molemmat paikat olivat kyntämättömiä, joten en havainut niillä mitään mainittavaa.

Forssassa 30.11. 1989, Lauri Pohjakallio

URJALA
Laukeela
Kolkanmylly
61/2

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 6773 10, y= 474 76, z= 100-105 (Kolkan
koski)

kl. Laukeela

tl. Kolkka

om. Urjalan kunta

KM 20327: 1-3, kirveen tai taltan kantakatkelma, - 82 x
37 x 16 mm,

oikoteräinen kivikirves, -156 x 40 x 25 mm (käytetty hio-
oimena myöhemmin),

kiviesine, -162 x 45 x 13 mm (käytetty myöhemmin hioime-
na).

Kivikautisia löytöjä, jotka Arvo Kytölä on lähettänyt
A-L. Hirviluodon välityksellä KM:n kokoelmiin. Verif.
Diar. 15.11. 1978.

Esineet on löytänyt mv. August Lanakorpi (+) Urjalan
Laukeelasta Kolkanmyllyn tilan alueelta (om. Veijo Uoti,
Urjala 31700) Kolkankosken rannalta.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen py-
rin paikallistamaan yllä mainittujen esineiden löytöpai-
kan. Tapasin Kolkan tilan isännän Veijo Uotin, joka ke-
sällä 1989 oli myynyt tilansa Urjalan kunnalle. Hän ei
tiennyt mistä kohden tai kummalta puolelta koskea löydöt
oli tehty. Kosken rannat olivat siellä käydessäni täysin
umpeenkasvaneet, enkä havainnut paikalla mitään mainit-
tavaa.

Forssassa 30. 11. 1989, Lauri Pohjakallio

Lounais-Hämeen museo

URJALA

Leikkikangas

Rytölä

e2/2

Peruskartta: 2113 06, MATKU

Koordinaatit: x= 6762 58, y= 470 05, z= n. 105.

k1. Leikkikangas

t1. Rytölä

om. Tarmo Koivula, os. Matku

KM 21278, kaksoiskirves, poikkiteräinen, mustaa kiveä, hiottu lappeelta ja teräosasta, lohkeama terässä, iskentäjälkiä näkyvissä. Mitat 122.5 x 56 x 34.5 mm.

Esineen löysi mv. Tarmo Koivula omistamansa Rytölän tilan maalta, tilan päärakennuksesta n. 1100 m kaakkoon olevalta pellolta. Esine löytyi multamaisen pellon pinnasta Koijoen pohjoisrannasta n. 10 m joesta.

Maanviljelijä Tarmo Koivulan ilmoitettua löydöstä kesällä 1981, kävin samantien tarkastamassa löytöpaikan. Se oli alavaa Koijoen rantapeltoa, joka tarkastuksen ajankohtana oli kynnettyä. Havaintojentekomahdollisuudet olivat hyvät, mutta en huomannut löytöpaikalla mitään tavallisuudesta poikkeavaa. Ilmeisesti paikka on entistä järvenpohjaa ja esine on mahdollisesti pudonnut veteen?

Forssassa 5.1. 1990, Lauri Pohjakallio

URJALA

Salmi

Kalliomäki

63/2

Peruskartta 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 6773 90, y= 2478 06 (Kalliomäki)

kl. Salmi

tl. Kalliomäki, 2:20

om. Eero Helin

KM 23587, Helmi, karneolia, kahdeksankulmainen. Harmaaksi palanut. Keskellä reikä. Mitat 10 x 10 x 8 mm. Paino 1g.

Helmen on löytänyt Eero Helin 1930-luvulla omistamansa Urjalan kunnan Salmen kylän Kalliomäen tilan ympäristöstä. Tarkka löytökohta on unohtunut.

Eero Helin ilmoitti löydöstään Lounais-Hämeen museoon. Käydessäni tarkastamassa löytöpaikkaa, ilmeni, että se on löytynyt jostain Helinin asuinrakennuksen ympäristöstä. Sen tarkemmin hän ei muistanut löytökohtaa.

Peltojen tarkastelu ei tuottanut uusia esihistoriaan liittyviä havaintoja. Todettakoon kuitenkin, että löytöpaikka on samaa Urjalan kuivatun Vanhajärven pohjoispuolella olevaa harjua, jolla sijaitsee Laukeelan Ali-Uotilan (13/1) ja Kunnalliskodin (14/1) kalmistot ja josta on muitakin irtolöytöjä kuin tässä mainittu helmi.

Forssassa 6.1. 1990, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 6774 08, y= 2477 42 (hiedanottopaikka)

kl. Salmi

tl.

om.

KM 5468A:1-2.

1. Putkellinen keihäänkärki, lehti on leveä ja litteä; 21.75 cm pituinen; putken kummassakin päässä on kaksi rengasta.

2. Ruodolla varustettu heittokeihäänteriä; 22.25 cm pituinen.

Esineet, jotka Turun museon hoitaja maisteri W. von Konow joulukuussa 1909 lähetti Valtion museoon. Katso Hj. Appelgren-Kivalon kirje Konowille syysk. 13 p. 1909 jäljennöskirjassa ja Konovin kirjeet, syysk. 19 p. ja jouluk. 13 p. 1909 toptgrafisessa arkistossa.

Lokakuun 1. päivänä 1909 kirjoittamassaan tarkastuskertomuksessa kirjoittaa Hjalmar Appelgren-Kivalo seuraavaa: "Urjala, Salmen kylä, Sakalan talon maalla, joka nykyään on yhdistettynä Paavolan taloon samassa kylässä on Nissin taloon vievän kylätien varrella 100 metr. Nissin talosta luoteeseen hiedanottopaikka harjun rinteessä ja sen kohdalla kolme perunakuoppaa. Keskimmäistä kaivauksessa oli Sakalan Janne noin 5-6 vuotta takaperin löytänyt "rautapiikkiä" (keihäänteriä) ja "rautalakin koruja palasia"(palasia kilvenkupurasta), jotka viimeksi mainitut ruostuneina "menivät rikki käsissä", niin ettei niistä saatu mitään talteen. Piikit sitä vastoin oli löytäjä vielä samana kesänä antanut tyttärelleen Turun museoon vietäväksi ja Sakalan Janne sanoo itse myöhemmin Turussa käydessään nähneensä ne siellä museossa."

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen py-

rin tarkastamaan yllä mainittujen esineiden löytöpaikan. Appelgren-Kivalon kartan mukaan ja paikkakuntalaisten opastuksella määrittelin löytöpaikan koordinaatit yllä mainitun mukaisiksi. En havainnut siellä mitään mainittavaa, enkä tavannut viereisen, entisen Sakalan talon asukkaita.

Forssassa 6.1. 1990, Lauri Pohjakallio

Peruskartta: 2113 03 VENÄJÄ

Koordinaatit: x= 6763 43, y= 469 04 (Suvikrouvi)

k1. Leikkikangas

t1. Suvikrouvi

om. Simo ja Liisa Tuominen

KM 6481, tasataltta, lattea, nelisivuinen, kannalle soukkeneva. Löytänyt ent. torppari Johan Kustaa Grouvi perunia kaivaessaan torppansa pirtinpäänpellosta. Nuutarjärven kartanon maata.

K.A. Lindströmin lähettämiä esineitä, lunastettu 12 mksta 14/X 1913.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen tarkastin yllä mainitun esineen löytöpaikan. Maanomistajan mukaan pirtinpään pellolla lienee tarkoitettu asuinrakennuksen länsipuolta, joka on nyt viimeksi ollut puutarhamaana. Maanomistaja ei ole havainnut siellä mitään tavallisuudesta poikkeavaa. Myöskään tarkastuksessa ei ilmennyt mitään mainittavaa.

Forssassa 6.1. 1990, Lauri Pohjakallio

URJALA

Leikkikangas

Suvikrouvi

86/2

Peruskartta: 2113 03, VENÄJÄ

Koordinaatit: x= 6763 43, y= 469 04 (Suvikrouvi)

kl. Leikkikangas

tl. Suvikrouvi

om. Simo ja Liisa Tuominen

KM 13689:8, kovasin, hienoa sarvivälkeliuskettä, toisella lappeella teräväpohjainen hiontauurre. Mahdollisesti kiviaseen jäännös: tähän viittaa toisessa kyljessä oleva poikittainen, loiva kouru, mahdollisesti kiviaseen varrensidedkouru. Katkennut. 103.0 x 63.5 x 17.0 mm.

Löydetty Urjalan Leikkikankaan vanhan jalkamyllyn sijalta. Ollut raittiuspuhuja Jaimari Matiston kokoelmassa Humppilassa numerolla 354.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen pyrin tarkastamaan yllä mainitun esineen löytöpaikan. En tavoittanut ketään löytöä tuntevaa. Inventointikertomuksessaan (s. 8) Anna-Liisa Hirviluoto mainitsee Suvigrouvin emännän arvelleen myös tämän esineen löytyneen tilan alueelta, josta syystä Suvigrouvi on merkitty löytöpaikaksi.

Forssassa 6.1. 1990, Lauri Pohjakallio

URJALA

Honkola

Pappila

87/2

Peruskartta: 2114 04, URJALA

Koordinaatit: x= 6779 12, y= 2470 68, z= n. 105.

kl. Honkola

tl. Pappila, 6:1

om. ~~XXXXXXXXXXXX~~ Honkolan kartano

KM 12043, suomalainen kupurasolki, D-tyyppiä, pronssia,
muoto soikea; tavallisesta tyyplistä poikkeavasti siinä
on vastakkain ulkonemat, joissa koristeena häränsilmiä.
Neulapidin ja kota eheät. Koko 6.95 x 6.3 cm.

Soljen löysi lahjoittaja Heimo Virkkunen kesällä 1943
Urjalan pitäjän Pappilan kylän Pappilan talon, jonka o-
mistaa Urjalan kunta, maalta Kortejärven pohjoisrannal-
ta Katajamäen länsipuolelta koiran ajaessa rottaa kivien
koloon ja löytäjän penkoessa kiviä koiran tieltä. Esine
oli n. 30 cm syvässä. Paikalla on kivikasa isomman kiven
ympärillä. Solki oli isomman kiven juuressa.

Urjalan muinaisjäännösten inventointiin liittyen pyrin
tarkastamaan yllä mainitun esineen löytöpaikan, josta on
Helmer Salmon tarkastuskertomus 2. päivältä syyskuuta
1949. Sen mukaan olen merkinnyt löytöpaikaksi yllä mai-
nitut koordinaatit, joiden mukainen kohta on 40 m en-
tisen pappilarakennuksen päädystä koilliseen, Katajamäen
länsireunassa. Mitään kivikasaa siellä ei enää ole.
Paikka on laitumena, enkä havainnut siellä mitään mai-
nittavaa. Salmo mainitsee maan olevan nokipitoista ja
viittaa polttokenttäkalmiston mahdollisuuten. Sen huo-
mioiden siellä tulisi suorittaa koekaivaus löytösuhtei-
den täsmentämiseksi.

Forssassa 6.1. 1990, Lauri Pohjakallio